

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HALİL CİBRAN

KIRIK KANATLAR

الاجنحة المتكسرة

ARAPÇA - TÜRKÇE ROMAN

MUARRİB®

HALİL CİBRAN

KIRIK KANATLAR

الاجنحة المتكسرة

ARAPÇA - TÜRKÇE ROMAN

ARAPÇACI

KIRIK KANATLAR

Halil Cibran tarafından yazıldı.

Tercümesi **Kadriye Uğurlu** öncülüğünde **Ahmet Harman, Burak Duran, Emrullah Kurt, Halil İbrahim Salman, Kamile Kaş, Merve Şahin, Sümeyye Oyan, Zeynelabidin Soysal** tarafından yapıldı.

Editorlüğünü **Abdüssamed Yeşildağ** yaptı.

İkinci baskının son okumasını **Şafak Yalçın** yaptı.

Yayın yönetmenliğini **Muhammed Yasin Can** üstlendi.

İç sayfa ve kapak tasarımını **Ahmet Yanar** uyguladı.

41587 sertifika numaralı **Muarrib Yayınları** tarafından yayınlanan **2.** eserdir.

Eserin uluslararası standart kitap numarası -**ISBN- 978-605-68663-1-9**

İç baskı Yılmaz Basımevi (Mat. Ser. Nu: 27185), kapak baskısı Salkım Ofset'te gerçekleştirildi.

Arapça karakter tipi, 18 punto Sakal Majalla,

Türkçe karakter tipi, 12 punto Bookman Old Style.

Kapak fotoğrafı, telifli olarak shutterstock.com'dan indirilmiştir.

Eserin tasarımında Adobe Photoshop ve Adobe InDesign programları kullanılmıştır.

3. Baskı, Temmuz 2020, İstanbul.

©Eserin tercümeden doğan hakları Muarrib Yayınları'na aittir.

Aziz Mahmut Hüdayi Mahallesi
Tepsi Fırını Sokak No:9/3
Üsküdar/İstanbul

muarrib.com
muarribdukkana.com
iletisim@muarrib.com

@muarrib

-facebook, twitter, instagram, youtube-

0 (850) 304 17 58

0 (530) 225 21 81 -whatsapp-

Giriş

Aşk, büyülü ışıyla gözümü açıp ruhuma ateşli parmaklarıyla ilk dokunduğunda on sekiz yaşındaydım. Ve Selma Kerame de tüm güzelliğiyle ruhumu uyandıran ilk kadındı. O da günlerin rüya, gecelerin de düğün gibi geçtiği o yüce duyguların bahçesine önümden yürüyüp gitti.

Selma Kerame... Güzelliğiyle, bana güzelliğe boyun eğmeyi öğreten, sevecenliğiyle aşkın sırlarını gösteren ve kulaklarıma manevi hayatın şiirinin ilk dizelerini okuyan kadın.

Hangi genç, gençliğinin gafletini lütuflarıyla muazzam bir uyanışa dönüştüren, tatlılığıyla yaralayan, güzelliğiyle öldürücü olan ilk çocukluk aşkını hatırlamaz ki! Hangimiz o garip vakte özlem çekerek erimemiştir? Fark ettiği zaman ansızın bütünüyle değişip dönüştüğünü, derinliklerinde tatlı heyecanların dolaştığını, yayılarak genişlediğini; ondaki tüm gizliliğin acılığıyla birlikte kuşattığı tüm gözyaşlarının, özlem ve uykusuzluğa rağmen gönle hoş geldiğini gördüğü o vakte?

توطئة

كنت في الثامنة عشرة عندما فتح الحب عيني بأشعة
السحرية، ولمس نفسي لأول مرة بأصابعه النارية. وكانت
سلمى كرامه المرأة الأولى التي أيقظت روحي بمحاسنها،
ومشت أمامي إلى جنّة العواطف العلوية، حيث تمرّ
الأيام كالأحلام وتنقضي الليالي كالأعراس.

سلمى كرامه هي التي علّمتني عبادة الجمال بجمالها،
وأرتني خفايا الحب بانعطافها، وهي التي أنشدت على
مسمعي أول بيت من قصيدة الحياة المعنوية.

أي فتى لا يذكر الصبية الأولى التي أبدلت غفلة شبيبته
بيقظة هائلة بلطفها، جارحة بعذوبتها، فتاكة بحلاوتها؟
من منا لا يذوب حينئذٍ إلى تلك الساعة الغربية التي إذا
انتبه فيها فجأة رأى كليتته قد انقلبت وتحوّلت، وأعماقه
قد اتسعت وانبسطت وتبطّنت بانفعالات لذينة ما فيها
من مرارة الكتمان، مستحبة بكلّ ما يكتنفها من الدموع
والشوق والسهاد؟

Her gencin ömrünün baharında ansızın ortaya çıkan, yalnızlığına duygusal bir mana katan, gündüzlerinin yalnızlığını ünsiyete, gecelerinin sessizliğini ezgilere çeviren bir Selma'sı vardır.

Aşkın, Selma'nın dudaklarıyla kulağıma fısıldadığını duyduğum vakit; doğanın ve ciltler dolusu kitapların esinleri arasında şaşkın bir haldeydim. Ve Selma'yı nurdan bir sütun gibi önümde dikilmiş gördüğüm an, hayatım Adem'in cennette kalışı gibi bomboş, ıssız ve soğuktu. Selma Kerame, sırlar ve mucizelerle dolu bu kalbin Havva'sı.. Oydu bu varlığın künhünü kalbime anlatan ve onu bu silüetlerin önünde bir ayna gibi durduran. İlk Havva, arzusu ve Adem'in itaatiyle Adem'i cennetten çıkarttı. Oysa Selma, tatlılığı ve benim eğilimimle beni aşk ve saflık cennetine soktu. İlk insanın başına gelen benim de başıma gelmişti: onun cennetten kovulmasına sebep olan ateşten kılıç; parlak keskinliğiyle beni korkutan, emre muhalefet etmeden, hayır ve şer meyvesinin tadına bile erişmeden beni zorla aşk cennetinden uzaklaştıran kılıç gibiydi.

Bugün, ayaklarıyla o günlerin izlerini yok eden karanlık yıllar geçmiş, başımın etrafında görünmeyen kanatların çırpınışı gibi, göğsümün derinliklerindeki elemim hıçkıklarını harekete geçiren, göz kapaklarımdan üzüntü ve gam gözyaşlarını damıtıp acı veren hatıralardan başka güzel hiçbir anı bırakmamıştı.

لكلّ فتى سلى تظهر على حين غفلة في ربيع حياته
وتجعل لانفراده معني شعرياً وتبدّل وحشة أيّامه بالأنس
وسكينة ليااليه بالأنغام.

كنت حائرًا بين تأثيرات الطبيعة وموحيات الكتب
والأسفار عندما سمعت الحبّ يهمس بشفتي سلى في
أذان نفسي، وكانت حياتي خالية مقفرة باردة شبيهة
بسبات آدم في الفردوس عندما رأيت سلى منتصبه
أمامي كعمود النور. فسلى كرامه هي حواء هذا القلب
المملوء بالأسرار والعجائب، وهي التي أفهمته كُنه
هذا الوجود وأوقفته كالمرآة أمام هذه الأشباح. حواء
الأولى أخرجت آدم من الفردوس بإرادتها وانقياد، أمّا
سلى كرامه فأدخلتني إلى جنة الحبّ والطهر بحلاوتها
واستعدادي، ولكن ما أصاب الإنسان الأوّل قد أصابني،
والسيف الناريّ الذي طرده من الفردوس هو كالسيف
الذي أخافني بلمعان حدّه وأبعدني كرهًا عن جنة المحبة
قبل أن أخالف وصيّة وقبل أن أذوق طعم ثمار الخير
والشرّ.

واليوم وقد مرّت الأعوام المظلمة طامسة بأقدامها
رسوم تلك الأيام، لم يبق لي من ذلك الحلم الجميل
سوى تذكرات موجعة ترفرف كالأجنحة غير المنظورة
حول رأسي مثيرة تنهّات الأسى في أعماق صدري
مستقطرة دموع اليأس والأسف من أجفاني...

Selma .. Güzel, tatlı Selma; mavi şafağın ötesine gitti ve ondan geriye bu alemde kalbime acı veren kederlerden ve selvi ağaçlarının gölgesinde dikilmiş mermer bir kabirden başka hiçbir şey kalmadı. O kabir ve bu kalp Selma Kerame'nin varlığını anlatan şeylerden geriye kalanlardır. Kabirlere nakşedilen huzur bile tanrıların, tabutun karanlığında sakladığı bu sırı saklıyor ve cesedi yavaş yavaş emen dallar, hisırtılarıyla mezardakileri ifşa etmiyorlardı. Bu kalbin keder ve acıları ise konuşuyor; aşk, güzellik ve ölümün temsil ettiği bu trajedinin hayaletlerini gün ışığına çıkararak siyah mürekkep damlaları ile dökülüyordu.

Ey Beyrut'ta yaşayan gençlik dostların! Eğer çam ormanının yakınında bulunan bu kabirden geçerseniz, oraya usulca girin ve yavaşça yürüyün ki ayaklarınız toprak örtüsünün altında yatanları rahatsız etmesin. Selma'nın kabrinin yanında saygıyla durun ve cesedini kucaklayan toprağa benden selam götürün. Sonra iç çekerek beni anın ve şunu söyleyin: hayatın zorluklarının, denizlerin ötesine sürgün ettiği gencin umutları işte burada defnedildi. Burada gizlendi arzuları, sevinçleri içine burada kapandı. Burada gözyaşları sel olup aktı ve tebessümleri burada kayboldu. Hüznü, bu dilsiz mezarlar arasında selvi ve söğüt ağaçlarıyla birlikte büyüyor. Ruhu, hatıralarla sakinleşen her gece bu kabrin başında kanatlarını çırpıyor.

وسلمى، سلمى الجميلة العذبة قد ذهبت إلى ما وراء الشفق الأزرق ولم يبقَ من أثارها في هذا العالم سوى غصّات أليمة في قلبي وقبر رخاميّ منتصب في ظلال أشجار السرو. فذلك القبر وهذا القلب هما كلّ ما بقي ليحدث الوجود عن سلمى كرامه، غير أن السكينة التي تخفر القبور لا تفتشي ذلك السر المصون الذي أخفته الآلهة في ظلمات التابوت، والأغصان التي امتصّت عناصر الجسد لا تبيع بحفيفها مكنونات الحفرة: أمّا غصّات هذا القلب وأوجاعه فهي التي تتكلّم وهي التي تنسكب الآن مع قطرات الحبر السوداء معلنة للنور أشباح تلك المأساة التي مثلها الحبّ والجمال والموت.

فيا أصدقاء شبّيتي المنتشرين في بيروت، إذا مررتم بتلك المقبرة القريبة من غابة الصنوبر، ادخلوها صامتين وسيروا ببطء كيلا تزعج أقدامكم رفات الراقدين تحت أطباق الثرى، وقفوا مهتّيين بجانب قبر سلمى وحيّوا عني التراب الذي ضمّ جثمانها ثم اذكروني بتهدئة قائلين في نفوسكم: ههنا دفنت آمال ذلك الفتى الذي نفتته صروف الدهر إلى ما وراء البحار، وههنا توارت أمانيه وانزوت أفراحه وغارت دموعه واضمّحت ابتسامته، وبين هذه المدافن الخرساء تنمو كآبته مع أشجار السرو والصفصاف. وفوق هذا القبر ترفرف روحه كلّ ليلة مستأنسة بالذكرى.

Dallarıyla daha düne kadar yaşamın iki dudağı arasında kederli bir nağme iken bugün yerin göğsünde sessiz bir sır olan o küçük kıza ağt yakan yalnızlığın hayaletleriyle, keder ve hüzün ağtını tekrarlayıp duruyor.

Kalplerinizin sevdiği kadınlar adına sizlerden söz istiyorum ey genç dostlarım! Kalbirmin sevdiği kadının kabrine   ek buketleri koyun. Belki de unutulmuş bir kabrin üzerine koyduğunuz nice   ekler, solmuş g l yaprakları arasında, sabahın göz kapaklarının döktüğü çiy taneleri gibi olacaktır.

مرددة مع أشباح الوحشة ندبات الحزن والأسى، نائحة
مع الغصون على صبيّة كانت بالأمس نغمة شجيّة
بين شفتي الحياة فأصبحت اليوم سرّاً صامتاً في صدر
الأرض.

أستحلفكم يا رفاق الصبا بالنساء اللواتي أحبّتهنّ
قلوبكم أن تضعوا أكاليل الأزهار على قبر المرأة التي
أحبها قلبي - فربّ زهرة تلقونها على ضريح منسيّ تكون
كقطرة الندى التي تسكبها أجفان الصباح بين أوراق
الوردة الذابلة.

Dilsiz Keder

Siz, ey insanlar! Gençliğinizin baharını; hatıralarını geri aldığınız için mutlulukla, yitip gittiği için üzüntüyle anarsınız. Bense gençliğimi, azat edilmiş bir hürün, hapishanesinin duvarlarını ve prangalarının ağırlığını hatırladığı gibi hatırlarım. Sizler çocukluk ve gençlik arasında gelen o yılları, zamanın zorlukları ve kaygılarıyla alay eden; meşgalelerin ve kederlerin üzerinden kanat çırparak uçan bir altın çağ olarak anıyorsunuz. Tıpkı bir annin pis bataklıkların üzerinden çiçekli bahçelere seyir ederek geçip gitmesi gibi... Bense gençlik yıllarımı ancak; kalbime gelip yerleşen, bir fırtına gibi etrafını harekete geçiren, bu ur büyüdükçe kendisi de büyüyen ve ondan kurtulup marifet alemine bir çıkış yolu bulunamayan gizli bir kederler dönemi olarak anabiliyorum. Ta ki aşk kalbe girene ve kapılarını açıp tüm köşelerini aydınlatana kadar. Aşk dilimi azat etti, dile geldim; göz kapaklarımı parçaladı, ağladım; boğazımı açtı, iç çektim ve şikayet ettim.

الكآبة الخرساء

أنتم أيها الناس تذكرون فجر الشبيبة فرحين
 باسترجاع رسومه متأسفين على انقضائه، أمّا أنا
 فأذكره مثلما يذكر الحرّ المغتق جدران سجنه وثقل
 قيوده. أنتم تدعون تلك السنين التي تجيء بين الطفولة
 والشباب عهدًا ذهبيًا يهزأ بمتاعب الدهر وهو أجسه
 ويطيّر مرفرفًا فوق رؤوس المشاغل والهموم مثلما
 تجتاز النحلة فوق المستنقعات الخبيثة سائرة نحو
 البساتين المزهرة؛ أمّا أنا فلا أستطيع أن أدعو سني
 الصبا سوى عهد آلام خفيّة خرساء كانت تقطن قلبي
 وتثور كالعواصف في جوانبه وتتكاثر نامية بنموّه، ولم
 تجد منفذًا تنصرف منه إلى عالم المعرفة حتّى دخل
 إليه الحبّ وفتح أبوابه أنار زواياه. فالحبّ قد أعتق
 لساني فتكلّمت ومزّق أجفاني فبكيت وفتح حنجرتي
 فتنهدت وشكوت.

Siz ey insanlar! Sizler tarlaları, bahçeleri, meydanları ve oyunlarınıza şahitlik edip masumiyetinizin fısıltısını işiten sokak kenarlarını hatırlarken, ben Lübnan'ın kuzeyinde kalan o güzel mekânı hatırlıyorum. Ne vakit gözlerimi bu muhite yumsam, büyü ve heybet dolu vadileri; şan ve azametle yükseklerle uzanan o dağları görürüm sadece. Ve ne vakit kulaklarımı tıkasam bu topluluğun gürültüsüne, yalnızca o ırmakların şınlısını ve ağaç dallarının hışırtısını işitirim. İşte tam da şu an zikrettiğim ve süt emen bebeğin annesinin kollarına duyduğu gibi hasret duyduğum bu güzellikler; gençliğin karanlığında hapsedilmiş ruhuma; bir kartalın, kafesinin parmaklıkları arasında, uçsuz bucaksız gökyüzünde özgürce uçan kartal sürüsünü gördüğü an çektiği acı gibi bir acı çektiyordu. Gönلümü umut sancıları ve tefekkürün acılığıyla dolduruyor, hayret ve şüphe parmaklarıyla kalbimin etrafında umutsuzluktan bir örtü dokuyordu. Ne vakit gittiysem çöllere, sebebini bilmediğim bir kederle döndüm. Hangi akşam baktıysam güneş ışınlarıyla renklenmiş bulutlara, heder edici bir bunalımla sıkılmanın ne demek olduğu konusunda cehaletimin arttığını hissettim. Ne vakit duyduysam Şam bülbülünün ötüşünü ve derenin şarkısını, hüznün ilhamlarından habersiz oluşuma kederlenerek durdum.

أنتم أيها الناس تذكرون الحقول والبساتين
 والساحات وجوانب الشوارع التي رأت ألعابكم
 وسمعت همس طهركم، وأنا أيضاً أذكر تلك البقعة
 الجميلة من شمال لبنان، فما أغمضت عيني عن
 هذا المحيط إلا رأيت تلك الأودية المملوءة سحرًا
 وهيبة، وتلك الجبال المرتفعة بالمجد والعظمة نحو
 العلاء، ولا صممت أذني عن ضجة هذا الاجتماع إلا
 سمعت خرير تلك السواقي وحفيف تلك الغصون.
 ولكن هذه المحاسن التي أذكرها الآن وأتشوق إليها
 تشوق الرضيع إلى ذراعي أمه هي التي كانت تعذب روعي
 المسجونة في ظلمة الحداثة مثلما يتعذب البازي بين
 قضبان قفصه عندما يرى أسراب بزة تسبح حرة في
 الخلاء الواسع - وهي التي كانت تملأ صدري بأوجاع
 التأمل ومرارة التفكير وتنسج بأصابع الحيرة والالتباس
 نقابًا من اليأس والقنوط حول قلبي - فلم أذهب إلى
 البرية إلا عدت منها كئيبيًا جاهلاً أسباب الكآبة، ولا
 نظرت مساء إلى الغيوم المتلوّنة بأشعة الشمس إلا
 شعرت بانقباض متلف ينمو لجهلي معاني الانقباض،
 ولا سمعت تغريدة الشحرور أو أغنية الغدير إلا وقفت
 حزينًا لجهلي موحيات الحزن.

Cahillik boşluğun beşiği, boşluk rahatın dölüğüdür derler. Bu ölü olarak doğan ve toprağın üzerinde cansız, soğuk cesetler gibi yaşayanlarca doğru olabilir. Ancak eğer kör cehalet uyanık duyguların etrafında dursaydı, cehennemden daha çetin ve ölümden daha acı olurdu. Çok hissedip az anlayan hassas çocuk, güneşin altındaki en zavallı mahluktur. Çünkü *nefsi*, birbirine zıt iki muazzam kuvvetin arasında kalmıştır: Gizli olan kuvvet, onu bulutların üzerinde uçurarak ona hayal sislerinin ardındaki kainatın güzelliklerini gösterir. Zahir olan kuvvet ise onu yeryüzüne bağlar, gözünü toz perdeleriyle perdeler ve onu kopkoyu bir karanlıkta kaybolmuş ve korkar bir vaziyette terk eder.

Kederin ipeksi dokunuşları olan elleri; kalpleri kavrayıp yalnızlıkla acı veren güçlü sinirleri vardır. Yalnızlıksa her ruhî hareketin arkadaşı olduğu gibi kederin de ayrılmaz dostudur. Yalnızlık etkenlerinin ve kederin tesirlerinin önünde duran bir çocuğun ruhu; tomurcuğundan çıkarken rüzgarın önünde titreyen, fecrin ilk ışıklarıyla kalbini açan ve akşam karaltılarının geçişiyle yapraklarını kapayan beyaz bir zambak gibidir. Eğer çocuğun aklını meşgul edecek eğlence yerleri, arzularını paylaşacağı dostları yoksa önündeki hayat; çevresinde örümcek ağları dışında hiçbir şeyin görülmediği, köşesinde bucağında böceklerin ayak sesleri dışında hiçbir şeyin işitilmediği dar bir hapis gibi olacaktır.

يقولون إن الغباوة مهد الخلو والخلو مرقد الراحة وقد يكون ذلك صحيحاً عند الذين يولدون أمواتاً ويعيشون كالأجساد الهامدة الباردة فوق التراب، ولكن إذا كانت الغباوة العمياء قاطنة في جوار العواطف المستيقظة تكون الغباوة أقسى من الهاوية وأمرّ من الموت. والصبيّ الحساس الذي يشعر كثيراً ويعرف قليلاً هو أتعس المخلوقات أمام وجه الشمس لأن نفسه تظلّ واقفة بين قوتين هائلتين متباينتين: قوّة خفيّة تحلّق به في السحاب وتريه محاسن الكائنات من وراء ضباب الأحلام، وقوّة ظاهرة تقيّده بالأرض وتغمر بصيرته بالغبار وتتركه ضائعاً خائفاً في ظلمة حالكة.

للكتابة أيديّ حريّة الملامس قوّة الأعصاب تقبض على القلوب وتؤلّمها بالوحدة، فالوحدة حليفة الكتابة كما أنّها أليفة كلّ حركة رحيّة. ونفس الصبي المنتصبه أمام عوامل الوحدة وتأثيرات الكتابة شبيهة بالزنبقة البيضاء عند خروجها من الأكمام ترتعش أمام النسيم وتفتح قلبها لأشعة الفجر وتضمّ أوراقها بمرور أخيلة المساء، فإن لم يكن للصبي من الملاهي ما يشغل فكرته ومن الرفاق من يشاركه في الميول كانت الحياة أمامه محبس ضيق لا يرى في جوانبه غير أنوال العناكب ولا يسمع من زواياه سوى ديبب الحشرات.

Ancak gençlik çağıma tabi olmuş o keder, eğlence yerlerine olan ihtiyacımdan ileri gelmiyordu. Çünkü çevremde onlardan bir sürü vardı. Ya da arkadaşla olan muhtaçlığımdan da değildi. Zira nereye gitsem onları buluyordum. O, ancak yalnızlık ve tenhaliği bana sevdiren, ruhumdaki eğlence ve oyunlara olan arzulanımı öldüren tabii bir hastalığın etkileriydi. Ve bu hastalık omuzlarımdan çocukluğun kanatlarını alıp beni varlığın önünde dağların arasındaki su birikintisine dönüştürüyordu. Bu su birikintisi, hüzünlü durgunluğuyla hayaletlerin şekillerini, bulutların renklerini ve yaprakların çizgilerini yansıtıyor ancak içinde denize doğru terennüm eden dere yatağının geçtiği bir çıkış bulamıyordu.

İşte böyleydi on sekiz yaşına ulaşmadan önce hayatım. O sene geçmişe kıyasla dağın zirvesi konumundaydı. Çünkü bu âlem karşısında düşünerek durmamı sağladı ve bana ademoğlunun yolunu, arzularının otlaklarını, yorgunluklarının sarp yokuşlarını, dinlerinin ve geleneklerinin sığınaklarını gösterdi.

O sene ikinci kez doğdum. Kederin doğurmadığı, ümitsizliğin doğum sancısı çektirmediği ve aşkın, hayallerin beşiğine koymadığı kişinin hayatı, varlık kitabında boş beyaz bir sayfa gibidir.

أما تلك الكآبة التي اتبعت أيام حداثتي فلم تكن ناتجة عن حاجتي إلى الملاهي لأنها كانت متوقّرة لديّ، ولا عن افتقاري إلى الرفاق لأنني كنت أجدهم أينما ذهبت، بل هي من أعراض علّة طبيعيّة في النفس كانت تحبّب إليّ الوحدة والانفراد، وتميت في روعي الميول إلى الملاهي والألعاب، وتخلع عن كتفي أجنحة الصبا، وتجعلني أمام الوجود كحوض مياه بين الجبال يعكس بهدوئه المحزن رسوم الأشباح وألوان الغيوم وخطوط الأغصان ولكنه لا يجد ممراً يسير فيه جدولاً مترنماً إلى البحر.

هكذا كانت حياتي قبل أن أبلغ الثامنة عشرة، فتلك السنة هي من ماضيّ بمقام القمّة من الجبل لأنها أوقفتني متأملاً تجاه هذا العالم وأرتني سبل البشر ومروج ميولهم وعقبات متاعيمهم وكهوف شرائعهم وتقاليدهم.

في تلك السنة ولدت ثانية، والمرء إن لم تحبل به الكآبة ويتمخض به اليأس وتضعه المحبة في مهد الأحلام تظل حياته كصفحة خالية بيضاء في كتاب الكيان.

O sene gökyüzü meleklerinin güzel bir kadının göz kapaklarının ardından bana baktıklarına şahit oldum. Ve cehennem şeytanlarının günahkar bir adamın göğsünde gürültü çıkararak koşuşturduklarını gördüm. Her kim hayatın güzellikleri ve çirkinliklerinde melekleri ve şeytanları göremiyorsa; onun kalbi bilgiden uzak, ruhu da duygulardan yoksundur.

في تلك السنة شاهدت ملائكة السماء تنظر إلي
 من وراء أجفان امرأة جميلة، وفيها رأيت أبالسة
 الجحيم يضجّون ويتراكضون في صدر رجل مجرم -
 ومن لا يشاهد الملائكة والشياطين في محاسن الحياة
 ومكروهاها يظلّ قلبه بعيداً عن المعرفة ونفسه فارغة
 من العواطف.

Allah'ın Eli

Garipliklerle dolu o yılın ilkbaharında Beyrut'taydım. Nisan ayı çoktan çiçekleri açtırmış, çimenleri yeşertmiş ve bunlar, şehrin bahçelerinde yeryüzünün gökyüzüne açtığı sırlar gibi ortaya çıkmışlardı. Evlerin arasından görünen kokulu beyaz elbise giymiş badem ve elma ağaçları, tabiatın, şiir ve hayalin evlatları için gelinler ve eşler gönderdiği parlak elbiseli hurileri andırıyordu.

İlkbahar her yerde güzeldir. Ancak Suriye'de güzelden daha da ötedir. İlkbahar yeryüzünde hızlıca dönüp dolaşan bilinmez bir tanrıdır. Suriye'ye vardığında yavaşça arkasına dönüp bakarak gökyüzünde dönen, sultanların ve peygamberlerin ruhları ile uyum içerisinde, Yahudiyye ırmakları ile beraber ölümsüz Süleyman ilahilerini mırıldanarak ve Lübnan çamları eşliğinde kadim şeref yadigarlarını sayıklayarak yol alır.

يد القضاء

كنت في بيروت في ربيع تلك السنة المملوءة بالغرائب،
وكان نيسان قد أنبت الأزهار والأعشاب فظهرت في
بساتين المدينة كأنّها أسرار تعلنها الأرض للسماء. وكانت
أشجار اللوز والتفاح قد اكتست بحل بيضاء معطرة
فبانّت بين المنازل كأنّها حوريات بملابس ناصعة قد
بعثت بهن الطبيعة عرائس وزوجات لأبناء الشعر
والخيال.

الربيع جميل في كلّ مكان ولكنّه أكثر من جميل في
سوريا... الربيع إلّه غير معروف تطوف في الأرض مسرعة
وعندما تبلغ سوريا تسير ببطء متلفتة إلى الوراء
مستأنسة بأرواح الملوك والأنبياء الحائمة في الفضاء،
مترنّمة مع جداول اليهوديّة بأناشيد سليمان الخالدة،
مردّدة مع أرز لبنان تذكّرات المجد القديم.

Lübnan ise diğer mevsimlere göre baharda Suriye'den daha güzeldir. Çünkü ilkbaharda, kış mevsiminin çamurlarından ve yaz mevsiminin tozu toprağından annır. İlkinin yağmurları ikincisinin de sıcağı arasında, adeta nehrin sulannda yıkandıktan sonra kıyıda oturup güneşin ışıklarıyla kurulanan güzel bir kız gibi olur.

Nisan ayının sarhoş eden soluklarıyla ve hayat veren gülücükleriyle dolu günlerinden birinde, kalabalığın gürültüsünden uzak bir evde yaşayan bir arkadaşımı ziyarete gitmiştim.

Biz, kelimelerle, umut ve temennilerimizin çizgilerini çizdiğimiz muhabbetimiz esnasında içeri altmış beş yaşlarında bir adam girdi. Sade giyimi ve buruşmuş yüzü; heybet ve vakan simgeliyordu. Hemen hürmeten ayağa kalktım. Daha selam verip tokalaşmadan, arkadaşım onu takdim etti: "Muhterem Faris Kerame Efendi." Ardından övgü dolu sözlerle ismimi zikretti. Kar gibi beyaz saçlarla çevrili yüksek alına parmak uçlarıyla dokunarak eski ve yitirilmiş bir şeyin suretini zihnine geri getirmek istiyormuşçasına bir an gözlerini bana dikti. Sonra neşeyle ve şefkatle gülümseyip bana yaklaşarak şöyle dedi: "Sen, ömrümün bahanna bana dostluğuyla eşlik eden kıymetli ve eski bir dostumun oğlusun. Seni görmek ne büyük bir mutluluk! Senin şahsında babanla görüşmeyi ne kadar da özlemişim!"

وبيروت في الربيع أجمل منها فيما بقي من الفصول
لأنها تخلو فيه من أحوال الشتاء وغبار الصيف وتصبح
بين أمطار الأوّل وحرارة الثاني كصبيّة حسناء اغتسلت
بمياه الغدير ثمّ جلست على ضفّته تجفّف جسدها
بأشعة الشمس.

ففي يوم من تلك الأيام المفعمّة بأنفاس نيسان
المسكرة و ابتساماته المحيية، ذهبت لزيارة صديقي
يسكن بيتا بعيدا عن ضجة الاجتماع.

وبينما نحن نتحدّث راسمين بالكلام خطوط آمالنا
وأمانينا دخل علينا شيخ جليل في الخامسة والستين
من عمره تدلّ ملابسه البسيطة وملامحه المتجعّدة
على الهيبة والوقار. فوقفت احتراما. وقبيل أن أصفحه
مسلّما تقدّم صديقي وقال: حضرته فارس أفندي
كرامه. ثمّ لفظ اسمي مشفوعا بكلمة ثناء. فحدّق إليّ
الشيخ هنيهة لامسا بأطراف أصابعه جيته العالية
المكلّلة بشعر أبيض كالثلج كأنّه يريد أن يسترجع إلى
ذاكرته صورة شيء قديم مفقود ثمّ ابتسم ابتسامة
سرور وانعطاف واقترب مِنّي قائلاً: أنت ابن صديقي
حبيب قديم صرفت ربيع العمر برفقته، فما أعظم
فرحي بمراك وكم أنا مشتاق إلى لقاء أبيك بشخصك!

Sözlerinden etkilenmiştim. İçgüdüünün fırtınadan hemen önce serçeyi yuvasına sürüklemesi gibi beni güvenle kendisine yaklaştıran gizli bir cazibe hissettim. Oturunca babamla geçirdiği gençlik günlerini anarak aralarında geçen arkadaşlık anılarını anlatmaya başladı. Zamanın, kalbiyle kefenleyip bağına gömdüğü geçmiş yılların hikayelerini anlattı. Yaşlı insanlar, memleketini özlemiş gurbetçiler gibi gençlik günlerini yad ederler. Bir şairin en edebi kasidelerini seslendirmeyi arzulaması gibi çocukluk hikayelerini anlatmak isterler. Zaten onlar ruhen tozlu geçmişin kenar köşelerinde yaşarlar. Çünkü yaşanan şu an, onlara uğrar ama dönüp bakmaz. Gelecek ise onların gözlerine, sona yaklaşmanın pusu ve kabrin karanlığı içinde görünür.

Hikayelerin ve anıların içinde, dalların gölgesinin otların üzerinden geçişi gibi geçen bir saatin ardından, Faris Kerame ayrılmak üzere ayağa kalktı. Vedalaşmak için kendisine yaklaşıncı sağ eliyle elimi tuttu, sol elini de omzuma koyarak: “Babanı yirmi yıldan bu yana görmedim. Ancak onunla aramızdaki uzun mesafeyi senin sık ziyaretlerinle telafi etmek isterim.” dedi.

Ben de bir evladın, babasının dostu için yapması gereken ne varsa yapmayı söz verip teşekkür ederek önünde eğildim.

فتأثرت لكلامه وشعرت بجاذبٍ خفيّ يدنيني إليه
 بطمأنينة مثلما تقود الغزيرة العصفور إلى وكره قبيل
 مجيء العاصمة. ولما جلسنا أخذ يقصّ علينا أحاديث
 صداقته لوالدي متذكّرًا أيّام الشباب التي صرفها بقربه
 تاليًا على مسامعنا أخبار أعوام قضت فكفّها الدهر
 بقلبه وقبرها في صدره... إنّ الشيوخ يرجعون بالفكر إلى
 أيام شبابه رجوع الغريب المشتاق إلى مسقط رأسه،
 ويميلون إلى سرد حكايات الصبا ميل الشاعر إلى تنغيم
 أبلغ قصائده، فهم يعيشون بالروح في زوايا الماضي
 الغابر لأنّ الحاضر يمرّ بهم ولا يلتفت، والمستقبل يبدو
 لأعينهم متّشحًا بضباب الزوال وظلمة القبر.

وبعد ساعة مرّت بين الأحاديث والتذكارات مرور ظلّ
 الأغصان على الأعشاب، وقف فارس كرامه للانصراف،
 ولما دونت منه مودّعًا أخذ يدي بيمينه ووضع شماله
 على كتفي قائلاً: أنا لم أر والدك منذ عشرين سنة
 ولكنني أرجو أن أستعيز عن بعباده الطويل بزياراتك
 الكثيرة.

فانحنيت شاكرًا واعدًا بتتميم ما يجب على الابن
 نحو صديق أبيه.

Faris Kerame aramızdan ayrılınca, arkadaşşımdan anlattıklarından daha fazlasını istedim. Endişeyle karışık bir dille şöyle dedi: “Beyrut’ta, zenginliğin fazilet sahibi yaptığı, faziletin de zenginleştirdiği ondan başka kimseyi tanımıyorum. O, bu dünyaya gelip hiçbir mahlukatın kılına zarar vermeden ayrılacak olan nadir kimselerden biridir. Ancak, bu kimseler genelde bahtsız ve perişan olurlar. Çünkü insanların pislik ve hilelerinden kendilerini kurtaracak hile yollarını bilmezler. Faris Kerame’nin şehrin kenar mahallesindeki ihtişamlı evinde beraber yaşadığı bir kızı var. Ahlaken babasına benzer ve kadınlar arasında da nezaket ve güzellik bakımından ona denk kimse yoktur. Ancak bu kız da bahtsız biri olacak. Çünkü babasının büyük serveti kendisini karanlık, korkutucu bir uçurum kenarında tutuyor”, dedi.

Arkadaşım son kelimelerini söyledi ve yüzünde keder ve üzüntü işaretleri belirdi. Sonra sözlerine şunları ekledi: “Faris Kerame haysiyetli ve güzel hasletleri olan bir piri fanidir. Bununla birlikte, insanların riyakarlıklarının bir kör gibi sürüklediği ve arzularının da bir dilsiz gibi durdurduğu zayıf iradeli biridir. Kızına gelince o da yüce ruhunda taşıdığı bütün güç ve kabiliyetlere rağmen babasının zayıf iradesine boyun eğiyor. İşte bir babanın ve kızının yaşamının ardında gizlenmiş sır.

ولمّا خرج فارس كرامه استزدت صاحبي من أخباره فقال بلهجة يساورها التحذّر: لا أعرف رجلاً سواه في بيروت قد جعلته الثروة فاضلاً والفضيلة مثيراً وهو واحد من القليلين الذين يجيئون هذا العالم ويغادرون قبل أن يلامسوا بالأذى نفس مخلوق، ولكن هؤلاء الرجال يكونون غالباً تعساء مظلومين، لأنهم يجهلون سبل الاحتيال التي تنقذهم من مكر الناس وخبثهم... ولفارس كرامه ابنة وحيدة تسكن معه منزلاً فخماً في ضاحية المدينة، وهي تشابهه بالأخلاق وليس بين النساء من تماثلها رقة وجمالاً، وهي أيضاً ستكون تاسعة لأن ثروة والدها الطائلة توقفها الآن على شفير هاوية مظلمة مخيفة.

لفظ صديقي الكلمات الأخيرة وظهرت على محيّاها لوائح الغمّ والأسف ثمّ زاد قائلاً: فارس كرامه شيخ شريف القلب كريم الصفات ولكنه ضعيف الإرادة يقوده رياء الناس كالأعمى وتوقفه مطاعمهم كالأخرس. أمّا ابنته فتخضع ممثلة لإرادته الواهنة على رغم كلّ ما في روحها الكبيرة من القوى المواهب. وهذا هو السرّ الكامن وراء حياة الوالد وابنته.

Bu sını, karakterinde, açgözlülüğü riya, çirkinliğiye dahilikle birleştiren bir adam; yaptığı kötülükler, İncilin gölgesinde insanlara faziletmiş gibi görünen biri... bir başpiskopos fark etti. O, dinlerin ve mezheplerin olduğu beldelerde; ruhların ve cesetlerin kendisinden korktuğu, tıpkı kurbanlık hayvanların kasabın önünde eğilmesi gibi önünde secde ederek boyun eğdiği bir din adamıdır. Bu başpiskoposun; akreplerin, yılanların mağara ve bataklıkların etrafında dönüp durması gibi şahsiyetinde her türlü fitne ve kötülük unsurunun birbiriyle boğuştuğu bir yeğeni var. Artık başpiskoposun ayakta dikilip rahip cübbesiyle Faris Kerame'nin kızını sağna, yeğenini de soluna alarak günahkâr eliyle evlilik tacını ikisinin başına koyacağı, büyü zincirleriyle temiz bir bedeni pis kokulu bir leşe bağlayacağı, sahte şeriatın kabzasında ulvi bir ruhu toprak bir beden ile birleştireceği, gündüzün kalbini gecenin ortasına koyacağı o gün hiç de uzak değil. Şimdilik Faris Kerame ve kızı hakkında sana söyleyebileceklerimin hepsi bu kadar. Bundan fazlasını sorma. Çünkü musibeti dillendirmek, ölüm korkusunun kişiyi ölüme yaklaştırması gibi musibeti getirir.”

Arkadaşım yüzünü çevirdi, sanki evreni dolduran ruhun zerreleri arasındaki günlerin ve gecelerin sırlarını arıyormuşçasına pencereden gökyüzüne doğru baktı.

O sırada yerimden kalktım. Vedalaşmak üzere elini tutunca ona: “Yarın, Faris Kerame’ye olan sözümü yerine getirmek için ve babamla olan dostluğundan kalan anılara hürmeten onu ziyaret edeceğim”, dedim.

وقد فهم هذا السرّ رجل يألف في شخصه الطمع
 بالرياء والخبث بالدهاء وهذا الرجل هو مطران تسير
 قبائحه بظلّ الإنجيل فتظهر للناس كالفضائل. هو رئيس
 دين في بلاد الأديان والمذاهب تخافه الأرواح والأجساد
 وتخزّ لديه ساجدة مثلما تنحني رقاب الأنعام أمام
 الجزّار. ولهذا المطران ابن أخ تتصارع في نفسه عناصر
 المفاسد والمكاره مثلما تنقلب العقارب والأفاعي على
 جوانب الكهوف والمستنقعات. وليس بعيدًا اليوم
 الذي ينتصب فيه المطران بملابسه الحبريّة جاعلاً ابن
 أخيه عن يمينه وابنة فارس كرامه عن شماله رافعاً
 بيده الأئيمة إكليل الزواج فوق رأسهما مقيّداً بسلاسل
 التكهين والتعزيم جسداً طاهراً بجيفة منتنة، جامعاً في
 قبضة الشريعة الفاسدة روحاً سماوية بذات ترابية،
 واضعاً قلب النهار في صدر الليل. هذا كلّ ما أستطيع أن
 أقوله لك الآن عن فارس كرامه وابنته فلا تسلي أكثر
 من ذلك لأن ذكر المصيبة يدينها مثلما يقرب الموت
 الخوف من الموت.

وحول صديقي وجهه ونظر من النافذة إلى الفضاء
 كأنه يبحث عن أسرار الأيام والليالي بين دقائق الأثير.
 فقمّت إذ ذاك من مكاني، ولمّا أخذت يده مودّعاً
 قلت له: غداً أزور فارس كرامه قياماً بوعدني له واحتراماً
 للتذكارات التي أبقتها صداقته لوالدي.

Genç arkadaşım bir an şaşırdı ve çehresi değişti. Sanki az ve basit olan kelimelerim kendisine müthiş yeni bir fikir ilham etmiş gibiydi. Muhabbet, şefkat ve korku dolu, adeta ruhların derinliklerinde olan ama ruhların göremediği şeyleri gören bir peygamber bakışıyla uzun uzun garip bir şekilde bana baktı. Sonra dudakları hafif hareket etti fakat hiçbir şey söylemedi. Yanından ayrıldım ve dağınık düşüncelerle kapıya doğru yürüdüm. Gözlerimi çevirmeden hemen önce, gözlerinin manasını anlayamadığım o bakışla hala beni takip ettiğini gördüm. Öylesine bir bakıştı ki adeta ruhum, ölçülerin ve kelimelerin aleminden kurtulup, kalplerin bakışlarla anlaştığı ve ruhların birbiriyle anlaşarak geliştiği uhrevî alemlere uçmuş gibiydi.

فهمت بي الشاب دقيقة وقد تغيرت ملامحه كأن
كلماتي القليلة البسيطة قد أوحى إليه فكراً جديداً
هائلاً، ثم نظر في عيني نظرة طويلة غريبة - نظرة محبة
وشفقة وخوف - نظرة نبوي يرى في أعماق الأرواح ما لا
تعرفه الأرواح، ثم ارتعشت شفتاه قليلاً ولكنه لم يقل
شيئاً، فتركته وسرت نحو الباب بأفكار متضعضعة،
وقبيل أن يلتفت إلى الوراء رأيت عينيه ما زالتا تتبعانني
بتلك النظرة الغريبة - تلك النظرة التي لم أفهم معانيها
حتى عتقت نفسي من عالم المقاييس والكلمة وطارت
إلى مسارج المالأ الأعلى حيث تتفاهم القلوب بالانظرات
وتنمو الأرواح بالتفاهم.

Tapınağın Kapısında

Günler sonra yalnızlıktan sıkıldım. Ve artık göz kapakların da çatık kaşlı kitapların yüzüne bakmaktan yoruldu. Faris Kerame'nin evini aramak üzere bir araca bindim. İnsanların piknik yapmak için gittiği çam ormanına ulaştığımızda seyis, atları umumi yoldan, söğüt ağaçlarının gölgelediği, her iki tarafında otların, asma çubuklarının yakut gibi kırmızı, zümrüt gibi mavi, altın gibi sarı gözenekli, gülümseyen nisan çiçeklerinin salındığı geçide doğru hızlıca sürdü. Araç bir dakika sonra, genişçe bir bahçenin çevrelediği, etrafında dalların kucaklaştığı, gül ve yasemin çiçeklerinin ortalığa hoş koku yaydığı bir evin önünde durdu.

Daha bahçede birkaç adım atmamıştım ki Faris Kerame, adeta arabanın sesi tam o noktada kendisine gelişimi haber vermiş gibi, beni karşılamak için evin kapısında belirdi. İçten bir gülümseme ile evine buyur etti. Özlem duyan bir baba gibi yamacına oturttu. Geçmişim ve gelecekteki hedeflerim hakkında bana sorular soruyordu.

في باب الهيكل

وبعد أيام وقد مللت الوحدة وتعبت أجفاني من
النظر إلى أوجه الكتب العابسة، علوت مركبة طالبًا
منزل فارس كرامه، حتّى إذا ما بلغت بي غابة الصنوبر
حيث يذهب القوم للتنزه حوّل السائق وجهة فرسيه
عن الطريق العمومية فسار خبيّا على الممرّ تظله
أشجار الصفصاف وتتمايل على جانبيه الأعشاب
والدوالي المتعرشة وأزهار نيسان المبتسمة بثغور
حمراء كالياقوت وزرقاء كالزمرّد وصفراء كالذهب.

وبعد دقيقة وقفت المركبة أمام منزل منفرد تحيط
به حديقة مترامية الأطراف تتعانق في جوانبها الأغصان
وتعطرّ فضاءها رائحة الورد والفلّ والياسمين.

ما سرت بضع خطوات في تلك الحديقة حتّى ظهر
فارس كرامه في باب المنزل خارجًا للقائي كأن هدير
المركبة في تلك البقعة المنفردة قد أعلن له قدومي،
فهشّ متأهلاً وقادني مرحّبًا إلى داخل الدار، ونظير والد
مشتاق أجلسني بقربه يحدّثني مستفسرًا عن ماضيّ
مستطلعًا مقاصدي في مستقبلي،

Ben de gençlerin; hayal dalgalarının, kendilerini mücadele ve çekişmelerle dolu işin kıyasına atmadan önce terennüm ettikleri hayal ve ümit nağmeleriyle dolu bir üslupla ona cevap veriyordum. Gençliğin, kıldan tüyleri olan kanatları, kuruntulardan sınırları vardır. Bunlar, gençleri bulutların ötesine yükseltir ve böylece tabiatı rengarenk gökkuşağı huzmeleri ile gizlenmiş bir halde görürler, hayatı da şeref ve azamet türkülerini seslendirirken dinlerler. Ne var ki imtihan fırtınaları çok geçmeden bu kıl kanatları parçalar ve gençler hakikat yurduna inmek zorunda kalırlar. Hakikat yurdu ise kişinin kendisini ufalmış ve çirkinleşmiş gördüğü garip bir aynadır.

O sırada kapının kadife perdesinin arasından ipekten beyaz ve pürüzsüz bir elbise giymiş bir kız belirdi. Bana doğru yavaşça yürüdü. Ben ayağa kalkınca Faris Kerame de ayağa kalktı: “Bu kızım Selma”, dedi ve ekledi: “İşte günlerin benden saklayıp oğlunun şahsında bana gösterdiği kadim dostum. Şu an onu hem görüyor hem de görmüyorum.” Küçük kız bana yaklaştı ve bakışlarını gözlerime dikti. Adeta gözlerimi konuşturup benim hakikatte kim olduğumu öğrenmek ve oraya geliş sebepimi bilmek istiyor gibiydi. Sonra beyazlığı ve yumuşaklığıyla kır zambağına benzeyen eliyle elimi tuttu. Avuçlarımız birbirine değdiğinde ilk oluşumu anında bir şairin muhayyilesindeki şiirsel fikre benzeyen yeni ve tuhaf duygular hissettim.

فكنت أجيبه بتلك اللّهجة المفعمة بنغمة الأحلام والأُماني التي يترنم بها الفتیان قبل أن تقدّفهم أمواج الخيال إلى شاطئ العمل حيث الجهاد والنزاع... للشبيبة أجنحة ذات ريش من الشعر وأعصاب من الأوهام ترتفع بالفتیان إلى ما وراء الغيوم فيرون الكيان مغموراً بأشعة متلوّنة بألوان قزح، ويسمعون الحياة مرتّلة أغاني المجد والعظمة، ولكن تلك الأجنحة الشعرية لا تلبث أن تمرّقها عواصف الاختبار فيهبطون إلى عالم الحقيقة، وعالم الحقيقة مرآة غريبة يرى فيها المرء نفسه مصفّرة مشوّهة.

في تلك الدقيقة ظهرت من بين ستائر الباب المخملية صبيّة ترتدي أثواباً من الحرير الأبيض الناعم ومشت نحوي ببطء. فوقفت ووقف الشيخ قائلاً: هذه ابنتي سلمى. وبعد أن لفظ اسمي شفّعه بقوله: إن ذاك الصديق القديم الذي حجبته عني الأيام قد عادت فأبانت لي بشخص ابنه، فأنا أراه الآن ولا أراه. فتقدّمت الصبيّة إليّ وحدّقت إلى عينيّ كأنها تريد أن تستنطقهما عن حقيقة أمری وتعلم منهما أسباب مجيئي إلى ذلك المكان، ثم أخذت بيدي بيد تضرع زنبقة الحقل بياضاً ونعومة، فأحسست عند ملامسة الأكفّ بعاطفة غريبة جديدة أشبه شيء بالفكر الشعري عند ابتداء تكوينه في مخيّل الكاتب.

Selma beraberinde odaya huşu ve suskunluk dağıtan ulvi bir ruh getirmiş gibi hepimiz sessizce oturduk. Selma adeta bunu hissetmişçesine bana yöneldi ve gülümseyerek: “Babam gençlik hikayelerini tekrar tekrar dinleterek babandan bahsetti. Şayet baban da bu hikayelerden sana bahsetmişse bu buluşmamız ilk sayılmaz”, dedi. Bunun üzerine ihtiyar adam kızının sözlerine sevindi, mutluluğu yüzüne yansıdı ve: “Selma’nın ruhi bir eğilimi ve tarzı vardır. O her şeyi ruhlar aleminden görür”, dedi.

Ve Faris Kerame, tam bir dikkat ve incelikle benimle olan sohbetine geri döndü. Bende kendisini hatıra kanatları üzerinde, geçmiş günlerinin bahanna götüren büyümlü bir gizem bulmuş gibiydi.

Sanki bu ihtiyar, gençlik hayallerini geri döndürürcesine bana bakıyor; bense geleceğimi hayal ederek onu düşünüyordum. O, tıpkı tüm mevsim meyveleriyle dolu büyük bir ağacın dallarının, sakın bir azimle ve kör bir hayatla dolu küçük bir fidanın üstünü örtmesi gibi bana bakıyordu. Ömrün yazını ve kışını tecrübe etmiş, zamanın tufanları ve selleri önünde durmuş kökleri derinlerde yaşlı bir ağaç ve bahardan başka bir mevsim, sabah melteminin esintisi dışında bir titreme görmemiş zayıf, nazik bir fidan...

جلسنا جميعاً ساكتين كأنّ سلمي قد أدخلت معها إلى تلك الغرفة روحاً علويةً توغز الصمت والتهيب، وكأنّها شعرت بذلك فالتفتت نحوي وقالت مبتسمة: كثيراً ما حدّثني والدي عن أبيك معيداً على مسمعي حكايات شبابهما، فإن كان والدك قد أسمعك تلك الوقائع فلا يكون هذا اللقاء هو الأوّل بيننا.

فسرّ الشيخ بكلمات ابنته وانبسّطت ملامحه ثمّ قال: إنّ سلمي روحية الميول والمذاهب، فهي ترى جميع الأشياء سابحة في عالم النفس.

وهكذا عاد فارس كرامه إلى محادثتي باهتمام كلّيّ ورقة متناهية كأنه وجد في سرّاً سحرّاً يرجعه على أجنة الذكرى إلى ربيع أيامه الغابرة.

كان ذلك الشيخ يحدّق إليّ مسترجعاً أشباح شبابه وأنا أتأمّله حالماً بمستقبلي. كان ينظر إليّ مثلما تخيّم أغصان الشجرة العالية المملوءة بمأتي الفصول فوق غرسة صغيرة مفعمة بعزم هاجع وحياء عمياء. شجرة مسنة راسخة الأعراق قد اختبرت صيف العمر وشتاء ووقفت أمام عواصف الدهر وأنوائه، وغرسة ضعيفة ليّنة لم ترّ غير الربيع ولم ترتعش إلّا بمرور نسيم الفجر.

Selma ise suskun, sanki ikimizin çehresinde hayat hikayesinin ilk ve son fasıllarını okuyormuşçasına bir bana bir de babasına bakıyordu.

O gün, bahçelerin ve bostanların arasında iç çeke çeke geçti. Güneş bu evin karşısındaki yüksek Lübnan tepelerinin üzerine sarı bir busenin silüetini bırakarak gözden kayboldu. Bu esnada Faris Kerame hikayelerini anlatarak beni şaşırtıyor, ben de onun önünde gençliğimin şarkılarını mırıldanarak onu eğlendiriyordum. Selma ise o pencerenin yakınında oturarak hüznünlü gözlerle bize bakıyor, hiç hareket etmeden bizim konuşmalarımıza dinliyordu. Güzelliğin; dudakların ve dillerin konuştuğu, ses ve hecelere tenezzül etmeyen semavi bir dili olduğunu biliyormuşçasına hiç konuşmuyordu. Beşeriyetin tüm nağmelerini içine alıp onları sessiz hisler haline getiren ebedi bir dil... Tıpkı durgun bir gölün, su taşıyan kadınların nağmelerini kendi derinliğine alıp onları sonsuza dek susturması gibi. Gerçekten de güzellik, ruhlarımızın anladığı, kendisiyle sevindiği ve etkileriyle geliştiği bir sırdır. Fikirlerimize gelince onlar bu sırrın karşısında şaşkınca durarak onu tanımlamak ve ona bir şekil vermek için uğraşır lakin bunu beceremezler. O, bakanın duygulan ile manzaranın hakikati arasında dalgalanan gözle görülemeyen bir akıntıdır. Gerçek güzellik, ruhların en kutsalından yayılan ve bedenin dışını aydınlatan bir ışık huzmesidir.

أما سلمى فكانت ساكنة تنظر إليّ تارة وطوراً إلى أبيها كأنها تقرأ في وجهينا أول فصل من رواية الحياة وآخر فصل منها.

قضى ذلك النهار متنهّداً أنفاسه بين تلك الحقائق والبساتين وغابت الشمس تاركة خيال قبلة صفراء على قمم لبنان المتعالية قبالة ذلك المنزل وفارس كرامه يتلو عليّ أخباره فيذهلني وأنا أترنم أمامه بأغاني شيبتي فأطربه، وسلمى جالسة بقرب تلك النافذة تنظر إلينا بعينها الحزینتین ولا تتحرّك وتسمع أحاديثنا ولا تتكلّم كأنّها عرفت أنّ للجمال لغة سماویة تترفع عن الأصوات والمقاطع التي تحدّثها الشفاه والألسنة، لغة خالدة تضمّ جميع أنغام البشر وتجعلها شعوراً صامتاً مثلما تجتذب البحيرة الهادئة أغاني السواقي إلى أعماقها وتجعلها سكوتاً أبدياً. إنّ الجمال سرّ تفهمه أرواحنا وتفرح به وتنمو بتأثيراته أمّا أفكارنا فتقف أمامه محتارة محاولة تحديده وتجسيده بالألفاظ ولكنها لا تستطيع. هو سیال خافٍ عن العين يتموّج بين عواطف الناظر وحقيقة المنظور. الجمال الحقيقي هو أشعة تنبعث من قدس أقداس النفس وتنير خارج الجسد

Tıpkı hayatın, çekirdeğin derinliklerinden taşıp çiçeğe renk ve koku kazandırması gibi. Güzellik, erkek ve kadın arasında bir anda tamamlanan tam bir uyumdur. Diğerlerinin hepsinden üstün olan bu meyil, bir anda doğar. İşte bu da aşk diye adlandırdığımız manevi bir duygudur. O günün akşamında, ruhum Selma'nın ruhunu anladı da, aramızdaki bu uyum benim Selma'yı güneşin altındaki en güzel kadın olarak görmemi mi sağladı, yoksa bu bir hakikati olmayan resim ve silüetleri hayal etmemizi sağlayan gençlik sarhoşluğu muydu? Acaba gençlik beni kör etti de ben ışığı Selma'nın gözünde, tatlılığı onun ağzında, inceliği de onun endamında mı zannettim? Yoksa aşkın sevinçlerini ve hüznlerini bana göstermek için gözlerimi açan ışık, tatlılık ve incelik miydi bunlar? Anlamıyordum... Fakat şunu biliyordum ki o andan önce hiçbir zaman hissetmediğim bir duyguyu hissetmişim. Kalbime doğru yavaşça yönelen, zamanın başlamasından önce ruhun ayın yüzeyindeki çırpınışına benzeyen yeni bir histi bu. Tıpkı bu ruhun iradesiyle kainatın ortaya çıkması ve vücut değiştirmesi gibi bu duygulardan da benim saadet ve bedbahtlığım doğdu.

Selma ile beni ilk defa bir araya getiren vakit işte böyle geçti. Tanrı böyle diledi, sevgi kervanında özgür bir şekilde devam edebilmem için beklenmedik bir anda beni şaşkınlık ve gençliğin esaretinden azat etti.

مثلما تنبثق الحياة من أعماق النواة وتكسب الزهرة لوناً
وعطراً - هو تفاهم كلّي بين الرجل والمرأة يتمّ بلحظة،
وبلحظة يولد ذلك الميل المترفع عن جميع الميول -
ذلك الانعطاف الروحي الذي ندعوه حبّاً، فهل فهمت
روحي روح سلمى في عشية ذلك النهار فجعلني التفاهم
أراها أجمل امرأة أمام الشمس أم هي سكرة الشبيبة
التي جعلنا نتخيّل رسوماً وأشباحاً لا حقيقة لها؟ هل
أعمتني الفتوة فتوهّمت الأشعة في عيني سلمى والحلاوة
في ثغرها والرقّة في قدّها أم هي تلك الأشعة وتلك
الحلاوة وتلك الرقة التي فتحت عيني لتريني أفراح الحبّ
وأحزانه؟ لا أدري ولكنني أعلم أنني شعرت بعاطفة لم
أشعر بها قبل تلك الساعة. عاطفة جديدة تمايلت حول
قلبي بهدوء يشابه رفرفة الروح على وجه القمر قبل أن
تبتدئ الدهور. ومن تلك العاطفة قد تولّدت سعادتي
وتعاسي مثلما ظهرت وتناسخت الكائنات بإرادة ذلك
الروح.

هكذا انقضت تلك الساعة التي جمعتني بسلمى لأوّل
مرّة، وهكذا شاءت السماء وأعتقتني على حين غفلة من
عبوديّة الحيرة والحدّاث لتسيّرني حرّاً في موكب المحبّة،

Zira sevgi bu dünyadaki tek özgürlüktür. Çünkü o; ruhu, beşeri yasaların ve törelerin ulaşamayacağı; doğa kanunlarının hüküm süremeyeceği yüce bir makama yükseltir.

Ayrılmak için ayağa kalktığımda Faris Kerame yanıma yaklaştı ve içten, samimi bir ses tonuyla şöyle dedi: “Artık bu evin yolunu öğrendin. Babanın evine giderken hissettiğin güvenin aynısını hissederek bu eve de gelmelisin. Beni ve Selma’yı da kendine bir baba ve kız kardeş olarak görmelisin. Öyle değil mi Selma?” dedi.

Selma başını eğerek onayladı ve tanıdığı bir yol arkadaşını bulan kaybolmuş bir yabancı gibi baktı bana.

Faris Kerame’nin söylemiş olduğu bu kelimeler beni, sevgi tahtının önündeki kızının yanında durduran ilk nağmelerdir. Bu kelimeler yas ve matemle biten semavi şarkıların başlangıcıdır. Bu kelimeler ikimizin ruhlarını cesaretlendiren kuvvettir ki neticesinde ateş ve aydınlığa yaklaştık. Bu kelimeler tatlı ve acıyı içtiğimiz kaptır.

Çıktım, ihtiyar adam da bana bahçenin sonuna kadar eşlik etti. İkisine veda ettiğimde susamış birinin dudaklarının bardağın ucuna değdiğinde titremesi gibi kalbim içimde hızla çarpıyordu.

فالمحبة هي الحرية الوحيدة في هذا العالم لأنها ترفع
النفس إلى مقام سام لا تبلغه شرائع البشر وتقاليدهم
ولا تسوده نواميس الطبيعة وأحكامها.

ولما وقفت للانصراف اقترب مني فارس كرامه وقال
بصوت تعانقه رنة الإخلاص: الآن وقد عرفت الطريق إلى
هذا المنزل يجب أن تأتي إليه شاعرًا بالثقة التي تقودك
إلى بيت أبيك وأن تحسبني وسلي كوالد وأخت لك -
أليس كذلك يا سلمي ؟

فحنت سلمي رأسها إيجابًا ثم نظرت إلي نظرة غريب
ضائع وجد رقيقًا يعرفه.

إن تلك الكلمات التي قالها لي فارس كرامه هي النغمة
الأولى التي أوقفتني بجانب ابنته أمام عرش المحبة. هي
استهلال الأغنية السماوية التي انتهت بالنذب والرثاء. هي
القوة التي شجعت روحيا فافترينا من النور والنار هي
الإناء الذي شربنا فيه الكوثر والعلقم.

وخرجت فشيّعني الشيخ إلى أطراف الحديقة،
فودّعتهما وقلبي يخفق في داخلي مثلما ترتعش شفتا
العطشان بملامسة حافة الكأس.

Beyaz Meşale

Nisan ayı, Faris Kerame'nin evini ziyaret edip Selma ile görüşerek geçmişti. Selma'nın güzelliğini düşünerek, yeteneklerini beğenerek, dertlerinin sessizliğine kulak vererek ve beni kendisine doğru çeken gizli elleri hissederek şu bahçede onun karşısına oturuyordum. Her ziyaretimde onun güzellik vasıflarından yeni bir vasıf ve ruhunun gizemlerinden yüce bir gizem ortaya çıkıyordu. Öyle ki artık Selma, gözlerimin önünde benim satırlarını okuduğum, alametlerini iyice bellediğim, nağmelerini mınıldandığım fakat sonuna ulaşamadığım bir kitap olmuştu.

Şüphesiz ki ilahların kendine beden güzelliğinin yanı sıra ruh güzelliği de verdiği bir kadın bizim, sevgiyle anladığımız, iffetle dokunduğumuz özü anlaşılamayan açık bir hakikattir. Onu kelimelerle ifade etmeye çalıştığımızda ise o, bizim bakışlarımızdan hayret ve şüphe sislerinin arkasına saklanır.

Selma Kerame ruhu ve bedeni güzel birisiydi. Onu tanımayan birine nasıl tarif edebilirim ki? Ölüm kanatlarının gölgesinde oturan birisi bülbülün ötüşünü, gülün fısıldayışını, derenin iç çekişini gözünde canlandırabilir mi?

الشعلة البيضاء

وانقضى نيسان وأنا أزور منزل فارس كرامه وألتقي
سلي وأجلس قبالتها في تلك الحديقة متأملاً محاسنها،
معجباً بمواهبها، مصغياً لسكينة كآبتها، شاعراً بوجود
أيد خفية تجتذبني إليها. لكل زيارة كانت تبين لي معنى
جديداً من معاني جمالها وسراً علوياً من أسرار روحها
حتى أصبحت أمام عيني كتاباً أقرأ سطورهِ وأستظهر
آياته وأترنم بنغمته ولا أستطيع الوصول إلى نهايته.

إن المرأة التي تمنحها الآلهة جمال النفس مشفوعاً
بجمال الجسد هي حقيقة ظاهرة غامضة نفهمها بالمحبة
ونلمسها بالطهر، وعندما نحاول وصفها بالكلام تختفي
عن بصائرنا وراء ضباب الحيرة والالتباس.

وسلي كرامه كانت جميلة النفس والجسد، فكيف أصفها
لمن لا يعرفها؟ هل يستطيع الجالس في ظل أجنحة الموت أن
يستحضر تغريدة البلبل، وهمس الورد، وتهيدة الغدير؟

Ağır zincirlerle bağlanmış bir esir, sabah rüzgarlarının esintilerinin arkasından gitmeye güç yetirebilir mi? Yine de susmak konuşmaktan daha zor değil mi? Altın harflerle onun hakikatini çizemiyor olsam da Selma'nın siluetlerinden birini zayıf lafızlarla ortaya koymaktan çekinmem beni engeller mi? Şayet Tanrı, çölde yürüyen acıkmış bir kimseye, kudret helvası ve bildircin eti indirmiyorsa da o kişi kuru ekmek yemeği reddetmez.

Selma ince bir bedene sahipti. Beyaz ipek elbiseleriyle pencereden girmiş ay ışığı gibi görünüyordu. Hareketleri İsfahan bestelerinin melodilerini andırır biçimde yavaş ve ahenkliydi. Zayıf ve hıçkırıkları kesen tatlılıktaki sesi, tıpkı hava dalgalarının değmesiyle çiçeklerin taşlarından düşen çiy damlaları gibi, onun da iki kırmızı dudağı arasından dökülüyordu. Yüzü ise... Kim Selma Kerame'nin yüzünü tanım edebilir ki? Hangi kelimelerle hüznü, durgun, şeffaf soluk bir peçeyle örtülü ve örtüsüz bir yüzü tanımlayabiliriz ki? Hangi lisan ile her dakika ruhun sırlarından bir sır bildiren ve kendisine bakanlara bu dünyadan uzak, ruhsal bir alemi hatırlatan bir çehre hakkında konuşmaya güç yetirebiliriz ki!

أيقدر الأسير المثقل بالقيود أن يلاحق هبوب نسيمات
 الفجر؟ ولكن أليس السكوت أصعب من الكلام؟
 وهل يمنعني التهيب عن إظهار خيال من أخيلة سلمي
 بالألفاظ الواهية إذا كنت لا أستطيع أن أرسم حقيقتها
 بخطوط من الذهب؟ إن الجائع السائر في الصحراء لا
 يأبى أكل الخبز اليابس إذا كانت السماء لا تمطره المنّ
 والسلوى.

كانت سلمي نحيلة الجسم تظهر بملابسها البيضاء
 الحريرية كأشعة قمر دخلت من النافذة. وكانت حركاتها
 بطيئة متوازية أشبه شيء بمقاطع الألحان الأصفهانية،
 وصوتها منخفضاً حلواً تقطعه التهدات، فينسكب من
 بين شفتيها القرمزيتين مثلما تتساقط قطرات الندى
 عن تيجان الزهور بمرور تموجات الهواء. ووجهها -
 ومن يا ترى يستطيع أن يصف وجه سلمي كرامه؟ بأية
 ألفاظ نقدر أن نصوّر وجهها حزناً هادئاً محجوباً وليس
 محجوباً بنقاب من الاصفرار الشفاف؟ بأية لغة نقدر
 أن نتكلّم عن ملامح تعلن في كلّ دقيقة سرّاً من أسرار
 النفس وتذكر الناظرين إلهما بعالم روعي بعيد عن هذا
 العالم!

Gerçekten de Selma'nın yüzündeki güzellik, insanoğlunun güzellik için koyduğu kriterlerle uyuşmuyordu. Onun güzelliği, hayal veya rüya gibi yahut ölçülemeyen ve tanımlanamayan yüce bir düşünce gibiydi. Ne bir ressamın fırçasıyla silinebilen, ne de oymacıların mermeriyle şekillenebilen bir şeydi. Selma'nın güzelliği, onun altın saçında değil, onu kuşatan iffet halesindeydi. Onun güzelliği iri gözlerinde değil, o gözlerden yayılan parlıttaydı. Onun güzelliği, gül gibi kıızıl dudaklarında değil, onlardan dökülen tatlılıktaydı. Onun güzelliği, fildişi gibi boynunda değil, öne doğru eğriliğindeydi. Onun güzelliği, fiziğinin kusursuzluğunda değil, yeryüzü ile sonsuz gökyüzü arasında yüzen, tutuşmuş beyaz meşaleye benzeyen ruhunun asaletindeydi. Selma'nın güzelliği \ varlığını kutsal beyitlerde, tablolarla ve ölümsüz melodilerde gördüğümüz o şiirsel dehanın bir türüdür. Dâhiler ise bahtsızdırlar. Ruhları ne kadar üstün olursa olsun gözyaşlarından bir örtüyle kuşatılmış kalacaklardır.

Selma çok düşünür, az konuşurdu. Onun suskunluğu, yanındaki kişiyi hayallerin uzak sahnelerine götürün, kalp atışlarını dinlemesini ve düşünce ile duygularının hayallerini gözleri önünde dikili olarak görmesini sağlayan bir müzikti.

إنَّ الجمال في وجه سلى لم يكن منطبقًا على المقاييس التي وضعها البشر للجمال، بل كان غريبًا كالحلم أو كالرؤيا أو كفكر علوي لا يقاس ولا يحد ولا ينسخ بريشة المصوّر، ولا يتجسم برخام الحفّار. جمال سلى لم يكن في شعرها الذهبي بل في هالة الطهر المحيطة به. ولم يكن في عينيها الكبيرتين بل في النور المنبعث منهما. ولا في شفّتها الورديتين بل في الحلاوة السائلة عليهما. ولا في عنقها العاجي بل في كيفية انحنائه إلى الأمام. جمال سلى لم يكن في كمال جسدها بل في نبالة روحها الشبيهة بشعلة بيضاء متقدة سابحة بين الأرض واللا نهاية. جمال سلى كان نوعًا من ذلك النبوغ الشعري الذي نشاهد أشباحه في القصائد السامية والرسوم والأنغام الخالدة. وأصحاب النبوغ تعساء مهما تسامت أرواحهم تظلّ مكتنفة بغلاف من الدموع.

وكانت سلى كثيرة التفكير قليلة الكلام، لكنّ سكوتها كان موسيقيًا ينتقل بجليسها إلى مسارج الأحلام البعيدة، ويجعله يصغي لنبضات قلبه، ويرى أخيلة أفكاره وعواطفه منتصبه امام عينيّه.

Ancak Selma'nın özelliklerini içine alan ve onun ahlakını kuşatan niteliğine gelince... Bu nitelik yaralayıcı ve derin bir kederdi. Zira keder, Selma'nın üzerine giydiği, fiziki güzelliklerinin vakarını ve gizemini artıran ve onun ruhunun ışınlarını, sabah pusunun arkasında çiçek açmış bir ağacın çizgileri gibi ipliklerinin arasından ortaya çıkaran manevi bir kaşkoldu. Keder, ruhumla Selma'nın ruhu arasında bir benzerlik bağı oluşturdu. Böylece ikimiz de bir diğërimizin yüzünde, onun, kalbinde hissettiğini görüyor ve sesiyle, göğsündeki sırların yankısını duyuyorduk. Adeta ilahlar her birimizi, iftelle birleşince kamil bir insan olmak, ayrılınca da ruhuna acı veren bir noksanlık hissetmek üzere diğërimizin yarısı yapmıştı.

Şüphesiz ki üzüntülü, acı çeken bir ruh; vatanlarından uzakta iki gurbetçinin birbirlerine cana yakın davranmaları gibi hisleri kendisiyle uyuşan, duygularında kendisine ortak olan başka bir ruh ile birleşmekle huzur bulur. Kederin acılarının birbirine yaklaştırdığı kalpleri, sevinçlerin neşesi ve süsleri ayıramaz. Üzüntünün ruhlardaki bağı, sevinç ve mutluluk bağlarından daha kuvvetlidir. Ve gözlerin, yaşlarıyla yıkadığı sevgi temiz, güzel ve ebedidir.

أما الصفة التي كانت تعانق مزايا سلى وتساور أخلاقها فهي الكآبة العميقة الجارحة، فالكآبة كانت وشاحاً معنوياً ترتديه فتزيد محاسن جسدها هيبة وغرابة، وتظهر أشعة نفسها من خلال خيوطه كخطوط شجرة مزهرة من وراء ضباب الصباح. وقد أوجدت الكآبة بين روعي وروح سلى صلة المشابهة، فكان كلانا يرى في وجه الثاني ما يشعر به قلبه، ويسمع بصوته صدى مخبآت صدره، فكان الآلهة قد جعلت كل واحد منا نصفاً للآخر يلتصق به بالطهر فيصير إنساناً كاملاً، وينفصل عنه فيشعر بنقص موجد في روحه.

إنّ النفس الحزينة المتألّمة تجد راحة بانضمامها إلى نفس أخرى تماثلها بالشعور وتشاركها بالإحساس مثلما يستأنس الغريب بالغريب في أرض بعيدة عن وطنها. فالقلوب التي تدنمها أوجاع الكآبة بعضها من بعض لا تفرّقها بهجة الأفراح وبهرجتها. فرابطة الحزن أقوى في النفوس من روابط الغبطة والسرور. والحبّ الذي تغسله العيون بدموعها يظلّ طاهراً وجميلاً وخالدًا.

Tufan

Birkaç gün sonra Faris Kerame beni akşam yemeği için evine davet etti ve ben de gittim. Ruhum tannının, Selma'nın avuçlarına koyduğu kutsal ekmeğe açtı. Kalplerimizin ağızlarıyla büyük bir iştahla yediğimiz ve açlığımızı daha da artıran ruhani ekmeğe... Arap Kays'ın, İtalyan Dante'nin, Yunan Sappho'nun tadına baktığı ve ardından organları tutuşarak kalplerinin eridiği sihirli ekmeğe... İlahların; buselerin tatlılığı ve gözyaşların acılığıyla yoğurduğu, tadıyla sevindirmek ve tesiriyle acı çektirmek üzere hassas ve uyanık ruhlara yiyecek olarak hazırladığı ekmeğe...

Eve ulaştığımda Selma'yı bahçenin bir köşesinde ahşap bir sandalyede otururken buldum. Başını ağaca yaslamıştı. Beyaz elbisesiyle bu mekânı koruyan hayali gelinlerden biri gibi görünüyordu. Sessizce yanına yaklaştım ve kutsal ateşin önünde saygıyla oturan bir Mecusi gibi yakınına oturdum.

العاصفة

وبعد أيام دعاني فارس كرامه إلى تناول العشاء في منزله، فذهبت ونفسي جائعة إلى ذلك الخبز العلوي الذي وضعته السماء بين يدي سلمي، ذلك الخبز الروحي الذي نلتهمه بأفواه أفئدتنا فنزداد جوعًا، ذلك الخبز السحري الذي ذاق طعمه قيس العربي ودانتي الطلياني وسافو اليونانية فالتهمت أحشاؤهم وذابت قلوبهم، ذلك الخبز الذي عجنته الآلهة بحلاوة القبل ومرارة الدموع وأعدته مأكلاً للنفوس الحساسة المستيقظة لتفرحها بطعمه وتعذبها بتأثيره.

ولما بلغت المنزل وجدت سلمي جالسة على مقعد خشبي في زاوية من الحديقة وقد أسندت رأسها إلى عمدة شجرة فبانث بثوبها الأبيض كواحدة من عرائس الخيال تخفر ذلك المكان، فدنوت منها صامتًا وجلست بقربها جلوس مجوسي متهيب أمام النار المقدسة،

Konuşmayı denediğimde dilimi düğümlemiş, dudaklarımı da hareketsiz buldum. Susmayı tercih ettim. Çünkü sonsuz ve derin duygular sınırlı kelimelerle şekillendiği zaman manevi özelliklerinden bir parça kaybederler. Fakat ben, Selma'nın bu suskunlukta kalbimin kesintisiz yakarışlarını duyduğunu ve gözlerimde titreyen ruhumun varlığını gördüğünü hissettim.

Kısa bir süre sonra Faris Kerame beni karşılamak için bahçeye geldi ve bize doğru yürüdü, âdeti olduğu üzere elini bana doğru uzattı. Sanki benim ruhumla kızının ruhunu birbirine bağlayan o gizli duygu için kızını tebrik etmek istiyordu. Ardından gülümseyerek bize seslendi:

“Haydi evlatlarım! Akşam yemeğine geçelim. Yemek bizi bekler.” Biz de oturduğumuz yerden kalkıp onun peşinden ilerledik. O sırada Selma, sürmelenmiş kirpiklerinin ardından, yumuşak ve sevecen bir şekilde bana bakıyordu. Sanki “evlatlarım” kelimesi, kalbinde yeni ve tatlı bir duygu uyandırmıştı. Tıpkı bir annenin çocuğunu kucaklaması gibi Selma'nın bana olan sevgisini kuşatıyordu.

Sofraya oturduk. Yiyip içip sohbet ediyorduk. Biz bu odada, iştah kabartan çeşit çeşit yemeklerin ve yıllanmış şarapların tadına bakarken ruhlarımız da bizden habersiz buradan çok daha uzak bir aleme doğru yüzüyor,

ولمّا حاولت الكلام وجدت لساني منعقدًا وشفتي جامدتين فاستأنست بالسكوت، لأنّ الشعور العميق غير المتناهي يفقد شيئًا من خاصّته المعنويّة عندما يتجسّم بالألفاظ المحدودة، ولكنني شعرت بأنّ سلمي كانت تسمع في السكينة مناجاة قلبي المتواصلة وتشاهد في عينيّ أشباح نفسي المرتعشة.

وبعد هنيهة خرج فارس كرامه إلى الحديقة ومشى نحونا مرحّبًا بي كعادته باسطًا يده إليّ كأنّه يريد أن يبارك بها ذلك السرّ الخفيّ الذي يربط روحي بروح ابنته، ثمّ قال مبتسمًا: هلمّا يا ولديّ إلى العشاء فالطعام ينتظرنا. فقمنا وتبعناه وسلمى تنظر إليّ من وراء أجفان مكحولة بالرقّة والانعطاف كأنّ لفظة "يا ولديّ" قد أيقظت في داخلها شعورًا جديدًا عذبا يكتنف محبّتها لي مثلما تحتضن الأم طفلها.

جلسنا إلى المائدة نأكل ونشرب ونتحدّث - جلسنا في تلك الغرفة نتلذّذ بألوان الطعام الشهية وأنواع الخمور المعتقة وأرواحنا تسبح على غير معرفة ممّا في عالم بعيد عن هذا العالم

geleceğin getireceği şeyleri hayal edip korkularının ve endişelerinin karşısında durmaya hazırlanıyordu. Hayattaki hedefleri farklı olduğundan düşünceleri de farklılık arz eden; kalplerinin sevgi ve muhabbetle kaynaşmasıyla sırları da birbirine kenetlenen üç kişi... Birçok şeyi hisseden ama çok az şey bilen üç zayıf masum... Bu durum tam anlamıyla ruh tiyatrosunda oynanan bir trajedi idi. Bir tarafta kızının mutluluğundan başka bir şey istemeyen saygın, şerefli yaşlı bir adam; diğer tarafta yirmi yaşına gelmiş, ileride nasıl biri olacağını az çok kestirebilen, geleceğinin kendisinden sakladığı mutluluk ve üzüntüleri görebilmek için gözlerini istikbaline dikmiş bir genç kız. Bir diğer tarafta ise; hayalperest, kuruntulardan kurtulamayan, daha ömründe hayatın tatlılığını ve acısını tatmamış, aşk ve mârifet semasında süzülerek uçmak için kanatlarını çırpmaya çalışan, ama zayıflığından dolayı bir türlü havalanamayan bir genç. Şehirden uzak, karanlığın sekinetinin hakim olduğu, gökyüzünün, bakışlarını diktiği, şık bir sofranın etrafında oturan üç kişi... Kaderin, tabaklarının ve kadehlerinin derinliklerinde acılar ve elemeler gizlediği üç kişi...

Daha yemeğimizi bitirmemiştik ki hizmetçilerden biri Faris Kerame'ye: "Kapıda bir adam sizinle görüşmek istiyor efendim." dedi.

-“Kim bu adam?”

-“Sanırım Başpiskopos'un hizmetçisi efendim.”

وتحلم بمآتي المستقبل وتتأهب للوقوف أمام مخاوفه وأهواله. ثلاثة أشخاص تختلف أفكارهم باختلاف مقاصدهم من الحياة وتتفق سرائرهم باتفاق قلوبهم بالمودعة والمحبة. ثلاث من الضعفاء الأبرياء يشعرون كثيرا ويعرفون قليلاً، وهذه هي المأساة المستتبة على مسرح النفس. شيخ جليل شريف يحب ابنته ولا يحفل بغير سعادتها. وصبية في العشرين من عمرها ترى المستقبل قريباً بعيداً وتحقق إليه لئلا ما يخبئ لها من الغبطة والشقاء. وفتى كثير الأحلام والهواجس لم يذق بعد خمر الحياة ولا خلها، يحرك جناحيه ليطير سابحاً في فضاء المحبة والمعرفة ولكنه لا يستطيع النهوض لضعفه. ثلاثة جالسون حول مائدة أنيقة في منزل منفرد عن المدينة تخيم عليه سكينه الدجى وتحقق إليه عيون السماء. ثلاثة يأكلون ويشربون وفي أعماق صحتهم وكؤوسهم قد أخفى القدر المرارة والأشواق.

ولم ننته من العشاء حتى دخلت علينا إحدى الخادمت وخاطبت فارس كرامة قائلة: في الباب رجل يطلب مقابلتك يا سيدي.

فسألها: من هو هذا الرجل؟ فأجابت: أظنه خادم المطران يا سيدي.

Faris Kerame kısa bir süre sustu. Sanki bir nebinin tanrının kendisinden gizlediklerini görmek için gökyüzüne bakması gibi kızının gözlerine baktı. Sonra hizmetçiye dönerek: “Çağır gelsin” dedi.

Hizmetçi geri döndü. Kısa bir süre sonra süslü giyinmiş ve bıyıkları her iki tarafa uzanmış bir adam belirdi. Eğilerek selam verip Faris Kerame’ye hitaben:

“Beni, şahsi aracıyla evini teşrif etmeniz için Başpiskopos Hazretleri gönderdi. Sizinle çok önemli bir konu hakkında görüşmek istiyor”, dedi.

Faris Kerame hemen yerinden doğruldu. Yüzünün rengi değişmiş, yüzündeki tebessüm derin bir düşünce örtüsünün arkasında gizlenmişti. Sonra bana yaklaşıp incelik ve tatlılığın kapladığı bir ses tonuyla: “Döndüğümde seni burada görmeyi umuyorum. Selma da seni, hem onu muhabbetiyle gecenin ıssızlığından uzaklaştıracak, hem de ruhunun sesiyle onu yalnızlıktan kurtaracak bir yoldaş olarak görmek isteyecektir”. Ardından tebessümünü artırarak kızına yöneldi: “Öyle değil mi Selma?”

Selma başını öne eğmiş, yanakları hafiften kızarmıştı. Ney nağmelerini andıran ince bir ses tonuyla: “Misafirimizi mutlu etmek için elimden geleni yapacağım babacığım.” dedi.

فسكت دقيقة وحدّق إلى عيني ابنته نظير نبي ينظر
إلى وجه السماء ليرى ما تخبئه من الأسرار، ثم التفت
إلى الخادمة وقال: دعيه يدخل.

فعدت الخادمة، وبعد هنية ظهر رجل بأثواب
مزرکشة وشارب معقوب الطرفين، فسلم منحنيًا،
وخاطب فراس كرامه قائلاً: قد بعثني سيادة المطران
بمركبته الخصوصية لأطلب إليك أن تتكرم بالذهاب
إليه، فهو يريد أن يباحثك بأمور ذات أهمية.

فانتصب الشيخ وقد تغيّرت ملامحه وانحجبت
بشاشة وجهه وراء نقاب من التأمل والتفكير. ثم اقترب
ممي وقال بصوت تساوره الرقة والحلاوة: أرجو أن أعود
وألقاك ههنا، فسلى ستجد بك مؤنسًا يبعد بأحاديثه
وحشة الليل، ويزيل بأنغام نفسه تأثير الوحدة والانفراد.
ثم التفت نحو ابنته وزاد مبتسمًا: أليس كذلك يا سلى؟
فحنّت الصبية رأسها وقد تورّدت وجنتاها قليلًا،
وبصوت يضارع نغمة الناي رقة قالت: سوف أجهّد
النفس لكي أجعل ضيفنا مسرورًا يا والدي.

Yaşlı adam, başpiskoposun hizmetçisiyle beraber çıktı. Selma da karanlığın perdelerinin arkasından gözden kaybolup mesafenin uzaklaşmasıyla tekerlek sesi kesilip atların toynak seslerinin yerini sessizlik alıncaya kadar pencereden yola doğru bakmaya devam etti. Sonra karşıma, yeşil ipekten dokunmuş divanın üzerine oturdu. Elbisesiyle, çimenden bir halı üzerinde sabah melteminin boynunu büktüğü bir zambak gibi duruyordu.

Tanrı, ağaçların çevrelediği, sessizliğin kuşattığı; aşk, iffet ve güzellik hayallerinin etrafında dolaştığı bu yalnız evde Selma'yla baş başa kalmamı istemişti.

Dakikalar ilerliyor, biz de suskun, şaşkın ve düşünceli bir şekilde, konuşmaya diğerimizin başlamasını bekliyorduk. Peki birbirini seven ruhların, iletişim kurmasını sağlayan tek şey konuşmak mıdır? Akıl ile kalbi birbirine bağlayan tek şey; dil ve dudaklardan çıkan heceler ya da sesler midir? Ağzların çıkardığından daha yüce ve ses tellerinin titremesiyle oluşan şeylerden daha temiz bir şey yok mudur? Bir ruhtaki ışığı diğer bir ruha taşıyan ve bir kalbin fısıltılarını diğer kalbe götüren şey sessizlik değil midir? Bizi kendimizden sıyrıp ruhların semasında yüce aleme yakınlaşarak, bedenlerimizin boğucu zindanlardan ve bu alemin de uzak bir sürgün yerinden başka bir şey olmadığını hissederek sınırsızca dolaşmamızı sağlayan, sessizlik değil midir?

وخرج الشيخ مصحوبًا بخدام المطران وظلّت سلمي واقفة تنظر من النافذة نحو الطريق حتّى اختفت المركبة عن بصرها وراء ستائر الظلام واضمحلّ ارتجاج الدواليب بتباعد المسافة وتشربّ السكون حرققة سنابك الخيل، ثمّ جلست قباليّتي على مقعد موشى بنسيج من الحرير الأخضر بأثوابها كزنبقة لوت قامتها نسمات الصباح على بساط من الأعشاب.

كذا شاءت السماء فخلوت بسلمي ليلاً في منزل منفرد تخفّره الأشجار، وتغمّره السكينة، وتسير في جوانبه أخيلة الحبّ والطهر والجمال.

ومرّت دقائق وكلانا صامت حائر مفكّر يترقب الآخر ليبدأ بالكلام. ولكن هل هو الكلام الذي يحدث التفاهم بين الأرواح المتحابّة؟ هل هي الأصوات والمقاطع الخارجة من الشفاه والألسنة التي تقرب بين القلوب والعقول؟ أفلا يوجد شيءٌ أسمى ممّا تلده الأفواه وأظهر ممّا تهتزّ به أوتار الحناجر؟ أليست هي السكينة التي تحمل شعاع النفس إلى النفس، وتنقل همس القلب إلى القلب؟ أليست هي السكينة التي تفصلنا عن ذواتنا فنسبح في فضاء الروح غير المحدود، مقتربين من الملاء الأعلى، شاعرين بأن أجسادنا لا تفوق السجون الضيقة، وهذا العالم لا يمتاز عن المنفى البعيد؟

Bana baktı. Sanki göz kapakları, içindeki bütün sırları ifşa ediyordu. Ardından büyümlü bir sakinlikle: "Haydi gel, bahçeye çıkalım ağaçların altında oturup dağların ardından ayın yükselişini seyredelim", dedi.

Selma'nın teklifini onaylar gibi durdum lakin bu teklifi reddeder gibi:

"Ay yükselip de bahçeye ışıklarını serene kadar burada kalsak daha iyi olmaz mı? " diye sordum. "Şimdi karanlık ağaçları ve çiçekleri örtmüştür. Bir şey göremeyiz." O da: "Gecenin bu koyu karanlığı, ağaçları ve çiçekleri gözlerden gizlese de aşkı, ruhtan gizleyemez", diye cevap verdi.

Selma bu kelimeleri garip bir şekilde söyledikten sonra gözlerini çevirip pencereye doğru baktı. Ben ise sessiz bir şekilde, söylediği her kelimedenden ne kastettiğini anlamaya, hakiki manalarını resmetmeye çalışıyordum. Sonra söylediklerinden pişman olmuş gibi dönüp bana baktı. Sanki, söylediği kelimeleri sihirli göz kapaklarıyla kulağımdan çıkarmaya çalışıyordu. Ancak bu göz kapaklarının sihri o sözleri geri döndüremedi. Bilakis göğsümün derinliklerine daha net ve daha tesirli bir şekilde onları iade edecek ve burada kalbine bitişmiş ve duygularıyla dalgalanmış olarak ömrümün sonuna dek bırakacaktı.

Bu alemdeki her yüce ve güzel şey insanın içerisindeki bir fikir ya da bir duygudan doğmaktadır. Bugün geçmiş nesillerin yaptıklarından gördüğümüz her şey; aslında ortaya çıkmadan önce bir erkeğin zihnindeki gizli bir fikir ya da bir kadının göğsündeki latif bir duygu idi...

ونظرت سلمي إليّ وقد باحت أجفانها بسرائر نفسها
ثم قالت بهدوء سحريّ: تعال نخرج إلى الحديقة ونجلس
بين الأشجار لنرى القمر طالعاً من وراء الجبل.

فوقفت مطيعاً وقلت ممانعاً: أليس الأفضل أن نبقى
ههنا يا سلمي حتّى يطلع القمر وينير الحديقة؟ أمّا الآن
فالظلام يحجب الأشجار والأزهار فلا نستطيع أن نرى
شيئاً. فأجابت: إذا حجب الظلام الأشجار والرياحين
عن العين فالظلام لا يحجب الحبّ عن النفس.

قالت هذه الكلمات بلمحة غريبة، ثم حوّلت عينيها
ونظرت نحو النافذة، فبقيت أنا صامتاً مفكراً بكلماتها
مصورّاً لكلّ مقطع معنى، راسماً لكلّ معنى حقيقة، ثمّ
عادت فحدقت إليّ كأنّها ندمت على ما قالت فحاولت
استرجاع كلماتها من أذنيّ بسحر أجفانها. ولكن سحر
تلك الأجفان لم يسترجع تلك الألفاظ إلّا ليعيدها إلى
أعماق صدري أكثر وضوحاً وأشدّ تأثيراً وليبقمها هناك
ملتصقة بقلبي متموّجة مع عواطفي إلى آخر الحياة.

كلّ شيء عظيم وجميل في هذا العالم يتولّد من فكر
واحد أو من حاسة واحدة في داخل الإنسان. كل ما نراه
اليوم من أعمال الأجيال الغابرة كان قبل ظهوره فكراً
خفياً في عقل رجل أو عاطفة لطيفة في صدر امرأة...

Oluk oluk kanların akmasına ve hürriyetin tıpkı tanrılar gibi tapınılmasına sebep veren muazzam devrimler, öncesinde binlerce insanın içinde yaşayan bir erkeğin beyninin derinliklerinde bulanık hayali bir fikir idi. Tahtları yerle bir eden ve saltanatları yıkan bu acı verici savaşlar, öncesinde bir adamın kafasında gidip gelen bir düşünce idi. İnsanlık tarihinin gidişatını değiştiren o yüce öğretiler, öncesinde dehasıyla çevresinden farklı olan bir adamın ruhundaki şiirsel bir meyildi. Piramitleri diken bir fikirdi, Truva'yı tahrip eden bir his, İslam'ın yüceliğini bulduran bir düşünceydi. İskenderiye kütüphanesini yakan bir kelimeydi sadece.

Gecenin sessizliğinde aklına gelip seni şerefe veya deliliğe götüren de bir fikirdir. Seni insanların en mutlusu ya da en bedbahtı kılan da bir kadının göz kapaklarından çıkan bir bakıştır. Bir adamın iki dudağı arasından çıkan bir kelime seni fakirken zengin, zenginken fakir yapabilir. İşte bu sakın gecede Selma Kerame'nin söylediği kelimeler, beni sanki engin denizle gökyüzü arasında demir atmış bir gemi gibi geçmişimle geleceğim arasında bıraktı. Beni gençliğin miskinliğinden ve yalnızlığından uyandırıp günlerimi yeni bir yol üzerinden hayatın ve ölümün olduğu aşk sahnelerine götüren de manevi bir kelimeydi.

الثورات الهائلة التي أجرت الدماء كالسواقي وجعلت الحرية تعبد كالآلهة كانت فكراً خيالياً مرتعشاً بين تلافيف دماغ رجل فرد عائش بين ألوف من الرجال. والحروب الموجعة التي ثلت العروش وخربت الممالك كانت خاطراً يتمايل في رأس رجل واحد. والتعاليم السامية التي غيّرت مسار الحياة البشرية كانت ميلاً شعرياً في نفس رجل واحد منفصل بنبوغه عن محيطه. فكر واحد أقام الأهرام وعاطفة واحدة خربت تروادة وخاطر واحد أوجد مجد الإسلام وكلمة واحدة أحرقت مكتبة الإسكندرية.

فكر واحد يجيئك في سكينة الليل يسير بك إلى المجد أو إلى الجنون. نظرة واحدة من أطراف أجفان امرأة تجعلك أسعد الناس أو أتعسهم. كلمة واحدة تخرج من بين شفتي رجل تصيرك غنياً بعد الفقر أو فقيراً بعد الغنى... كلمة واحدة لفظتها سلمى كرامه في تلك الليلة الهادئة أوقفتني بين ماضي ومستقبلي وقوف سفينة بين لجة البحار وطبقات الفضاء. كلمة واحدة معنوية قد أيقظتني من سبات الحداثة والخلو وسارت بأيامي على طريق جديدة إلى مسارح الحب حيث الحياة والموت.

Bahçeye çıkıp yüzümüzü okşayan gizli bir meltemin parmaklarını hissederek ağaçların arasında dolaştık. Çiçekler açmış, yumuşak otlar ayaklanmıza doğru hareket ediyordu. Yasemin ağacına vardığımızda sessizce ahşaptan yapılmış oturağa oturduk. Uyuyan tabiatın nefes alıp verişini dinliyor; mavi göğün ardında bizi izleyen tanrının gözleri önünde, tatlı iç çekişleri eşliğinde kalplerimin sırlarını keşfediyorduk.

Ay, Sannin Dağı'nın arkasından yükselerek oradaki tepeleri ve sahilleri ışıyla kaplıyordu. Vadilerin omuzları üzerinde görünen köyler sanki yoktan çıkmış gibiydi. Ve bütün Lübnan gümüş renkli ışıkların altından görünüyordu. Tıpkı şeffaf bir peçe altında dirseğine dayanmış, azalarını örtmeye çalışan fakat başaramayan bir gence benziyordu.

Lübnan, Batılı şairlere göre Adn cennetinin Adem ve Havva'nın düşüşüyle yok olması gibi Davud, Süleyman ve diğer nebilerin gitmesiyle hakikati yok olan hayali bir mekandır. Lübnan kelimesi şiirsel bir kavramdır, bir dağ ismi değildir. Ruhtaki duyguyu sembolize eden bir kelimedir. Güzel koku ve tutsüler yayan sedir ağaçlarının oluşturduğu şekilleri, şeref ve yücelikle yükselen bakırdan ve mermerden kuleleri, harabeler ve vadiler arasında sürü halinde yürüyen ceylanları akla getirir.

خرجنا إلى الحديقة وسرنا بين الأشجار شاعرين
 بأصابع النسيم الخفية تلامس وجهينا وقامات الأزهار
 والأعشاب اللدنة تتمايل بين أقدامنا، حتى إذا ما بلغنا
 شجرة الياسمين جلسنا صامتين على ذلك المقعد
 الخشبي نسمع تنفس الطبيعة النائمة ونكشف بحلاوة
 التمهّد خفايا صدرينا أمام عيون السماء الناضرة إلينا
 من وراء ازرقاق السماء.

وطلع القمر إذ ذاك من وراء صنّين وغمر بنوره تلك
 الروابي والشواطئ، فظهرت القرى على أكتاف الأودية
 كأنها قد انبثقت من اللاشيء، وبان لبنان جميعه من
 تحت الأشعة الفضيّة كأنه فتى متكئ على ساعده تحت
 نقاب لطيف يخفي أعضاء ولا يخفيها.

لبنان عند شعراء الغرب مكان خيالي قد اضمحلّت
 حقيقته بذهاب داود وسليمان والأنبياء مثلما انحجبت
 جنّة عدن بسقوط آدم وحواء. هو لفظة شعريّة لا إسم
 جبل - لفظة ترمز عن عاطفة في النفس وتستحضر إلى
 الفكر رسوم غاباتٍ من الأرز يفوح منها العطر والبخور،
 وأبراج من النحاس والرخام تتعالى بالمجد والعظمة،
 وأسراب من الغزلان تتهاذى بين الطلول والأودية.

Bu gece Lübnan'ı uyku ve uyanıklık arasındaki bir rüya gibi dikili, hayali bir şiirin fikri olarak gördüm. İşte böyle; eşyalar, duygularımızın değişimiyle gözümüzün önünde değişir. Böylece büyü ve güzelliğin sadece bizim ruhumuzda olduğu sürece eşyaların da büyü ve güzellikle kuşandığını sanınız.

Selma bana döndü. Ay ışığı boynunu, bileklerini ve yüzünü kaplamıştı. Aşk ve güzellik tannçası İhtar'a adanmış parmakların yonttuğu fildişinden bir heykel gibi görünüyordu:

“Neden konuşmuyorsun? Niçin geçmişinden bahsetmiyorsun?”

Parıldayan gözlerine bakıp sanki konuşma yeteneği dudaklarına aniden sürpriz yapmış bir dilsiz gibi cevap verdim:

“Buraya geldiğimden beridir konuştuğumdu duymadın mı? Bu bahçeye çıktığımızdan beri söylediklerimi duymadın mı? Çiçeklerin fısıltılarını ve sessizliğin nağmelerini duyan ruhun, elbette ki ruhumun feryadını ve kalbimin çığlığını duyabilir.”

Selma eliyle yüzünü örttü. Ardından kesik bir tonla konuştu: “Duydum... Evet duydum. Gecenin bağından çıkan sesi, gündüzün kalbinden taşan dehşet verici çığlığı duydum.”

وأنا قد رأيت لبنان في تلك الليلة مثل فكر شعري حيالي
منتصب كالحلم بين اليقظة واليقظة. كذا تتغير الأشياء
أمام أعيننا بتغير عواطفنا، و هكذا نتوهم الأشياء
متشحة بالسحر و الجمال عندما لا يكون السحر
والجمال إلا في نفوسنا.

والتفتت إليّ سلمى وقد غمر نور القمر وجهها وعنقها
ومعصمها فبان كتمثال من العاج نحتته أصابع متعب
لعشروت ربّة الحسن والمحبة: لماذا لا تتكلم؟ لماذا لا
تحدثني عن ماضي حياتك؟

فنظرت إلى عينها المنيرتين، ومثل أخرس فاجأ
النطق شفثيه أجبتها قائلاً: ألم تسمعي متكلماً مذ
جئت إلى هذا المكان؟ أولم تسمعي كلّ ما قلته مذ
خرجنا إلى هذه الحديقة؟ إنّ نفسك التي تسمع همس
الأزهار وأغاني السكينة تستطيع أن تسمع ضراخ روي
وضجيج قلبي.

فحجبت وجهها بيديها ثم قالت بصوت متقطع: قد
سمعتك... نعم سمعتك. سمعت صوتاً صارخاً خارجاً
من أحشاء الليل وضحة هائلة منبثقة من قلب النهار.

Hayatımın geçmişini, varlığımı, her şeyi unutmuş bir halde hızlıca konuştum, artık Selma'dan başka bir şey bilmiyor, onun varlığından başka bir şey hissetmiyordum:

“Ben de seni duydum Selma. Gökyüzünün parçalarının kendisi için dalgalandığı ve titremesiyle arzun temellerinin sarsıldığı, canlılık katıp üzen kuvvetli bir ses duydum.”

Selma gözlerini kapattı ve kırmızı dudaklarında hüzünlü bir gülücüğün hayali belirdi. Ve fısıltıyla:

“Şimdi anladım ki göklerden daha yüce, denizlerden daha derin; hayat, ölüm ve zamandan daha güçlü bir şey var. Dün bilmediğim, hayal dahi edemediğim şeyleri artık anlıyorum.”

O an itibariyle Selma Kerame artık benim için bir dosttan daha kıymetli, kardeşten daha yakın ve sevgiliden daha sevgili haline geldi. Aklımın peşine düştüğü ulvi bir fikir, kalbimi sarmalayan narin bir his, ruhuma bitişen tatlı bir rüya oldu.

Aşkın uzun ilişkiler, daimi birlikteliklerle meydana geldiği vehmine kapılan insan ne kadar da cahildir. gerçek aşk, ruhların birbiriyle olan ahenginin meyvesidir. Bu ahenk ilk anda gerçekleşmediyse bir yılda da bir asırda da gerçekleşmeyecektir.

فقلت بسرعة وقد نسيت ماضي حياتي ونسيت
 كياني ونسيت كل شيء ولم أعد أعرف سوى سلمي ولا
 أشعر بغير وجودها: وأنا قد سمعتك يا سلمي - سمعت
 نغمة عظيمة محيية جارحة تتموج لها دقائق الفضاء
 وتهتز بارتعاشها أسس الأرض.

فأغمضت سلمي أجفانها وظهر على شفثها
 القرمزيتين خيال ابتسامة محزنة ثم همست قائلة: قد
 عرفت الآن أنه يوجد شيء أعلى من السماء وأعمق من
 البحر وأقوى من الحياة والموت والزمن. وقد عرفت
 الآن ما لم أكن أعرفه بالأمس ولا أحلم به.

منذ تلك الدقيقة صارت سلمي كرامه أعزّ من
 الصديق وأقرب من الأخت وأحبّ من الحبيبة. صارت
 فكرًا ساميًا يتبع عاقلتي وعاطفة رقيقة تكتنف قلبي
 وحلمًا جميلًا يجاور نفسي.

ما أجهل الناس الذين يتوهمون أنّ المحبة تتولّد
 بالمعاشرة الطويلة والمرافقة المستمرة. إنّ المحبة
 الحقيقية هي ابنة التفاهم الروحي وإن لم يتم هذا
 التفاهم بلحظة واحدة لا يتم بعام ولا بجيل كامل.

Selma başını kaldırdı ve Sannin Dağı ile gökyüzünün eteklerinin buluştuğu noktadaki uzak ufka gözlerini dikti ve: “Daha dün benim için sen, kendisine güvenle yaklaştığım, babamın gölgesinde yanına oturduğum bir kardeş gibiydin; ancak şimdi kardeşlik duygusundan daha güçlü ve daha tatlı bir şeyin varlığını hissettim. Tuhaf, her türlü bağdan uzak, kalbimi hem hüzün hem de sevinçle dolduran güçlü, korkutucu ama lezzetli bir his”, dedi.

Ben de karşılık verdim: “Korktuğumuz ve sinemize değdiğinde ürperdiğimiz bu duygu; ayı yeryüzünün, yeryüzünü güneşin etrafında, güneşi etrafındaki her şeyle birlikte döndüren Allah'ın evrensel kanununun bir parçası değil midir?”

Elini başıma koyup parmaklarını saçlarımı daldırdı. Yüzü aydınlanmış, nergis yapraklarının kenarlarındaki çiym tanelerinin ışıltısı misali gözlerinden yaşlar süzölmüştü. Sonra konuştu: “Kim bizim hikayemize inanır ki? Kim güneşin batışıyla ayın doğuşu arasında geçen bir saat içerisinde, şüphe ve güven arasındaki engelleri aştığımız ve geçitleri yıkığımızı kabullenir? Kim bizi ilk defa bir araya getiren Nisan'ın, bu hayatta bizi kutsalların en kutsalında durduran ay olduğuna inanır ki?”

ورفعت سلمى رأسها ونظرت نحو الأفق البعيد حيث
تلتقي خطوط صنين بأذيال الفضاء، ثم قالت: لقد كنت
لي بالأمس مثل أخٍ أقرب منه مطمئنة وأجلس بجانبه في
ظلال والدي، أما الآن فقد شعرت بوجود شيء وأقوى
وأعذب من العلاقة الأخوية. قد شعرت بعاطفة غريبة
مجردة عن كل علاقة: عاطفة قويّة مخيفة لذيدة تملأ
قلبي حزنا وفرحًا.

فأجبتها: أليست هذه العاطفة التي نخافها ونرتجف
لمرورها في صدورنا جزءًا من الناموس الكليّ الذي يسير
القمر حول الأرض، والأرض حول الشمس والشمس وما
يحيط بها حول الله.

فوضعت يدها على رأسي وغرست أصابعها بشعري
وقد تهلّل وجهها وترقرقت الدموع في عينيها مثلما تلمع
قطرات الندى على أطراف أوراق النرجس، ثم قالت:
من من البشر يصدق حكايتنا؟ من منهم يصدق أننا
في الساعة التي تجيء بين غروب الشمس وطلوع القمر
قد قطعنا العقبات واجتزنا المعابر الكائنة بين الشكّ
واليقين؟ من منهم يعتقد أنّ نيسان الذي جمعنا لأول
مرة هو الشهر الذي أوقفنا في قدس أقداس الحياة.

Bu sözleri söylerken eli hala eğik başımın üzerindeydi. Şu dakikada, bana tercih hakkı verilmiş olsa; kralların taçlarını ve defneden çelenkleri, saçımla oynayan şu ipek gibi ele tercih etmezdim.

“İnsanlar hikayemize inanmayacaklardır çünkü onlar aşkın, mevsimlerin yardımı olmaksızın filizlenip serpilip emsalsiz bir çiçek olduğunu bilmiyorlar. Ancak, bizi ilk defa bir araya getiren, Nisan mıdır? Bizi bu hayatta kutsalların kutsalında durduran, bu saat midir? Doğumun bizi gün ve gecelerin iki esiri haline getirmesinden önce ruhlarımızı bir araya getiren Allah’ın iradesi değil midir? İnsan hayatı Selma, kabrin önünde sona ermediği gibi ana rahminde de başlamaz; ay ve yıldızların ısıltılarıyla dolu bu geniş gökyüzü, aşkla birbirine sanılmış ruhlardan ve uyumla bir olmuş canlardan yoksun değildir”, diye cevap verdim.

Selma, gece esintisinin oynadığı saçlarımda elektrik titreşimleri bırakarak nazikçe elini başımdan çekti. Sunağın öperek bereket uman bir kul gibi o eli tuttum ve dudaklarımdan üzerine koyup, sıcaklığıyla bir beşerin kalbindeki bütün hisleri eriten ve tatlılığıyla ilahi ruhtaki bütün iffeti uyandıran uzun, derin ve sessiz bir öpücük kondurdum.

قالت هذه الكلمات ويدها ما برحت على رأسي المنحني، ولو تخيرت في تلك الدقيقة لما فضّلت تيجان الملوك وأكاليل الغار على تلك اليد الحريّة المتلاعبة بشعري. ثمّ أحبّتها قائلاً: إنّ البشر لا يصدّقون حكاياتنا لأنّهم لا يعلمون بأنّ المحبّة هي الزهرة الوحيدة تنبت وتنمو بغير معاونة الفصول، ولكن هل هو نيسان الذي جمعنا لأوّل مرّة، وهل هي هذه الساعة التي أوقفنا في قدس أقداس الحياة؟ أما جمعت روحينا قبضة الله قبل أن تصيرنا الولادة أسيري الأيام والليالي؟ إنّ حياة الإنسان يا سلمي لا تبتدئ في الرحم كما أنّها لا تنتهي أمام القبر، وهذا الفضاء الواسع المملوء بأشعة القمر والكواكب لا يخلو من الأرواح المتعانقة بالمحبّة والنفوس المتضامنة بالتفاهم.

ورفعت سلمي يدها بلطف عن رأسي تاركة بين مغارس الشعر تموجات كهربائية يتلاعب بها نسيم الليل فيزيدها نموّاً وحراراً، فأخذت تلك اليد براحتي نظير متعبّد يتبرّك بلثم المذبح ووضعتها على شفتيّ الملتبّتين قبلة طويلة عميقة خرساء تذيب بحرارتها كلّ ما في القلب البشري من الإحساس وتنبّه بعذوبتها كلّ ما في النفس الإلهيّة من الطهر.

Her dakikası aşk ve tutku ile dolu, bir yıla bedel olan bir saat akıp geçmişti. Gecenin sükunetinin içimizi kapladığı, ay ışığının üstümüzü örttüğü, ağaçların ve çiçeklerin etrafımıza kuşattığı, insanın aşkın hakikati haricinde her şeyi unuttuğu bu hale yenice erişmiştik ki toynak sesleriyle bize hızla yaklaşmakta olan araç duyduk.” Bir anda o lezzetli şuursuzluk halinden uyandık ve bu uyanış bizi düşler aleminden, şaşkınlık ve ıstırap arasındaki seyrinde olan bu aleme indirdi. İhtiyar babanın, Başpiskopos’un evinden döndüğünü anladık. Ağaçların arasından yürüyüp onun gelişini bekledik. Araç bahçenin girişine geldi, Faris Kerame indi ve başıyla bizi selamlayarak yavaş hareketlerle bize doğru yürüdü. Ağır bir yük altındaki yorgun ve tükenmiş bakışlarla Selma’ya doğru ilerledi. Her iki elini omuzlarına koydu ve uzun uzun baktı yüzüne. Sanki onun suretinin fersiz gözlerinden kaybolup gitmesinden korkuyordu. Sonra gözyaşları kınışmış yanaklarına döküldü. Dudakları acı bir tebessümle titredi ve boğuk bir sesle konuştu:

“Yakında Selma, yakında babanın kolları arasından çıkacak ve bir başka adamın kollarına gidecek sin. Yakında Allah’ın kanunu, seni bu yalnız evden cihanın geniş meydanına yürütecek ve bu bahçe senin, ayaklarıyla üzerine basmanı özleyecek ve baban da sana yabancı biri olacak. Kader sözünü söyledi Selma... Tanrı seni kutlasın ve seni korusun.”

ومرّت علينا ساعة كل دقيقة منها عام شغف ومحبة،
تساورنا سكيّنة الليل وتغمرنا أشعة القمر وتحيط
بنا الأشجار والرياحين، حتّى إذا ما بلغنا تلك الحالة
التي ينسى فيها الإنسان كلّ شيء سوى حقيقة الحبّ
سمعنا وقع حوافر وهدير مركبة تقترب منّا بسرعة،
فانتبهنا من تلك الغيبوبة اللذيذة وهبطت بنا اليقظة
من عالم الأحلام إلى هذا العالم الواقف بمسيره بين
الحيرة والشقاء، فعرفنا أنّ الوالد الشيخ قد عاد من
دار المطران فسرنا بين الأشجار ننتظر وصوله. وبلغت
المركبة مدخل الحديقة فترجّل فارس كرامه وسار
نحونا منحني الرأس بطيء الحركة، ونظير متعب رازح
تحت حمل ثقيل تقدّم نحو سلمى ووضع كلتا يديه على
كتفها وحدّق إلى وجهها طويلاً كأنّه يخاف أن تغيب
صورتها عن عينيه الضئيلتين، ثمّ انسكبت دموعه على
وجنتيه المتجعدتين وارتجفت شفتاه بابتسامة محزنة
وقال بصوت مخنوق: عمّا قريب يا سلمى، عمّا قريب
تخرجين من بين ذراعي والدك إلى ذراعي رجل آخر. عمّا
قريب تسير بك سنّة الله من هذا المنزل المنفرد إلى
ساحة العالم الواسعة فتصبح هذه الحديقة مشتاقة
إلى وطء قدميك ويصير والدك غرباً عنك. لقد لفظ
القدر كلمته يا سلمى، فلتباركك السماء وتحرسك!

Selma bu sözleri duyar duymaz yüz ifadesi değişti ve gözleri ifadesizleşti. Adeta ölümün cismini, karşısında dikili halde görmüş gibiydi. Avcının hedef almasıyla acı içinde titreyerek yere düşen bir serçe misali bağırmaya ve acıyla kıvranmaya başladı. Derin bir boğukluğun kestiği sesle şöyle feryat etti:

“Neler söylüyorsun? Ne demeye çalışıyorsun? Beni nereye göndermek istiyorsun?” Sinesindeki sırların örtüsünü bakışlarıyla kaldırmak istercesine gözlerini babasına diktı. Kabir çığlıklarını andıran bu sessizliğin tesiriyle yorulmuş bir dakikadan sonra inleyerek şöyle dedi:

“Şimdi anladım... Her şeyin farkına vardım... Başpiskopos bu kanatları kırık kuş için hazırladığı kafesin parmaklıklarını örmeyi tamamladı. Senin istediğin bu muydu baba?”

Derin bir iç çekme dışında ona karşılık vermedi. Sonra sıkıntılı çehresinde şefkat pırıltılarıyla kızını eve götürdü. Bense ağaçların arasında kalakaldım. Bir fırtına, hazan yapraklarıyla nasıl oynarsa şaşkınlık da duygularımla öyle oynuyordu. Sonra onları salona kadar takip ettim. Özel meseleleri araştırmaktan hoşlanan bir çocuk gibi görünmemek ve veda etmek için ihtiyarın elinden tutup gök kubbede parlak bir yıldızla yönelerek kaybolan boğuk bir bakışla Selma'ya baktım. Ardından ikisine de hissettirmeden çıktım.

سمعت سلمي هذه الكلمات فتغيّرت ملامحها وجمدت عيناها كأنّها رأت شبح الموت منتصباً أمامها، ثمّ شهقت وتلملت متوجّعة كعصفور رماه الصيّاد فهبط على الحضيض مرتجفاً بآلامه، وبصوت تقطعه الغصّات العميقة صرخت قائلة: ماذا تقول؟ ماذا تعني؟ إلى أين تريد أن تبعث بي؟

ثمّ شخصت به كأنّها تريد أن تزيل بنظراتها الغلاف عن مخبّات صدره. وبعد دقيقة مثقلة بعوامل ذلك السكون الشبيه بصراخ القبور قالت متأوّهة: قد فهمت الآن... قد عرفت كلّ شيء... إن المطران قد فرغ من حبك قضبان القفص الذي أعدّه لهذا الطائر المكسور الجناحين، فهل هذه هي إرادتك يا والدي؟

فلم يجبها بغير التهنّيدات العميقة، ثمّ أدخلها الدار وأشعة الحنوّ تنسكب من ملامحه المضطربة، فبقيت أنا واقفاً بين الأشجار والحيرة تتلاعب بعواطفي مثلما تتلاعب العواصف بأوراق الخريف، ثمّ تبعتهما إلى القاعة. وكيلاً أظهر بمظهر طفيلي يميل إلى استطلاع الخصوصيات أخذت يد الشيخ مودّعاً ونظرت إلى سلمي نظرة غريق تلقت نحو نجم لامع في قبة الفلك، ثم خرجت دون أن يشعر خروجي،

Daha bahçe sınırına varmamıştım ki ihtiyarın bağırın sesini işittim. Dönünce peşimden geldiğini gördüm, yanına döndüm. Yaklaştığımda elimi tuttu ve titrek bir sesle konuştu:

“Beni bağışla oğlum. Geceni gözyaşlarıyla sona erdirdim ama sen hep yanıma geleceksin, değil mi? Yoksa bu mekân, hüznünlü ihtiyarlıktan başka bir şeyin olmadığı bir yer haline geldiğinde beni ziyaret etmeyecek misin? Aslında taze gençlik, solgun ihtiyarlığa aşına değildir, tıpkı sabahın geceyle bir araya gelmemesi gibi. Ama sen, babanın yanı başına geçirdiğim gençlik günlerimi bana hatırlatmak için gelecek; artık beni çocuklarından biri olarak görmeyen hayattan bir şeyler anlatacaksın değil mi? Selma gittiğinde, diğer evlerden uzak bu evde tek başıma, yapayalnız kaldığımda beni ziyaret etmeyecek misin?”

Son sözlerini zayıf ve kesik bir sesle söyledi. Elini tutup sessizce sallarken sıcak gözyaşlarının kirpiklerinden elime düştüğünü hissettim. Ona karşı tatlı, mahzun; kaburgalarının arasına yönelip bir susuz gibi dudaklanma yükselen sonra dalgalar gibi kalbimin derinliklerine dönen bir evlatlık hissi duydum. Başımı kaldırdığımda ve gözyaşlarının benim de yanaklarımdan yaşlar akıttığını gördüğünde hafifçe eğildi, titrek dudaklarıyla alnımın üzerine dokundu, sonra yüzünü evin kapısına çevirerek: “İyi geceler... İyi geceler oğlum.” dedi.

ولكنني ما بلغت أطراف الحقيقة حتى سمعت صوت الشيخ منادياً، فالتفت وإذا به يتبعني، فعدت إلى لقائه، ولما دونت منه أمسك بيدي وقال بصوت مرتعش: سامحني يا ابني فقد جعلت ختام ليلتك مكتنفاً بالدموع، ولكنك سوف تجيء إليّ دائماً، أليس كذلك؟ ألا تزورني عندما يصير هذا المكان خالياً إلا من الشيخوخة المحزنة؟ إن الشباب الغض لا يستأنس بالشيخوخة الذابلة كما أن الصباح لا يلتقي بالمساء، أما أنت فسوف تجيء إليّ لتذكّرني بأيام الصبا التي صرفتها بقرب أبيك وتعيد على مسمعي أخبار الحياة التي لم تعد تحسبني من أبنائها، أليس كذلك؟ ألا تزورني عندما تذهب سلمي وأصبح وحيداً منفرداً في هذا المنزل البعيد عن المنازل؟

لفظ الكلمات الأخيرة بصوت منخفض متقطع، ولما أخذت يده وهزتها صامتاً أحسست بقطرات من الدموع السخينة قد تساقطت على يدي من أجفانه، فارتعشت نفسي في داخلي وشعرت نحوه بعاطفة بنوية عذبة محزنة تتمايل بين ضلوعي وتتصاعد كالألهات إلى شفتي ثم تعود كالغصّات إلى أعماق قلبي. ولما رفعت رأسي ورأيت أن دموعه قد استدرت الدموع من أجفاني انحنى قليلاً ولمس بشفتيه المرتجفتين أعلى جبّتي ثم قال محوّل وجهه نحو باب المنزل: مساء الخير... مساء الخير يا ابني.

Şu bir gerçek ki, bir ihtiyarın kınışmış yanağında parıldayan bir damla gözyaşı, gençlerin gözlerinden kan akan her şeyden çok daha fazla ruha tesir eder.

Gençlerdeki oluk oluk gözyaşı, dolmuş kalplerin kenarlarından taşanlardır. Oysa ihtiyarların gözyaşları; gözbebeklerinden saçılan ömür artıkları, çelimsiz bedenlerde hayatta kalan parçalardır. Gençliğin göz kapaklarındaki yaşlar gül yaprakları üzerindeki çiy taneleri gibidir. İhtiyarlığın yanağındaki yaş ise bir ömrün kışı yaklaştığı vakit, rüzgârların dağıttığı sararmış sonbahar yapraklarına benzer.

Faris Kerame, kapı kanadı ardında gözden kayboldu. Ben de bahçeden çıktım. Selma'nın sesi kulaklarımda yankılanıyor, yüzü bir hayal gibi gözlerimin önünden akıp gidiyor, babasının gözyaşları ise elimde yavaş yavaş kuruyordu. Oradan, Âdem'in Firdevs'ten çıkışı gibi çıktım. Ancak bu kalbin Havva'sı bütün bir alemi Firdevs'e dönüştürmek adına yanımda değildi...

İkinci kez doğduğum ve ilk kez ölümün yüzüne göz ucuyla baktığım bu gece sebebiyle oradan bir şair olarak çıktım.

Tıpkı sıcaklığıyla tarlaları diriltten Güneşin yine sıcaklığıyla onları öldürdüğü gibi.

إنّ دموعة واحدة تتلمّع على وجنة شيخ متجعدة لهي
أشدّ تأثيراً في النفس من كلّ ما تهرقه أجفان الفتیان.

إنّ دموع الشباب الغزيرة هي ممّا يفيض من جوانب
القلوب المترعة، أمّا دموع الشيوخ فهي فضلات العمر
تنسكب من الأحداق، هي بقيّة الحياة في الأجساد
الواهنة. الدموع في أجفان الشبيبة كقطرات الندى على
أوراق الورد، أمّا الدموع على وجنة الشيخوخة فأشبهه
بأوراق الخريف المصفرة التي تنثرها الرياح وتذرّنها
عندما يقترب شتاء الحياة.

واختفى فارس كرامه وراء مصراعي الباب
وخرجت أنا من تلك الحديقة وصوت سلمي يتموّج
في أذنيّ، وجمالها يسير كالخيال أمام عينيّ، ودموع
والدها تجفّ ببطء على يدي. خرجت من ذلك
المكان خروج آدم من الفردوس، ولكن حواء هذا
القلب لم تكن بجانبني لتجعل العالم كلّهُ فردوساً...
خرجت شاعراً بأنّ تلك الليلة التي ولدت فيها ثانية هي
الليلة التي لمحت فيها وجه الموت لأوّل مرّة.

كذا تحيي الشمس الحقول بحرارتها، وبحرارتهاميتها.

Ateş Göleti

İnsan, gece karanlığında gizli olarak yaptığı her şeyi gündüzün aydınlığında aleni olarak açığa çıkarır. Tenhada dudaklarımızın mırıldandığı kelimeler biz farkında olmadan evrensel sözlere dönüşür. Bugün evlerin köşelerinde gizlemeye çalıştığımız şeyler, yarın varlığa dönüşür ve caddelerin kavşaklarında karşımıza dikilirler.

Aynı şekilde karanlığın hayaletleri, Başpiskopos Pavlus Galip'in Faris Kerame ile bir araya gelişindeki maksadı açığa çıkarmıştı. Yine hızlı akan dakikalar, onun sözlerini şehrin bütün canlılarına ve nihayetinde benim kulaklarıma kadar taşımıştı.

Başpiskopos Pavlus Galib, Faris Kerame ile o mehtaplı gecede görüşmeyi; onunla fakirlerin ve muhtaçların durumunu müzakere etmek veya yetimler ile dulların durumunu konuşmak için talep etmemişti. Bilakis onu özel lüks arabasıyla; kızı Selma'yı, yeğeni Mansur bek Galip'e gelin olarak istemek için getirtmişti.

بحيرة النار

كلّ ما يفعله الإنسان سرّاً في ظلمة الليل يظهره
الإنسان علناً في نور النهار. الكلمات التي تهمسها شفاهاً
في السكينة تصير على غير معرفة منّا حديثاً عموميّاً،
والأعمال التي نحاول اليوم إخفاءها في زوايا المنازل
تجسّم غداً وتنتصب في منعطفات الشوارع.

كذا أعلنت أشباح الدجى مقاصد المطران بولس
غالب من اجتماعه بفارس كرامه، وهكذا حملت دقائق
الأثير أقواله وأحاديثه إلى أحياء المدينة حتّى بلغت
مسمعي.

ما طلب المطران بولس غالب مقابلة فارس كرامه
في تلك الليلة المقمرة ليفاوضه بشؤون الفقراء و
المعوزين أو يخبره بأمور الأرامل و الأيتام، بل أحضره
بمركبته الخصوصية الفخمة ليطلب منه ابنته سلمى
عروساً لابن أخيه منصور بك غالب.

Faris Kerame zengin bir adamdı. Selma'dan başka mirasçısı da yoktu. Başpiskopos onu yüzünün güzelliği, ruhunun yüceliği için değil; büyük malvarlığıyla Mansur Bek'in geleceğini garanti altına alacağı ve geniş mülkleriyle de asiller ve sosyete arasında ona yüksek bir mevki sağlayacağı için yeğenine eş olarak seçmişti.

Doğuda dini önderler, elde ettikleri şan şöhret ve büyüklükle yetinmezler. Aksine akrabalarını halkın önünde birer despot yapmak, güçlerini ve mallarını artırmak için ellerinden gelen herşeyi yaparlar. Bir hükümdarın azameti ölümünden sonra verasetle en büyük oğluna geçerken, dini liderlerin azameti daha o hayattayken kardeşlere ve kardeş çocuklarına bir salgının bulaşması gibi intikal eder. Keza Hristiyanların piskoposları, Müslümanların imamları ve Brahmanların kahinleri de avını birçok yeriyle tutan, kanını da birden fazla dokunaçlarıyla emen deniz canavarları gibidir.

Başpiskopos Pavlus, Selma'yı babasından istediğinde o yaşlı adamın verdiği tek cevap, derin bir sükut ve sıcak bir gözyaşı oldu. Komşusunun evine yahut kralın sarayına gidecek bile olsa hangi babaya kızının ayrılığı zor gelmez ki? Hangi adamın ruhunun derinlikleri, hayat kanunları; çocukluğunda kendisiyle oynadığı, gençliğinde gereği gibi terbiye ettiği, kadınlığında kendisine eşlik ettiği kızıdan ayırırken hüznle titremez ki?

كان فارس كرامه رجلاً غنياً ولم يكن وارث سوى ابنته سلمى، وقد اختارها المطران زوجة لابن أخيه، لا لجمال وجهها ونبالة روحها بل لأنها غنية موسرة تكفل بأموالها الطائلة مستقبل منصور بك وتساعد به بأموالها الواسعة على إيجاد مقام رفيع بين الخاصة والأشراف.

إن رؤساء الدين في الشرق لا يكتفون بما يحصلون عليه أنفسهم من المجد والسؤدد بل يفعلون كل ما في وسعهم ليجعلوا أنسابهم في مقدّمة الشعب ومن المستبدين به والمستدرين قواه وأمواله. إن مجد الأمير ينتقل بالإرث إلى ابنه البكر بعد موته، أمّا مجد الرئيس الديني فينتقل بالعدوى إلى الإخوة وأبناء الإخوة في حياته. وهكذا يصبح الأسقف المسيحي والإمام المسلم والكاهن البرهمي كأفاعي البحر التي تقبض على الفريسة بمقابض كثيرة وتمتصّ دماءها بأفواه عديدة.

عندما طلب المطران بولس يد سلمى من والدها لم يجبه ذلك الشيخ بغير السكوت العميق والدموع السخينة. وأيّ والد لا يشقّ عليه فراق ابنته حتّى ولو كانت ذاهبة إلى بيت جاره أو إلى قصر ملك؟ أيّ رجل لا ترتعش أعماق نفسه بالغصّات عندما يفصله ناموس الطبيعة عن الابنة التي لاعبها طفلة وهذبها صبيّة ورافقها امرأة؟

Anne babanın, kızın evlenmesi ile yaşadığı acı, erkek çocuğun evlenmesiyle gerçekleşen sevinçlerine eştir. Zira erkek çocuğun evlenmesi aileye yeni bir parça kazandırırken, diğerinin evliliği aileden değerli, eski bir parçayı çalar. İhtiyar adam çaresiz, Başpiskopos'un talebini kabul etti ve içinden karşı gelse de teklifine istemeden boyun eğdi. Kendisi başpiskoposun kardeşinin oğlu Mansur Bek ile daha önce bir araya gelmişti ve insanların onun hakkındaki konuşmalarını duymuştu. Bundan dolayı onun katılığını, tamahkârlığını ve ahlaksızlığını biliyordu. Lübnan'da hangi Hristiyan, bir piskoposa karşı çıktığında inananlar zümresinde kalabilirdi? Doğuda hangi adam, dini liderin itaat etmediğinde insanlar arasında itibarını koruyabilir? Göz okla inatlaşırsa oyulmaz mı? El, kılıçla mücadeleye girişirse kesilmez mi? Farzet ki bu ihtiyar adamın gücü Başpiskopos Pavlus'a muhalefet etmeye yetti ve onun arzularının önünde durabildi. O zaman da kızının itibarın ve yorumlardan kurtulabilir miydi? Çakalların kanununda tüm yüksek salkımlar ekşi değil midir?

İşte kader, Selma Kerame için ağlarını ördü ve onu zavallı Doğu kadınları kervanına horlanmış bir köle olarak sürükledi. Ve o temiz ve yüce ruh, çiçeklerin koku saçtığı ve ay ışığının doldurduğu bir semada, aşkın beyaz kanatları üzerinde ilk defa yüzerken tuzaklara yenik düştü.,

إنَّ كآبة الوالدين لزواج الابنة يضارع فرحهما بزواج الابن، لأن هذا يكسب العائلة عضواً جديداً أمّا ذاك فيسلبها عضواً قديماً عزيزاً - أجاب الشيخ طلب المطران مضطراً وانحنى أمام مشيئته قهراً عمّا في داخل نفسه من الممانعة، وكان قد اجتمع بابن أخيه منصور بك وسمع الناس يتحدثون عنه فعرف خشونته وطمعه وانحطاط أخلاقه، ولكن أيّ مسيحي يقدر أن يقاوم أسقفاً في سوريا ويبقى محسوباً بين المؤمنين؟ أيّ رجل يخرج عن طاعة رئيس دينه في الشرق ويظلّ كريماً بين الناس؟ أتعاوند العين سهماً ولا تفقأ أو تناضل اليد سيفاً ولا تقطع؟ وهب أن ذلك الشيخ كان قادراً على مخالفة المطران بولس والوقوف أمام مطامعه فهل تكون سمعة ابنته في مأمن من الظنون والتأويل، وهل يظلّ اسمها نقيّاً من اوساخ الشفاه والألسنة؟ أوليست جميع العناقيد العالية حامضة في شرع بنات آوى؟

هكذا قبض القدر على سلمي كرامه وقادها عبدة ذليلة في موكب النساء الشرقيات التاعسات، وهكذا سقطت تلك الروح النبيلة بالحبائل بينما كانت تسبح لأول مرة على أجنحة الحبّ البيضاء في فضاء تملأه أشعة القمر وتعطره رائحة الأزهار.

Birçok yerde babalann malı çocukların talihsizliğine sebep olur. Anne hırsı ve baba uğraşının doldurduğu o geniş hazine, varisleri için dar ve karanlık bir zindana dönüşür. İşte insanların taptıkları altın şeklindeki o koca ilah; nefislere acı çektiren, kalpleri öldüren korkunç bir şeytana evrilir. Selma Kerame de kendi sınıfından birçok kadın gibi baba servetinin ve damat arzusunun kurbanı oldu. Çünkü eğer Faris Kerame zengin bir adam olmasaydı bugün Selma, bizim gibi güneşin ışınlarıyla sevinen bir canlı olacaktı.

Bir hafta geçti. Selma'nın aşkı, akşamları kulaklanma mutluluk şarkılarını okuyup arkadaşlık ediyor, sabahları da hayatın anlamlarını ve varlığın sırlarını göstermek adına beni uyarıyordu. Ulvi aşk, hasedi bilmez çünkü zengindir. Bedeni de incitmez çünkü ruhun ta içindedir. Ruhu kanaatle kuşatan güçlü bir arzudur. Kalbi yetinme ile dolduran derin bir açıklık... Özlemi doğuran fakat harekete geçirmeyen bir histir. Bunlar, yeryüzünü nimet, ömrü de güzel bir düşünce gibi görmeme sebep olan imtihanlardı. Ben, sabahları tarlalarda yol alıyor, tabiatın canlılığında sonsuzluğun izlerini görüyordum ve denizin kenarında oturuyor, dalgalarından ebediyetin şarkılarını dinliyordum. Şehrin sokaklarında yürüyor, gelip geçenlerin yüzlerinde

إنّ أموال الآباء تكون في أكثر المواطن مجلبةً لشقاء البنين. تلك الخزائن الواسعة التي يملأها نشاط الوالد وحرص الأم تنقلب حبوسًا ضيقة مظلمة لنفوس الورثة. ذلك الإله العظيم الذي يعبدّه الناس بشكل الدينار ينقلب شيطانًا مخيفًا يعذب النفوس ويميت القلوب. وسلمى كرامه هي كالكثيرات من بنات جنسها اللواتي يذهبن ضحيّة ثروة الوالد وأمانى العريس. فلو لم يكن فارس كرامه رجلًا غنيًا لكانت سلمى اليوم حيّة تفرح مثلنا بنور الشمس.

مرّ أسبوع وحبّ سلمى يجالسني في المساء منشدًا على مسمعي أغاني السعادة وينبهي عند الفجر ليريني معاني الحياة وأسرار الكيان. حبّ علويّ لا يعرف الحسد لأنّه غنيّ، ولا يوجع الجسد لأنّه في داخل الروح. ميل قوي يغمر النفس بالقناعة. مجاعة عميقة تملأ القلب بالاكْتفاء. عاطفة تولد الشوق ولكّنها لا تثيره. فتون جعلني أرى الأرض نعيمًا والعمر حلمًا جميلًا. فكنت أسير صباحًا في الحقول وأرى في يقظة الطبيعة رمز الخلود، وأجلس على شاطئ البحر وأسمع من أمواجه أغاني الأبدية. وأمشي في شوارع المدينة وأجد في طلعات العابرين وحركات المشتغلين محاسن الحياة وبهجة العمران.

ve bir şeylerle uğraşanların hareketlerinde hayatın güzelliklerini ve medeniyetin görkemini buluyordum.

O günler gölge gibi geçti, sis gibi yok olup gitti ve bana acı bir hatıradan başka bir şey kalmadı. Çünkü kendisiyle baharın güzelliğini ve kırların rüyasını gördüğüm göz, artık fırtınaların gazabı ve kışın umutsuzluğundan başka bir şeye gözünü dikmez oldu. Kendisiyle dalgaların şarkılarını dinlediğim kulak, derin inlemeler ve helak edici feryatlardan başka bir şey duymaz oldu. İnsanlığın azmi ve medeniyetin asaleti karşısında hürmetle duran ruh, fakirliğin talihsizliği ve düşkünlerin bedbahtlığından başka bir şey hissetmez oldu. Aşk günleri ne kadar da güzeldi, düşleri ne kadar da tatlıydı! Hüzün geceleri ise ne kadar da acı, korkuları ne de çok!

Haftanın sonunda ruhum, duygulanımın şarabıyla sarhoş bir halde akşam Selma Kerame'nin evine doğru yürüdüm. Ruhun dua ile secde etmesi, kalbin huşuyla rüku etmesi için güzelliğin ayakta tuttuğu ve aşkın kutsadığı o mabede doğru... Eve varıp o huzurlu bahçesine girdiğimde; aklımı başımdan alan, cezbedici ve beni bu alemden uzaklaştırıp kavga dövüşten uzak sihirli bir aleme doğru yavaşça yaklaştıran bir gücün varlığını hissettim. Kendimi göğün, rüya sahnelerine çektiği bir sufi gibi birbirine dolanmış sık ağaçlar arasında yürürken buldum.

تلك أيام مضت كالأشباح واضمحلت كالضباب ولم
يبق لي منها سوى الذكرى الأليمة. فالعين التي كنت أرى
بها جمال الربيع ويقظة الحقول لم تعد تحدّق إلى غير
غضب العواصف ويأس الشتاء. والأذن التي كنت أسمع
بها أغنية الأمواج لم تعد تصغي لغير أنة الأعماق وعويل
الهاوية. والنفس التي كانت تقف متهيبة أمام نشاط
البشر ومجد العمران لم تعد تشعر بغير شقاء الفقراء
وتعاسة الساقطين، فما أحلى أيام الحبّ وما أعذب
أحلامها وما أمرّ ليالي الحزن وما أكثر مخاوفها!

وفي نهاية الأسبوع وقد سكرت نفسي بخمرة عواطفي
سرت مساء إلى منزل سلمى كرامه، ذلك الهيكل الذي
أقامه الجمال وقدهه الحبّ لتسجد فيه النفس
مصلية وبركع القلب خاشعاً، ولمّا بلغته ودخلت إلى
تلك الحديقة الهادئة أحسست بوجود قوّة تستهويني
وتستميلني وتبعدني عن هذا العالم وتدنيني ببطء إلى
عالم سحري خالٍ من العراك والجهد. ومثل متصوّف
جذبتّه السماء إلى مسارح الرؤيا وجدتني سائرًا بين تلك
الأشجار المحتبكة المتعانقة. حتّى إذا ما اقتربت من
باب الدار التفت وإذا بسلمى جالسة على ذلك المقعد
بظلال شجرة الياسمين حيث جلسنا منذ أسبوع في
تلك الليلة التي اختارتها الآلهة من بين الليالي وجعلتها
بدء سعادتي وشقائي، فدنوت منها صامتًا فلم تتحرك

Evin kapısına yaklaştığımda döndüm ve Selma'yı haftalar önce, ilahların geceler içinden bizim için seçtiği; mutluluğumun ve bedbahtlığımın başlangıcı olan o geceki gibi yasemin ağacının gölgesindeki oturağa oturmuş gördüm. Ona sessizce yaklaştığımda ise sanki gelişimi ben gelmeden biliyormuş gibi hiç hareket etmedi ve konuşmadı. Yanına oturduğumda bir an gözlerime dikkatlice baktı ve derin, uzunca bir iç geçirdi. Sonra döndü ve gecenin başının gün sonuyla oynadığı uzak şafağa baktı. Bizleri, görünmez ruhlar kervanına katan o sihirli huzurla dolu andan sonra Selma, yüzünü bana çevirdi. Soğuk, titrek eliyle elimi tuttu ve konuşmaya gücü yetmeyen bir açın hıçkırığına benzer bir sesle konuştu:

"Yüzüme bak arkadaşım, yüzüme iyice bak. Onu uzunca düşün ve benden duymak istediklerini yüzüme bakarak oku... Yüzüme bak sevgilim... İyi bak kardeşim."

Ben de yüzüne baktım, uzunca baktım, bakarken gördüm ki birkaç gün önce dudaklar gibi tebessüm eden, bülbül kanatları gibi hareket eden göz kapakları kaybolmuş, donmuş, acı ve ıstırap hayalleriyle sürmelenmiş. Dün, güneşin öpücükleriyle sevinen beyaz zambak çiçeğinin yaprakları gibi olan bu tenin, sarımsı solduğunu ve umutsuzluk örtüsüne büründüğünü gördüm. Üstünden tatlılık akan papatyalar gibi olan bu iki dudağın kuruduğunu ve güz mevsiminin, dalın ucunda bıraktığı titreyen iki güle dönüştüğünü gördüm. Fildişi sütunu gibi yükselen boynun, sanki başın kıvrımlarında dolaşanları taşıyacak kadar gücünün kalmadığını ve öne doğru eğildiğini gördüm.

ولم تتكلم كأنها علمت بقدومي قبل قدومي. ولمّا جلست بجانبها حدّقت إلى عينيّ دقيقة وتنهّدت تنهدة طويلة عميقة ثمّ عادت فنظرت إلى الشفق البعيد حيث تعبث أوائل الليل بأواخر النهار. وبعد هنيهة مملوءة بتلك السكينة السحرية التي تضمّ نفوسنا إلى مواكب الأرواح غير المنظورة، حولت سلى وجهها نحوي وأخذت يدي بيد مرتعشة باردة، وبصوت يشابه تأوّه جائع لا يقوى على الكلام قالت:

انظر إلى وجهي يا صديقي، انظر إلى وجهي جيّدًا وتأمله طويلاً واقراً فيه كلّ ما تريد أن تفهمه منّي بالكلام... انظر إلى وجهي يا حبيبي... انظر جيّدًا يا أخي. فنظرت إلى وجهها، نظرت طويلاً، فرأيت تلك الأجفان التي كانت منذ أيّام قليلة تبتسم كالشفاه وتتحرك كأجنحة الشحرور قد غارت وجمدت واكتحلت بخيالات التوجّع والألم. رأيت تلك البشرة التي كانت بالأمس مثل ثنايا الزنبقة البيضاء الفرحة بقبلات الشمس، قد اصفرّت وذبلت وتبرقعت بنقاب القنوط. رأيت الشفتين اللتين كزهرة أقاح تسيل عليهما الحلاوة قد يبستا و صارتا كوردتين مرتجفتين أبقاهما الخريف على طرف الغصن. رأيت العنق الذي كان مرفوعاً كعمود العاج قد انحنى إلى الأمام كأنّه لم يعد قادراً على حمل ما يجول في تلايف الرأس.

Bu acılı değişimleri Selma'nın çehresinde gördüm. Hepsini gördüm ancak benim gözümde bunlar, ayı kuşatıp güzelliğini ve heybetini artıran ince bir buluttan fazlası değildi.

Şüphesiz ki manevi kişiliğin sırlarını açığa çıkaran bir ehre, bu sırlar ne kadar acı ve elemli olursa olsun, yüze bir güzellik ve tatlılık kazandırır. Fakat suskunluğuyla ruhun gizemlerinden ve gizliliğinden bir şey konuşmayan yüzler, ne kadar uyumlu hatlar ve düzgün parçalardan oluşsa da, güzel olmaz. Gerçek ş ki, kadehler ieeğini rengini billurlarından geirmezlerse dudaklarımızı cezbetmezler. Selma Kerame de o günün akşamında ruhun tatlılığı ile yaşımanın acılığının derinlemesine karıştığı ulvi bir içecek ile dolu kadehe benziyordu. Aslında farkında olmadan, sevgi dolu baba evini sırf boynunu katı kocasının hükmü altına koymak için terk eden Doğu kadınlarının hayatını temsil ediyordu... Şefkatli anne kollarını da ancak katı kayınvalidenin kulluğu altında yaşamak için terk eden Doğu kadını...

Selma'nın yüzüne, kesik kesik nefeslerine katılarak, susarak, düşünerek onunla beraber ve onun için, acı çektiğimi hissederek dikkatlice baktım. Öyle ki zamanın durduğunu, varlığın yok olduğunu hissettim ve derinliklerime dikkatlice bakan iki iri gözden başka bir şey göremez oldum. İki elimi tutan titrek, soğuk bir elden başka bir şey algılayamaz oldum.

رأيت هذه الانقلابات الموجعة في ملامح سلمى، رأيتهما جميعها ولكنهما لم تكن في نظري إلا كسحابة رقيقة توشح القمر فتريد منظره حسناً وهيباً.

إنّ الملامح التي تبيع أسرار الذات المعنوية تكسب الوجه جمالاً وملاحة مهما كانت تلك الأسرار موجعة وأليمة. أما الوجوه التي لا تتكلم بصمتها عن غوامض النفس وخفاياها فلا تكون جميلة مهما كانت متناسقة الخطوط متناسب الأعضاء. إنّ الكؤوس لا تستميل شفاهنا حتى يشف بلورها عن لون الخمر. فسلمى كرامه كانت عشيّة ذلك النهار مثل كأس طافحة من خمرة علوية تمتزج بدقائقها مرارة العيش بحلاوة النفس. كانت تمثل على غير معرفة منها حياة المرأة الشرقية التي لا تغادر منزل والدها المحبوب إلا لتضع عنقها تحت نير زوجها الخشن... ولا تترك ذراعي أمها الرؤوف إلا لتعيش في عبودية والدة زوجها القاسية.

وبقيت محدّقا إلى وجه سلمى مصغيا لأنفاسها المتقطعة صامتاً مفكراً شاعراً متألّماً معها ولها، حتى أحسست أنّ الزمن قد وقف عن مسيره والوجود قد انحجب واضمحلّ ولم أعد أرى سوى عينيّن كبيرتين محدّقتين إلى أعماقي، ولا أشعر بغير يد باردة مرتعشة تضمّ يدي.

Bu kayboluştan Selma'nın sakın bir şekilde konuştuğunu işitmeden uyanamadım: "Ey Arkadaşım! Gel şimdi konuşalım. Gelecek, sıkıntıları ve korkularıyla üzerimize gelmeden önce geleceğimizi şekillendirmeye çalışalım. Babam mezara kadar bana eşlik edecek olan adamın evine gitti. Tanrının, kendisini varoluş sebebim olarak seçtiği adam, yerin kendisini gelecek günlerimin efendisi olarak belirlediği kişiyle buluşmaya gitti. Bu şehrin kalbinde şu an, gençliğime eşlik etmiş olan bir ihtiyar, kalan senelerimde bana eşlik edecek bir genç ile bir araya geliyor. Bu gecede babam ve nişanlım, ne kadar uzak bir vakti belirleseler de yakın olacak evlilik günü üzerinde anlaşacaklar. Şu an içinde bulunduğum an ne kadar garip ve etkisi ne kadar da büyük! Geçen hafta tıpkı bu buna benzer bir gecede; kader, istikbalimin hikayesinin ilk kelimesini Başpiskopos Pavlus Galib'in evinde çizerken, aşk da şu Yasemin'in gölgesinde ruhumu ilk kez sarmıştı. Babam ve nişanlım şu anda evlilik tacını örmek için oturmuşken seni yanımda otururken buluyor ve korkutucu, aç bir yılanın koruduğu bir su pınarı üzerinde, uçarak dolaşan susamış bir kuş gibi etrafımda dalgalanan ruhunu hissediyorum. Bu gece ne kadar da büyük ve sırları ne kadar da derin!"

Umutsuzluğu, aşkımızı çocukluğunda öldürmek için boynundan yakalayan karanlık bir gölge gibi hayal ederek Selma'ya cevap verdim: "Bu kuş, susuzluk, onu

ولم أفق من هذه الغيبوبة حتّى سمعت سلى تقول بهدوء: تعال نتحدّث الآن يا صديقي. تعال نحاول تصوير المستقبل قبل أن يحمل علينا بمخاوفه وأهواله. لقد ذهب والدي إلى منزل الرجل الذي سيكون رفيقًا لي حتّى القبر. قد ذهب الرجل الذي اختارته السماء سببًا لوجودي ليلتقي الرجل الذي انتقته الأرض سيّدًا على أيامي الآتية. ففي قلب هذه المدينة يجتمع الآن الشيخ الذي رافق شبّيتي بالشاب الذي سرافق ما بقي لي من السنين، وفي هذه الليلة يتّفق الوالد والخطيب على يوم القران الذي سيكون قريبًا مهما جعلاه بعيدًا. فما أغرب هذه الساعة وما أشدّ تأثيرها! في مثل هذه الليلة من الأسبوع الغابر، وفي ظلال هذه الياسمين قد عانق الحبّ روعي لأوّل مرّة، بينما كان القدر يخطّ أوّل كلمة من حكاية مستقبلي في دار المطران بولس غالب. وفي هذه الساعة وقد جلس والدي وخطيبي ليضفرا إكليل زواجي، أراك جالسًا بجانبني وأشعر بنفسك متموّجة حولي كطائر ظامئ يحوم مرفرفًا فوق ينبوع ماء يخفّره ثعبان جائع مخيف. فما أعظم هذه الليلة وما أعمق أسرارها!

فأجبتها وقد تخيلت القنوط شبّحًا مظلمًا قابضًا على عنق حبّنا ليميته في طفولته: سيظلّ هذا الطائر

yenip yere yıkana veya korkunç yılan onu yakalayıp parçalayıp yiyene kadar kanat çırparak bu pınarın etrafında uçmaya devam edecek.”

Gümüş teller gibi titrek sesiyle müteessir bir halde: “Hayır, hayır arkadaşım! Bu kuş hayatta kalsın. Bu bülbül akşama kadar ötmeye devam etsin. Bahar bitene kadar, alem sona erene kadar, zamanlar tükenene kadar... Onu susturma zira onun sesi beni diriltiyor, kanatlarını durdurma çünkü çırpma sesleri kalbimden sisleri gideriyor.”

İç çekerek fısıldadım: “Susuzluk onu yok eder Selma! Korku onu öldürür.” Titreyen iki dudağının arasında sözler hızla çıkarken karşılık verdi: “Gerçek şu ki ruhun susuzluğu maddenin kana kana su içmesinden daha büyüktür, ruhun korkusu da cesedin huzurundan daha sevimlidir... Ancak beni dinle sevgilim, beni iyi dinle. Ben, şu an hakkında hiçbir şey bilmediğim yeni bir hayatın kapısı önünde duruyorum. Ben, düşmesinden korktuğu için duvara elleriyle dokunan bir kör gibiyim. Ben, baba malının kendisini köle tacirlerinin meydanında indirdiği bir cariyeyim ve sonuçta bu adamlar arasından birisi beni satın aldı. Ben, bu adamı sevmiyorum çünkü onu tanımıyorum. Sen de bilirsin ki sevgi ve cehalet bir arada bulunmaz. Ama onu sevmeyi öğreneceğim. Ona itaat edeceğim, hizmet edeceğim ve onu mutlu edeceğim.

حائماً مرفرفاً فوق الينبوع حتى يضيئه العطش فيريده
أو يقبض عليه الثعبان المخيف فيمزقه ويلتهمه.

فقال متأثراً وصوتها يرتجف كالأوتار الفضيّة:
لا، لا يا صديقي، فليبقَ هذا الطائر حيّاً، ليبقَ هذا
البلبل مغرّداً حتى المساء، حتى ينتهي الربيع، حتى
ينتهي العالم، حتى تنتهي الدهور، لا تخرسه لأن صوته
يحييني، ولا توقف جناحيه لأن حفيفهما يزيل الضباب
عن قلبي.

فهمست متهدّداً: الظمأ يقتله يا سلمي والخوف
يميته، فأجابت والكلام يتدفّق بسرعة من بين شفّتها
المرتعشتين: إن ظمأ الروح أعظم من ارتواء المادة،
 وخوف النفس أحبّ من طمأنينة الجسد... ولكن اسمع
يا حبيبي، اسمعني جيّداً، أنا واقفة الآن في باب حياة
جديدة لا أعرف عنها شيئاً. أنا مثل عمياء تتلمّس بيدها
الجدران مخافة السقوط. أنا جارية أنزلني مال والدي
إلى ساحة النحاسين فابتاعني رجل من بين الرجال. أنا
لا أحبّ هذا الرجل لأنني أجهله، وأنت تعلم أن المحبة
والجهالة لا تلتقيان، ولكنني سوف أتعلّم محبّته، سوف
أطيعه وأخدمه وأجعله سعيداً.

İlerde zayıf bir kadının güçlü bir adama güç yetirebileceği her şeyi ona vereceğim. Sen ise daha ömrünün baharındasın. Önünde hayat, reyhanlar ve çiçeklerle bezenmiş geniş bir yol olarak duruyor. Dünya sahasına kalbini parlak bir meşale gibi taşıyarak çıkacaksın. Özgür ve derin düşüneceksin, konuşacak ve yapacaksın. Hayatın yüzüne ismini yazacaksın çünkü sen erkeksin. Efendi olarak yaşayacaksın çünkü babanın yoksulluğu seni köle yapmayacak ve malı, seni kızların alınıp satıldığı köle pazarlarına düşürmeyecek. Genç kızlar arasından kendi seçtiğinle evleneceksin; evin onu kabul etmeden önce kalbin onu kabul edecek. Günler ve geceler ona ortak olmadan önce, sen fikirlerinle ortak olacaksın.”

Nefesini toparlamak için bir an durdu. Sonra boğazında düğümlenen bir sesle ekledi: “Fakat hayatın yolları, seni erkekliğin şerefine beni de kadınlık görevime götürmek için bizi burada ayırıyor mu? Bu şekilde mi güzel rüya sonlanıp tatlı gerçeğin üstü örtülecek. Bu şekilde mi engin deniz, Şam bülbulünün nağmelerini yutacak? Rüzgar, gül yapraklarını saçacak ve ayaklar, şarap kadehini çiğneyecek? O gecenin bizi ayın altında buluşturması boşuna mıydı? Boşuna mıydı bu yaseminlerin gölgesinde bizi ruhun kucaklaması? Yıldızlara doğru yükselmek için acele ettik de kanatlarımız bitkin düşüp cehenneme doğru mu sürükleniyoruz?

سوف أهبه كل ما تقدر المرأة الضعيفة أن تهب
الرجل القوي. أما أنت فلم تنزل في ربيع العمر، أمامك
الحياة طريقاً واسعة مفروشة بالأزهار والرياحين. سوف
تخرج إلى ساحة العالم حاملاً قلبك مشعلاً متقدّاً.
سوف تفكر بحرية وبحرية تتكلم وتفعل. سوف تكتب
اسمك على وجه الحياة لأنك رجل. سوف تعيش سيّداً،
لأن فاقة والدك لا تجعلك عبداً، وأمواله لا تنزل بك إلى
سوق النخاسين حيث تباع البنات وتشري. سوف تقترن
بالصبية التي تختارها نفسك من بين الصبايا فتسكنها
صدرك قبل ان تسكنها منزلك، وتشاركها بأفكارك قبل
أن تساهمها الأيام والليالي.

وسكنت دقيقة كيما تسترجع أنفاسها، ثم زادت
بصوت تتابعه الغصّات: ولكن أهنا تفرّقنا سبل الحياة
لتذهب بك إلى أمجاد الرجل وتسير بي إلى واجبات
المرأة؟ أهكذا ينقضي الحلم الجميل وتندثر الحقيقة
العذبة؟ أهكذا تبتلع اللجة نغمة الشحرور وتنثر
الرياح أوراق الورد وتسحق الأقدام كأس الخمر؟
أباطلاً أوقفنا تلك الليلة أمام وجه القمر وباطلاً ضمّنا
الروح في ظلال هذه الياسمين؟ هل تسرّعنا بالصعود
نحو الكواكب فكّلت أجنحتنا وهبطت بنا إلى الهاوية؟

Aşkı uyurken yakaladık da bizi cezalandırmak için sinirle mi uyandı? Yoksa gecenin esintileri soluklarımızı dalgalandırdı da bizi parçalayıp bir toz gibi vadinin derinliklerine atmak için şiddetli bir rüzgara mı dönüştü? Bir emre muhalefet etmedik, herhangi bir meyveyi de tatmadık, öyleyse bu cennetten nasıl olur da **çkanz**? Kimseye tuzak kurmadık ve isyan da etmedik. Peki neden cehennem ateşine düşüyoruz? Hayır! Hayır, binlerce kez hayır ve yine hayır! Bizi bir araya getiren dakikalar çağlardan bile daha yüce, ruhlarımızı aydınlatan ışık karanlıktan bile daha güçlü. Bu **kazgn** denizin üstündeki **fırtna** bizi ayırsa da, dalgalar şu sakin kıynının üzerinde bizi birleştirecek. Bu hayat bizi öldürmüş olsa da ölüm bizi diriltecek.

Bir kadının kalbi, zamanla değişmez ve mevsimlerle farklılaşmaz. Bir kadının kalbi, uzun süre can çekişir fakat ölmez. Bir kadının kalbi, insanın savaş ve katliam meydanlarına dönüştürdüğü yerlere benzer. O meydanın ağaçlarını kökünden söker, otlarını ateşe verir, kayalarını kan ile lekeler, toprağına kemik ve kafatasları eker ancak kadın yine de sakin, sessiz ve huzurlu kalır. Orada zamanın sonuna kadar, bahar bahar olmaya, hazan da hazan olmaya devam eder...

هل فاجأنا الحبّ نائمًا فاستيقظ غاضبًا ليعاقبنا، أم هيّجت أنفاسنا نسمات الليل فانقلبت ربحًا شديدة لتمزقنا وتجرفنا كالغبار إلى أعماق الوادي؟ لم نخالف وصية ولم ندق ثمرًا فكيف نخرج من هذه الجنة؟ لم نتأمر ولم نتمرد فلماذا نهبط إلى الجحيم لا لا وألف لا ولا. إنّ الدقائق التي جمعتنا هي أعظم من الأجيال، والشعاع الذي أنار نفسينا هو أقوى من الظلام، فإن فرقتنا العاصفة على وجه هذا البحر الغضوب فالأمواج تجمعنا على ذلك الشاطئ الهادئ، وإن قتلنا هذه الحياة فذاك الموت يحينا.

إنّ قلب المرأة لا يتغيّر مع الزمن ولا يتحوّل مع الفصول. قلب المرأة ينازع طويلا ولكنّه لا يموت. قلب المرأة يشابه البرية التي يتخذها الإنسان ساحة لحروبه ومذابحه، فهو يقتلع أشجارها ويحرق أعشابها ويلطّخ صخورها بالدماء ويغرس تربتها بالعظام والجماجم، ولكنّها بقيت هادئة ساكنة مطمئنة ويظلّ فيها الربيع ربيعًا والخريف خريفًا إلى نهاية الدهور...

Şimdi ise olan oldu elden ne gelir? Söyle bana ne yapacağız, nasıl ayrılacağız ve ne zaman buluşacağız? Aşkı, akşamın getirip sabahın gönderdiği yabancı bir misafir yerine mi koyalım? Bu ruhani duyguyu uykunun gösterip uyanıklığın gizlediği bir hayal mi sayalım? Bu haftayı, sarhoşun ayılıp uyanmasıyla hemen geçen bir sarhoşluk anı mı kabul edelim? Başını kaldır ki gözlerini göreyim sevgilim. Dudaklarını aç ki sesini duyayım. Konuş, anlat, söyle bana. Fırtına günlerimizin gemisini batırdıktan sonra beni hatırlayacak mısın? Geceleyin kanatlarımla hışırtısını duyacak mısın? Acıyla yükselip kederle azalan hıçkırıklarına eğilip kulak verecek misin? Karanlığın hayaletleri ile gelip sabah sisiyle beraber gidecek olan hayalimi görecek misin? Söyle bana sevgilim, söyle bana gözlerime nur, kulaklarıma nağme ve ruhuma kanat olduktan sonra ne olacaksın?’

Kalbimin taneleri gözlerimde erirken ona cevap verdim: “Senin olacağım Selma, tıpkı olmamı istediğin gibi.”

“Beni sevmeni istiyorum. Günlerimin sonuna kadar beni sevmeni istiyorum. Beni, bir şairin hüznünlü fikirlerini sevdiği gibi sevmeni istiyorum. Bir yolcunun, suyundan içmeden önce yüzünün yansımaları gördüğü sakın bir su birikintisini hatırlaması gibi hatırlamanı istiyorum.

والآن قضي الأمر فماذا نفعل؟ قل لي ماذا نفعل وكيف نفترق ومتى نلتقي؟ هل نحسب الحب ضعيفا غرسبا أتى به المساء و أبعده الصباح؟ أنحسب هذه العاطفة النفسية حلماً أبانه الكرى ثم أخفته اليقظة؟ أنحسب هذه الأسبوع ساعة سكر ما لبثت أن قضت بالصحو والانتباه؟ ارفع رأسك لأرى عينيك يا حبيبي. افتح شفتيك لأسمع صوتك. تكلم، أخبرني، حدثني، هل تذكرني بعد أن تفرق العاصفة سفيني أيامنا؟ هل تسمع حفيف أجنحتي في الليل؟ هل تشعر بأنفاسي متموجة على وجهك وعنقك؟ هل تصغي لتهدياتي متصاعدة بالتوجع منخفضة بالغصات؟ وهل ترى خيالي قادماً مع خيالات الظلام مضمحلاً مع ضباب الصباح؟ قل لي يا حبيبي، قل لي ماذا تكون لي بعد أن كنت نوراً لعيني ونغمة لأذني وجناحاً لروحي، ماذا تكون؟

فأجابتها وحبّات قلبي تذوب في عيني: سأكون لك يا سلمي مثلما تريدني أن أكون.

فقالت: أريدك أن تحبني. أريدك أن تحبني إلى نهاية أيامي. أريدك أن تحبني مثلما يحب الشاعر أفكاره المحزنة. أريدك أن تذكرني مثلما يذكر المسافر حوض ماء هادئ رأى فيه خيال وجهه قبل أن يشرب من مائه.

Karnındaki yavrusunu ışığı görmeden kaybeden bir annenin çocuğunu hatırlaması gibi hatırlamanı istiyorum. Merhametli bir kralın, kendisine affı ulaşmadan ölen bir mahkumu düşünmesi gibi düşünmeni istiyorum. Benim için kardeş, arkadaş ve yoldaş olmanı istiyorum. Tek başınayken babamı ziyaret etmeni ve onu yalnızlığında teselli etmeni istiyorum. Çünkü ben çok yakında ondan ayrılmaya ve ona bir yabancı olacağım.”

Ben de: “Bunların hepsini yapacağım Selma. Ruhumu ruhuna örtü, kalbimi güzelliğine ev, göğsümü hüznlerine mezar yapacağım. Tarlaların ilkbaharı sevdiği gibi seveceğim seni Selma. Güneşin sıcaklığı ile dirilen çiçekler gibi hayat bulacağım seninle. Vadinin, köy kiliselerinin tepelerindeki sağa sola sallanan çanların sesleriyle şarkılar söylemesi gibi senin adınla şarkılar söyleyeceğim. Sahillerin, dalgaların hikayelerini dinledikleri gibi, ruhunu dinleyeceğim . Seni tıpkı yapayalnız kalmış bir yabancının, sevdiği vatanını özlemle hatırlaması gibi hatırlayacağım. Karnı aç bir fakirin lezzetli yemeklerle dolu bir sofrayı hatırlaması gibi... Yenilmiş bir hükümdarın saygın ve şerefli günlerini, kederli bir mahkumun özgürlük ve huzuru hatırlaması gibi hatırlayacağım seni. Seni tıpkı çiftçilerin başaklardaki buğdayı ve harmandaki mahsulünü düşündükleri gibi; Salih çobanın yeşil çayrıları ve tatlı su pınarlarını düşündüğü gibi düşüneceğim,” diye cevap verdim.

وأريدك أن تذكرني مثلما تذكر الأم جنيًا مات في أحشائها قبل أن يرى النور. وأريدك أن تفكر بي مثلما يفكر الملك الرؤوف بسجين مات قبل أن يبلغه عفوّه. أريدك أن تكون لي أخًا وصديقًا ورفيقًا. أريدك أن تزور والدي في وحدته وتعزيّه في انفراده، لأنني عمّا قريب سأتركه وأصير غربة عنه.

فأجبته: سأفعل كلّ ذلك يا سلمي. سوف أجعل روعي غلافًا لروحك، وقلبي بيتًا لجمالك، وصدري قبرًا لأحزانك. سوف أحبك يا سلمي محبة الحقول للربيع. سوف أحيا بك حياة الأزهار بحرارة الشمس. سوف أترنم باسمك مثلما يترنم الوادي بصدى رنين الأجراس المتمايلة فوق كنائس القرى. سوف أصغي لأحاديث نفسك مثلما تصغي الشواطئ لحكاية الأمواج... سأذكرك يا سلمي مثلما يذكر الغريب المستوحش وطنه المحبوب، والفقير الجائع مائدة الطعام الشهية، والملك المخلوع أيام عزّه ومجده، والأسير الكئيب ساعات الحرية والطمأنينة. سوف أفكر بك مثلما يفكر الزراع بأغمار السنابل وغلة البيار، والراعي الصالح بالمروج الخضراء والمناهل العذبة.

Ben konuşuyordum ve Selma da gecenin derinliklerine doğru bakarak zaman zaman iç çekiyordu. Kalbinin atışları hızlanıyor ve deniz dalgaları gibi yükselip iniyordu. Sonra şöyle dedi: “Yarın hakikat hayale, uyanıklık rüyaya dönüşecek. Hiç özleyen kişi hayali bağına basmakla yetinir mi, peki ya susuz bir kimse gördüğü ırmak rüyalarıyla suya kanar mı?”

Cevap verdim: “Yarın kader, seni ailenin rahat ve huzurla dolu kucağına götürecektir. Beni ise savaşın ve ölümün olduğu alana sürükleyecek. Sen evine, hayatına gideceksin ben ise kavga ve dövüşe. Sen samimiyete, yakınlığa gideceksin. Bense ıssızlık ve yalnızlığa. Ölüm gölgesi vadisinde aşk için bir put yapıp ona ibadet edeceğim. Aşkı arkadaş edineceğim, onu bir şarkıcı sayıp dinleyeceğim, şarap içer gibi içeceğim ve bir elbise gibi giyeceğim. Seher vakti beni uykumdan aşk uyandıracak ve uzak çöllere doğru o önümden yürüyerek. Öğle vakti beni ağaçların gölgesine götürecektir, güneşin hararetiyle oraya sığınan serçelerle birlikte uzanacağım. Akşamları ise gün batımında beni durduracak ve bana tabiatın gün ışığına vedasını dinletip huzurun boşlukta yüzen hayaletlerini gösterecek. Geceleri, ben aşık ve şairlerin ruhlarının ikamet ettiği ulvi alemlerde rüyadayken beni kucaklayacak. Baharda aşkla yan yana yürüyeceğiz. Tepeler ve yokuşlar arasında şarkılar söyleyecek; eskilerin papatya ve menekşelerle çizilmiş hayat izlerini takip edeceğiz.

كنتُ أتكلّم وسلّمى تنظر إلى أعماق الليل وتتأوّه بين
الآونة والأخرى، ونبضات قلبها تتسارع وتتمايل كأنها
أمواج بحر بين صعود وهبوط. ثمّ قالت: غداً تصير
الحقيقة خيالاً واليقظة حلمًا، فهل يكتفي المشتاق
بعناق الخيال ويرتوي الظمآن من جداول الأحلام؟

فأجبته قائلاً: غداً يسير بك القدر إلى أحضان العائلة
المملوءة بالراحة والهدوء، ويسير بي إلى ساحة العالم
حيث الجهاد والقتال. أنتِ إلى منزل إلى الحياة وأنا إلى
النزع. أنتِ إلى الأنس والألفة وأنا إلى الوحشة والانفراد.
ولكنني سأرفع في وادي ظلّ الموت تمثالاً للحبّ
وأعبده. سأخذ الحبّ سميّاً وأسمعه منشداً وأشربه
خمراً وألبسه ثوباً. عند الفجر سينبّني الحبّ من
رقادي ويسير أمامي إلى البريّة البعيدة. وعند الظهيرة
سيقودني إلى ظلّ الأشجار فأريض مع العصفير
المحتمية من حرارة الشمس. وفي المساء سيوقفني
أمام المغرب ويسمعني نغمة وداع الطبيعة للنور
ويريني أشباح السكينة سابحة في الفضاء. وفي الليل
سيعانقني فأنام حالماً بالعوالم العلويّة حيث تقطن
أرواح العشاق والشعراء. وفي الربيع سأمشي والحبّ
جنباً لجنب، مترنمين بين التلول والمنحدرات متبعين
آثار أقدام الحياة المخطّطة بالبنفسج والأقحوان،

Yağmurdan geriye kalanları zambak ve nergis kaselerinden içeceğiz. Yazları aşkla kucak dolusu anılara yaslanarak kafamızı birbirine dayayacağız. Çimen bize yatak, gökyüzü de yorgan olacak. Ay ve yıldızlarla sabahlayacağız. Sonbaharda aşkla birlikte üzüm bahçelerine gideceğiz. Orada sıkılmış üzümlerin yanına oturacak, yaldızlı elbiselerinden soyunan ağaçlara bakarak sahile doğru yolculuk eden kuş sürülerini düşüneceğiz. Kışlarda ise aşkla beraber ocağın yanına oturarak birbirimize önceki nesillerin hikayesini anlatıp milletler ve halklar hakkındaki bilgileri tekrarlayacağız. Gençlik günlerinde aşk bana bir öğretmen, olgunlukta güç, ihtiyarlıkta da dost olacak. Ömrün sonuna kadar aşk benimle olacak Selma. Ta ki ölüm gelene ve Allahın eli beni seninle birleştirene dek.”

Kelimeler, ruhumun derinliklerinden, tıpkı gelişip yükselen, ardından şu bahçede dağılıp yok olan ateş kıvılcımları gibi hızlıca çıkıyordu. Selma bu arada söylediklerimi dinliyor sanki göz kapakları dudaklarıymış gibi gözyaşlarıyla bana cevap veriyordu.

Aşkın kendilerine kanat bahsetmediği kimseler bulutların ötesine, benim ve Selma'nın ruhunun şu hüznü saatte sevinç ve sancılarıyla dolaştığı o sihirli aleme uçamazlar.

شاربين بقايا الأمطار بكؤوس النرجس والزنبق. وفي الصيف سأتكى والحبّ ساندين رأسينا إلى أغمار القش مفترشين الأعشاب ملتحفين السماء ساهرين مع القمر والنجوم. وفي الخريف سأذهب والحب إلى الكروم فنجلس بقرب المعاصر ناظرين إلى الأشجار وهي تخلع أثوابها المذهبة متأملين بأسراب الطيور الراحلة إلى الساحل. وفي الشتاء سأجلس والحبّ بقرب الموقد تاليين حكايات الأجيال مرددين أخبار الأمم والشعوب. وفي أيام الشبية سيكون لي الحبّ مهذباً وفي الكهولة عضداً وفي الشيخوخة مؤنساً. سيظلّ الحبّ معي يا سلمي إلى نهاية العمر، إلى أن يجيء الموت، إلى أن تجمعني بك قبضة الله.

كانت الألفاظ تتصاعد مسرعة من أعماق نفسي كأنّها شعلات من نار تنمو وتتطاير ثمّ تتبدّد وتضمحلّ في زوايا تلك الحديقة، وكانت سلمي مصغية والدموع تنهمر من عينيها كأنّ أجفانها شفاه تجيبني بالدموع عن الكلام.

إن الذين لم يهيم الحبّ أجنحة لا يستطيعون أن يطيروا إلى ما وراء الغيوم ليروا ذلك العالم السحري الذي طافت فيه روعي وروح سلمي في تلك الساعة المحزنة بأفراحها المفرحة بأوجاعها.

Kendilerini aşka tabi kılmayan kimseler konuşan aşkı işitemezler. Bu hikaye de onlara yazılmadı zaten. Onlar bu incecik sayfalarda yazılan manaları anlasalar bile, mürekkebi giyindirmeyen, kağıdı ev kabul etmeyen hayal ve hayaletlerden oluşan şu satırlarının arasında akıp gitmekte olan şeyleri görmeleri mümkün değildir. Lakin hangi insan aşk şarabını kadehlerinin birinden yudumlamamıştır? Hangi nefis korkuyla duraksamamıştır, parlak, kalp tanecikleriyle döşenmiş; sırlar, rüyalar ve duygularla üstü örtülmüş bu heykelin karşısında? Hangi çiçek sabah, yaprakları arasından dökmemiştir çiy tanelerini? Hangi dere yolunu şaşırp denize doğru yol almamıştır?

O sırada Selma başını yıldızlarla süslenmiş semaya doğru kaldırdı. Ellerini öne doğru uzattı, gözleri büyüdü, dudakları titredi. San yüzünde zulüm görmüş bir kadının tüm şikayetleri, umutsuzluğu ve acısı belirdi ve bağırarak şöyle söyledi: "Ya Rab! Bu kadın ne yaptı da senin gazabına duçar oldu? Ne türlü günah işledi de ona dünyanın sonuna kadar öfkeli kalacaksın? Sınırsız derecede kötü suçlar mı işledi ki ona azabın da sonsuz olsun? Sen güçlüsün o ise zayıf neden onu acılarla yok ediyorsun?"

إِنَّ الَّذِينَ لَمْ يَتَّخِذْهُمْ الْحَبُّ أَتْبَاعًا لَا يَسْمَعُونَ الْحَبَّ
مَتَكَلِّمًا، فهذه الحكاية لم تكتب لهم؛ فهم وإن فهموا
معاني هذه الصفحات الضئيلة لا يمكنهم أن يروا ما
يسيل بين سطورها من الأشباح والأخيلة التي لا تلبس
الحبر ثوبًا ولا تتخذ الورق مسكنًا. لكن أيّ بشري لم
يرشف من خمرة الحبّ في إحدى كاساته؟ أيّة نفس لم
تقف متهبّبة في ذلك الهيكل المنير المرصوف بحبّات
القلوب، المسقوف بالأسرار والأحلام والعواطف؟ أي
زهرة لم يسكب الصباح قطرة من الندى بين أوراقها؟
وأيّ ساقية تضلّ طريقها ولا تذهب إلى البحر؟

ورفعت سلمى إذ ذاك رأسها نحو السماء المزينة
بالكواكب ومدّت يديها إلى الأمام وكبرت عيناها وارتجفت
شفتاها وظهر على وجهها المصقّر كلّ ما في نفس المرأة
المظلومة من الشكوى والقنوط والألم، ثمّ صرخت قائلة:
ماذا فعلت المرأة يا ربّ فاستحققت غضبك؟ ماذا أنت
من الذنوب ليتبعها سخطك إلى آخر الدهور؟ هل اقترفت
جرمًا لا نهاية لفضاعته ليكون عقابك لها بغير نهاية؟
أنت قويّ يا ربّ وهي ضعيفة فلماذا تبيدها بالأوجاع؟

Sen yücesin o ise senin arşının altında gezinmekte. Neden onu ayaklarıyla eziyorsun? Sen şiddetli bir rüzgarsın o ise senin önünde ancak bir toz zerresi. Neden onu karlara savuruyorsun? Sen güç kuvvet sahibisin o ise bir zavallı. Neden onunla savaşıyorsun? Sen her şeyi görensın o ise yolunu kaybetmiş bir kör. Neden onu helak ediyorsun? Onu sevgi ile var eden sensin şimdi yine sevgiyle nasıl yok ediyorsun? Sağ elinle onu kendine yükseltiyor sol elinle ise cehenneme itiyorsun. O cahil, nasıl yükselttiğini de elinin tersiyle nasıl ittiğini de nerden bilsin? Dudaklarına hayat esintisi ile üflüyor, kalbine ise ölüm tohumları dikiyorsun. Saadet yolunda onu yayan yürütüyor sonra da onu avlasınlar diye ardından atlı eşkıyalar gönderiyorsun. Önce boğazına sevinç nağmeleri saçıyor ardından dudaklarını hüznle kapatıyor ve dilini de kederle bağıyorsun. Gizli parmaklarıyla acılarını tatlı şeylerle sanyor, görünen parmaklarıyla onun hazlarını acılarla çevreliyorsun. Yatağına rahatı ve güveni olmayı gizliyor, yatağının başucunda ise korku ve zorlukları ayağı dikiyorsun. İradenle arzularını diriltiyor, bu arzulardan de ayıp ve zilleti ortaya çıkanyorsun. Yine iradenle yarattıklarının güzelliklerini ona gösteriyor; ardından onun güzelliğe olan ilgisini, helak eden bir açlığa çeviriyorsun. Kanunlarıyla onun ruhunu güzel bir beden ile evlendiriyor ama yargınla bedenini zayıflık ve değersizliğe eş ediyorsun. Sen hayatı ona ölüm kadehi ile ölümü ise hayat kadehiyle suluyorsun.

أنت عظيم وهي تدبّ حول عرشك فلماذا تسحقها
 بقدميك؟ أنت عاصفة شديدة وهي كالغبار أمام وجهك
 فلماذا تذرّيها على الثلوج؟ أنت جبّار وهي بائسة فلماذا
 تحاربها؟ أنت بصير عليهم وهي تائهة عمياء فلماذا تهلكها؟
 أنت توجدّها بالمحبّة فكيف بالمحبّة تفنيها؟ يمينك
 ترفعها إليك وبشمالك تدفعها إلى الهاوية وهي جاهلة
 لا تدري أنّي ترفعها وكيف تدفعها؟ في فمها تنفخ نسمة
 الحياة وفي قلبها تزرع بذور الموت. على سبل السعادة
 تسيّرّها راجلة ثمّ تبعث الشقاء فارسًا ليصطادها. في
 حنجرتها تبتّ نغمة الفرح ثمّ تغلق شفّتها بالحزن
 وتربط لسانها بالكأبة. بأصابعك الخفيّة تمنطق باللذّة
 أوجاعها وبأصابعك الظاهرة ترسم هالات الأوجاع حول
 ملذّاتها. في مضجعها تخفي الراحة والسلامة وبجانب
 مضجعها تقيم المخاوف والمتاعب. بإرادتك تحيي
 ميولها ومن ميولها تتولّد عيوبها وزلّاتها. بمشيئتك تريها
 محاسن مخلوقاتك وبمشيئتك تنقلب محبّتها للحسن
 مجاعة مهلكة. بشريعتك تزوّج روحها من جسد جميل
 وبقبضائك تجعل جسدها بعلًا للضعف والهوان. أنت
 تسقيها الحياة بكأس الموت والموت بكأس الحياة.

Onu kendi gözyaşlarıyla temizliyor ve yine kendi gözyaşları ile eritiyorsun. Sen onun karnını bir adamın ekmeğiyle dolduruyorsun ama sonra da bu adamın avuçlarını göğsünün taneleriyle dolduruyorsun. Sen, sen ya Rab! Gözlerimi sevgiyle açtın, yine sevgiyle kör ettin. Beni iki dudağınla öptün sonra da güçlü ellerin ile tokatladın. Kalbime beyaz bir gül dikip sonrasında onun etrafında dikenler bitirdin. Sen ruhumu, sevdiğim gence bağladın, bedenimi ise tanımadığım birine. Günlerimi zincire vurdun. Destek ol ki bu ölümcül kavgada muvaffak olayım. Yardıma yetiş ki ölünceye kadar güvende ve temiz kalayım. İradenle oluversin ya Rab! Sonsuza kadar ismin mübarek olsun.”

Selma sustu. Ama çehresi hala konuşmaktaydı. Boynunu büktü, kollarını iki yanına indirdi, yaşam enerjisi kendisini terk etmişçesine çöktü bedeni. Gözüme, fırtınanın kınp; kuruması ve zamanın ayakları altında unutulup gitmesi için bir çukura attığı bir dal gibi göründü. Kar gibi olan elini sıcak ellerimle alıp parmaklarını göz kapaklarım ve dudaklarımla öptüm. Onu kelimelerle teselli etmeye çalıştığımda teselli ve şefkate asıl ihtiyacı olanın ben olduğumu gördüm. Ardından dakikaların; sessiz, şaşkın, düşünceli duygularıyla oynadığını hissederek, içimdeki kalbin iniltilerini dinleyerek ve kendimden kendim için korkarak kalakaldım.

أنت تطهرها بدموعها وبدموعها تذيبها. أنت تملأ جوفها
 من خبز الرجل ثم تملأ حفنة الرجل من حبات صدرها.
 أنت أنت يا ربّ قد فتحت عينيّ بالمحبة وبالمحبة أعميتني.
 أنت قبلتني بشفتيك وبيدك القويّة صفعتني. أنت زرعت
 في قلبي وردة بيضاء وحول هذه الوردة أنبت الأشواك
 والحسك. أنت أوثقت حاضري بروح فتى أحبه وبجسد
 رجل لا أعرفه. قيّدت أيّامي فساعدني لأكون قويّة في
 هذا الصراع المميت واسعفني لأبقى أمانة وطاهرة حتّى
 الموت... لتكن مشيئتك يا ربّ. ليكن اسمك مباركًا إلى
 النهاية.

وسكنت سلمى وظلّت ملامحها تتكلم، ثمّ حنت رأسها
 وأرخت ذراعها وانخفض هيكلها كأنّ القوى الحيويّة
 قد تركتها فبانّت لناظري كفصن قصفته العاصفة
 وألقته إلى الحضيض ليحفّ ويندثر تحت أقدام الدهر.
 فأخذت يدها المثلّجة بيدي الملتهبة وقبلت أصابعها
 بأجفاني وشفتيّ، ولما حاولت تعزيتها بالكلام وجدتني
 أخرى منها بالتعزية والشفقة، فبقيت صامتًا حائرًا
 متأملًا شاعرًا بتلاعب الدقائق بعواطفي، مصغيًا لأنّة
 قلبي في داخلي، خائفًا من نفسي على نفسي.

O gece nin geri kalan kısmında ikimiz de hiç konuşmadık. Çünkü keder büyüdü mü dilsizleşir. Suskun, donuk, depremin toprağın altına gömdüğü iki mezar taşı gibi kaldık. Birimiz diğerimizin konuşmasını istemiyordu zaten. Zira kalplerimizin ipleri o kadar incelmışti ki konuşma olmaksızın sadece iç çekmeler bile bu ipleri koparırdı.

Gece yanlandı. Sessizliğin korkusu eşliğinde uyudum. Ay Sannin'in ardından eksik bir şekilde doğdu. Ay, yıldızların arasında cesedini kısık kısık yanan mumlarla çevrelemiş siyah tabutun içinde boğuk ve yüzü solmuş bir ölü gibi belirdi. Lübnan da yılların belini kamburlaştırdığı, hüzünlerin bedenini büktüğü ve uykunun göz kapaklarını terk ettiği, sarayının harabeleri arasındaki tahtının külleri üzerinde oturan azledilmiş bir hükümdar gibi, şafağın doğmasını bekleyip karanlıkta geceleyen yaşlı bir adama benzemişti. Dağlar, ağaçlar ve nehirlerin görünüşleri de hallerin ve zamanların değişmesiyle birlikte değişiyordu. Tıpkı düşünceleri ve duyguları değişen bir insanın yüz ifadesinin değişmesi gibi. Gündüzleri, sabah melteminin elbiseleriyle oynadığı güzel bir gelin gibi yükselen kavak ağacı, akşamları da sonsuzluğa doğru çıkan dumandan bir sütun gibi görünür. Öğlen vakti güçlü ve sağlam oturup zamanın kötülük ve tersliklerini sallayan koca kaya, geceleri nemli toprağı kendine yaygı ve gökyüzünü de yorgan yapan zavallı bir fakir gibi görünür. Sabahları sonsuzluk şarkılarını terennüm ederken dinlediğimiz erimiş gümüş gibi parlayan dereyi, akşam vadinin göğsünden fişkıran gözyaşı seli olarak hayal eder, evladını kaybetmiş bir anne gibi yas tutuşunu ve feryadını işitiriz.

ولم ينبس أحداً بينت شفة في ما بقي من تلك الليلة،
لأنّ اللوعة إذا عظمت تصير خرساء، فبقينا ساكتين
جامدين كعمودي رخام قبرهما الزلزال في التراب. ولم
يعد أحداً يريد أن يسمع الآخر متكلاً، لأنّ خيوط
قلبنا قد وهت حتّى صار التنهّد دون الكلام يقطعها.

انتصف الليل ونمت رهبة السكوت وطلع القمر
ناقصاً من وراء صنيّين وبان بين النجوم كوجه ميت
شاحب غارق في المساند السوداء بين شموع ضئيلة
تحيط بنعشه، وظهر لبنان كشيخ لوت ظهره الأعوام
وأناخت هيكله الأحزان وهجر أجفانه الرقاد فبات
يساهر الدجى ويترقب الفجر كملك مخلوع جالس على
رماد عرشه بين خرائب قصره. إن الجبال والأشجار
والأنهار تتبدّل هيئاتها ومظاهرها بتقلّب الحالات والأزمنة
مثلما تتغيّر ملامح وجه الإنسان بتغير أفكاره وعواطفه،
فشجرة الحور التي تتعالى في النهار كعروس جميلة
يلعب النسيم أثوابها تظهر في المساء كعمود دخان
يتصاعد نحو الاشياء. والصخر الكبير الذي يجلس
عند الظهيرة كجبار قوي يهزأ بعاديات الزمن يبدو في
الليل كفقير بائس يفترش الثرى ويلتحف الفضاء.
والساقية التي نراها عند الصباح متلمعة كذوب اللّجين
ونسَمعها مترنمة بأغنية الخلود نخالها في المساء مجرى دموع
يتفجّر من بين أضله الوادي ونسمعها تندب وتنوح كالثكلي.

Ayın dolunay olarak gözük­tüğü ve nefsin razı oldu­ğu geçen haftadan beri bütün şaşaa­ sı ve görkemiyle görünen Lübnan ise o gece gökyüzünde, zayıf ve şaşkın yanmayın önünde mahzun, bitkin, yapayalnız ve göğsün içinde hasta bir şekilde çarpan bir kalp gibi gözük­tü.

Vedalaşmak için durduğumuzda sevgi ve ümitsizlik de korkunç iki hayalet gibi aramızda durdu. Biri kanatlarını başımızın üstünde açıyor, öteki de tırnaklarıyla boynumuzdan yakalıyordu. Biri korkudan ağlıyor, öteki dalga geçercesine gülüyordu. Selma'nın elini tutup bereket umarak dudaklanma kondurduğumda yaklaşıp saçlarımdan öptü. Sonra tahta oturağa kendini attı ve göz kapaklarını örtüp yavaşça fısıldadı: "Merhamet eyle ya Rab ve canlandır bütün kırık kanatları."

Selma'nın yanından ayrıldım ve o bahçeden sisin, gölün üzerini kapladığı gibi, tüm duygularımı sımsıkı saran bir peçeyi hissederek çıktım. Yürüdüm. Yolun her iki yakasında ayakta duran ağaçların gölgeleri beni korkutmak için yerin dibinden çıkan hayaletler gibi önümde hareket ediyordu. Zayıf ay ışıkları, cin ruhlarının göğsüme doğru attıkları ince oklar gibi yapraklar arasında titriyordu. Derin sessizlik ise karanlığın, bedenimin üstüne attığı siyah ve ağır prangalar gibi beni ele geçiriyordu.

ولبنان الذي ظهر منذ أسبوع بكلّ مظاهر الجلال والرونق عندما كان القمر بدرًا والنفس راضية قد بان في تلك الليلة كئيبًا منهوًًا مستوحشًا أمام قمر ضئيل ناقص هائم في عرض السماء وقلب خافق معتل في داخل الصدر.

وقفنا للوداع وقد وقف بيننا الحبّ واليأس شبحين هائلين، هذا باسط جناحيه فوق رأسينا وذاك قابض بأظافره على عنقينا. هذا يبكي مرتاعًا وذاك يضحك ساخرًا. ولمّا أخذت يد سلمي ووضعتها على شفتيّ متبرّكا دنت متّى ولثمت مفرق شعري، ثمّ عادت فارتمت على المقعد الخشبي وأطبقت أجفانها وهمست ببطء: اشفق يا ربّ وشدّد جميع الأجنحة المتكسرة.

انفصلت على سلمي وخرجتُ من تلك الحديقة شاعرًا بنقاب كثيف يوشي مداركي الحسيّة مثلما يغمر الضباب وجه البحيرة. وسرت وأخيلة الأشجار القائمة على جانبي الطريق تتحرّك أمامي كأنها أشباح قد انبثقت من شقوق الأرض لتخفيني، وأشعة القمر الضعيفة ترتعش بين الغصون كأنّها سهام دقيقة ترشها أرواح الجان السابحة بالفضاء نحو صدري، والسكينة العميقة تخيم عليّ كأنّها أكفّ سوداء ثقيلة ألقتها الظلمة على جسدي.

Vücuda gelmiş her şey, hayatın bütün anlamı, candaki tüm sırlar; çirkin, kötü ve korkutucu olmuştu. Alemin güzelliğini ve kainatın ihtişamını bana gösteren manevi nur; ateşiyle ciğerimi yakan, dumanıyla da ruhumu örten bir ateşe dönüşmüştü. tüm varlıkların seslerini kendisinde toplayıp ulvi bir türkü haline getirdiği nağmeler; şu saatte aslanların kükreyişinden daha korkunç cehennemin çılgılığında daha derin bir hale dönüşmüştü.

Odama vardığımda bir avcının avladığı, kalbinde okla bahçe çitlerinin arasına düşen kuş gibi kendimi yatağa attım. Aklım ürkütücü bir uyanıklık ve rahatsız edici bir uyku arasında git gel yapıyor ve ruhum bu gidip gelmeler arasında Selma'nın kelimelerini tekrar ediyordu: "Merhamet eyle ya Rab ve canlandır bütün kırk kanatları."

كلّ ما في الوجود وكلّ معني في الحياة وكلّ سرّ في
النفس قد صار قبيحاً رهيباً هائلاً، فالنور المعنوي
الذي أراني جمال العالم وبهجة الكائنات قد انقلب
ناراً تحرق كبدي بلهيبها وتستتر نفسي بدخانها. والنغمة
التي كانت تضمّ إليها أصوات المخلوقات وتجعلها نشيداً
علوياً قد استحالت في تلك الساعة إلى ضجيج أروع من
زمجرة الأسد وأعمق من صراخ الهاوية.

بلغتُ غرفتي وارتيمتُ على فراشي كطائر رماه الصياد
فسقط بين السياج والسهم في قلبه، وظلّت عاقلتي
تراوح بين يقظة مخيفة ونوم مزعج، وروحي في داخلي
تردّد في الحالتين كلمات سلمي، اشفق يا ربّ وشدّد
جميع الأجنحة المتكسرة.

Ölüm Tahtının Karşısında

Şu günlerde evlilik işleri, gençlerin ve kız babalarının üstlendiği komik ve dramatik bir ticaret halini aldı. Çoğu beldelerde gençler kazanırken babalar zarar ediyor. Tıpkı ticari bir mal gibi bir evden diğer eve taşınan kızlar ise güzelliklerini kaybediyorlar ve kaderlerine, karanlığın ve yavaş bir yok oluşun mekanını ev köşelerindeki antika bir eşyaya dönüşmek düşünüyor.

Halihazırdaki medeniyet, kadının algılarını biraz geliştiriyor ama erkeğin arzularını yaygınlaştırarak kadının korkularını da artırıyor. Kadın dün mutlu bir hizmetçi idi. Bugün ise mutsuz bir hanımefendi. Dün gün ışığında yürüyen bir kördü; bugünse gecenin karanlığında önünü görüp yürüeyebilen oldu. Cehaleti ile güzel, sadeliğiyle ile faziletli, zayıflığı ile kuvvetli iken sanatıyla çirkin, duyguları ile yüzeysel, algılarıyla kalpten uzak bir hal aldı. Acaba kadında; güzelliğin bilgiyle, maharetin faziletle, zayıf bederin güçlü kişilikle bir arada bulunduğu bir zaman gelecek mi?

أمام عرش الموت

إنما الزيجة في أيامنا هذه تجارة مضحكة مبكية يتولّى أمرها الفتيان وآباء الصبايا، الفتيان يربحون في أكثر المواطن والآباء يخسرون دائماً، أمّا الصبايا المنتقلات كالسلع من منزل إلى آخر فتزول بهجتهنّ، ونظير الأمتعة العتيقة يصير نصيبهنّ زوايا المنازل حيث الظلمة والفناء البطيء.

إنّ المدينة الحاضرة قد أنمت مدارك المرأة قليلاً ولكنها أكثرت أوجاعها بتعميم مطامع الرجل. كانت المرأة بالأمس خادمة سعيدة فصارت اليوم سيّدة تعسة. كانت بالأمس عمياء تسير في نور النهار فأصبحت مبصرة تسير في ظلمة الليل. كانت جميلة بجملها فاضلة ببساطتها قويّة بضعفها فصارت قبيحة بتفتّنها سطحية بمداركها بعيدة عن القلب بمعارفها. فهل يجيء يوم يجتمع في المرأة الجمال بالمعرفة، والتفنّن بالفضيلة، وضعف الجسد بقوة النفس؟

Ben ruh yüceliğinin beşeriyet için bir yol, kemale yaklaşmanın yavaş ama tesirli bir kanun olduğunu söyleyenlerdenim. Eğer kadın bir şeyde yükselip başka bir şeyde geri kalıyorsa; bizi dağın zirvesine ulaştıran yokuşların, hırsızların tuzakları ve kurtların inleriyle dolu olmasındandır. Uyanmadan hemen önceki şuursuzluğa benzeyen bu dağda -bu dağ ki, pençeleriyle geçmiş nesillerin topraklarını ve gelecek nesillerin tohumlarını kabzeder-, arzu ve istekleriyle tuhaf olan bu dağda, varlığıyla geleceğin kızını simgeleyen kadının olduğu bir şehir vardır. Ve Selma Kerame de Beyrut'ta saygın doğulu kadının simgesi idi. Ancak kendi zamanlarından önce yaşayan birçokları gibi zamanın kurbanı olarak, nehir akıntılarının sürüklediği bir çiçek misali, hayat kafilesinde zorla bedbahtlığa doğru yol aldı.

Mansur Bek Galip, Selma ile evlendi. Birlikte seçkinlerin ve zenginlerin yaşadıkları Beyrut'un üst taraflarında, deniz kenarında gösterişli bir evde yaşamaya başladılar. Faris Kerame de bağlar bahçeler arasında tek kalmış o evde koyunlarının arasındaki çoban gibi bir başına kaldı. Düğün günleri geçti, mutluluk geceleri bitti. Savaşın kahramanlarının uzak diyarlarda ölü kafataslarını bıraktıkları gibi, insanların bal diye adlandırdıkları ve yerini tatsız ve acı aylara bırakan ilk ay geçti...

انا من القائلين إنّ الارتقاء الروحي سنّة في البشر،
 والتقرب من الكمال شريعة بطيئة لكنها فعّالة، إذا
 كانت المرأة قد ارتقت بشيء وتأخرت بشيء آخر فلأن
 العقبات التي تبلغنا قمة الجبل لا تخلو من مكامن
 اللصوص وكهوف الذئاب. ففي هذا الجبل الشبيه
 بالغيبوبة التي تتقدّم اليقظة - في هذا الجبل القابض
 بكفيته على تراب الأجيال الغابرة وبزور الأجيال الآتية -
 في هذا الجبل الغريب بميوله وأمانيه لا تخلو مدينة من
 امرأة ترمز بوجودها عن ابنة المستقبل. وسلى كرامه
 كانت في بيروت رمز المرأة الشرقيّة العتيقة، ولكنها
 كالكثيرين الذين يعيشون قبل زمانهم قد ذهبت ضحية
 الزمن الحاضر، ونظير زهرة اختطفها تيار النهر قد
 صارت قهراً في موكب الحياة نحو الشقاء.

وتزوّج منصور بك غالب من سلى فسكنا معاً
 في منزل فخم قائم على شاطئ البحر في رأس بيروت
 حيث يقطن وجهاء القوم والأغنياء، وبقي فارس
 كرامه وحده في ذلك البيت المنفرد بين الحداائق
 والبساتين انفراد الراعي بين أغنامه. ومضت أيام
 العرس وانقضت ليالي الأفراح، ومّر الشهر الذي يدعوه
 الناس عسلاً تاركاً وراءه شهور الخل والعلقم مثلما تترك
 أمجاد الحروب جماجم القتلى في البرية و البعيد...

Doğu düğünlerinin şaşaası genç erkek ve kızların ruhlannı; bir kartalın, bulutların ötesine yükselmesi gibi yükseltir, ardından, bir değirmen taşının, denizin dibine düşmesi gibi düşürür. Yahut o, dalgaların hemencecik sildiği sahil kumlarının üzerindeki izler gibidir.

İlkbahar geçti, onu yaz takip etti ve sonbahar geldi. Selma'ya olan aşkı, bir gencin ömrünün baharında güzel bir kadına olan aşkı; yetim bir çocuğun ebedi aleme göçmüş annesine karşı hissettiği dilsiz bir ibadet türüne dönüşüyordu. Tüm benliğimi ele geçiren bu tutku kendinden başkasını görmeyen kör bir kedere dönüşmüştü. Gözlerimden yaş olup boşalan aşk, kalbimden damla damla kan akıtan bir hüzne dönüştü. Kaburga kemiklerimden çıkan özlem iniltileri; ruhumun sessizlikte, gökyüzünün önünde Selma ve kocası için mutluluk, babası için de huzur dileyen derin bir dua halini almıştı. Fakat yalvarıp yakarmam, dua etmem boşunaydı. Çünkü Selma'nın mutsuzluğu, ruhtaki bir hastalıktı. Ölümünden başkası da onu iyileştiremezdi. Kocasısı ise hayatı güzel kılan ne varsa hiç çabalamadan elde eden, hiçbir şeye kanaat etmeyip daima kendilerine ait olmayan şeyleri arzulayan ve böylece ömürlerinin sonuna kadar arzularıyla cezalandırılacak olan adamlardan biriydi.

إن بهرجة الأعراس الشرقية تصعد بنفوس الفتیان والصبايا صعود النسر إلى ما وراء الغيوم ثم تهبط بهم هبوط حجر الریح إلى أعماق الیم، بل هي مثل آثار الأقدام على رمال الشاطئ لا تلبث أن تمحوها الأمواج.

وذهب الربيع وتلاه الصيف وجاء الخريف ومحبتني لسلی تتدرج من شغف فتی في صباح العمر بامرأة حسناء إلى نوع من تلك العبادة الخرساء التي يشعر بها الصبيّ الیتیم نحو روح أمّه الساكنة في الأبدية، فالصباية التي كانت تمتلك کليتي قد تحوّلت إلى كآبة عمياء لا ترى غير نفسها، والولع الذي كان يستدرّ الدموع من عينيّ قد انقلب ولها يستقطر الدم من قلبي، وأنه الحنين التي كانت تملأ ضلوعي أصبحت صلاة عميقة تقدّمها روحي في السكينة أمام السماء مستمدّة السعادة لسلی والغبطة لبعليها والطمأنينة لوالدها، ولكن باطلاً كنت أشفق وأبتهل وأصلي لأنّ تعاسة سلی كانت علّة في داخل النفس لا يشفيها سوى الموت. أمّا بعليها فكان من أولئك الرجال الذين يحصلون بغير تعب على كلّ ما يجعل الحياة هنيئة ولا يقنعون بل يطمحون دائماً إلى ما ليس لهم، وهكذا يظلّون معذبين بمطامعهم إلى نهاية أيامهم. وباطلا

Faris Kerame için boşuna huzur diliyordum. Çünkü damadı, kızı Selma'yla evlenir evlenmez ve o muazzam malına konar konmaz kendisini unutmış ve terk etmişti. Hatta kayınpederinin bütün malına konmak için onun ölmesini diler hale gelmişti.

Mansur Bek, amcası Başpiskopos Pavlus Galib'e benziyordu. Ahlakı tıpkı amcasınıninki gibiydi. Ruhu da amcasının bir minyatürüydü. Aralarındaki tek fark iki yüzlülüklerinin seviyesiydi. Başpiskopos arzularına mor kıyafetinin altında gizli bir şekilde ulaşır; isteklerine, boynunda asılı duran altın haçın korumasında doyardı. Yeğeni Mansur Bek ise her şeyi aleni ve zorla yapardı. Başpiskopos sabahları kiliseye gider ve günün geri kalan kısmını dulların, yetimlerin ve saf kalplerin mallarını soymaya ayırırdı. Mansur Bek de günün tamamını fesatlığın nefeslerinin havasıyla mayalanan şu karanlık sokaklarda arzu ve şehvetinin peşinde geçirirdi.

Başpiskopos pazar günleri sunağın önünde kendisinin yapmadığı şeyler ile müminlere vaaz eder, haftanın geri kalanında da ülkelerinin politikasıyla uğraşırdı. Yeğeni de günlerinin tamamını amcasının nüfuzunu kullanıp, taliplerine vazife ve makam satarak geçirirdi. Başpiskopos gecenin örtüleriyle gizli yürüyen bir hırsız, Mansur Bek ise gündüzün ışığında cesaretle yürüyen bir hilekardı.

كنت أرجو الطمأنينة لفارس كرامه لأنّ صهره ما أن
تسلّم يد ابنته وحصل على أموالها الطائلة حتّى نسيه
وهجره بل صار يطلب حتفه توصّلاً إلى ما بقي من ثروته.
كان منصور بك شبيهاً بعمّه المطران بولس غالب،
وكانت أخلاقه كأخلاقه، ونفسه صورة مصغّرة لنفسه،
ولم يكن الفرق بينهما إلّا بما يفرق الرياء عن الانحطاط.
كان المطران يبلغ أمانيه مستتراً بأثوابه البنفسجية
ويشبع مطامعه محتمياً بالصليب الذهبي المعلق على
صدره. أمّا ابن أخيه فكان يفعل كلّ ذلك جهاراً وعنوة.
كان المطران يذهب إلى الكنيسة في الصباح ويصرف
ما بقي من النهار منتزِعاً الأموال من الأرامل واليتامى
وبسطاء القلب، أمّا منصور بك فكان يقضي النهار كلّ
متعباً ملذّاته ملاحقاً شهواته في تلك الأزقة المظلمة
حيث يختمر الهواء بأنفاس الفساد.

كان المطران يقف يوم الأحد أمام المذبح ويعظ
المؤمنين بما لا يتّعب به ويصرف أيّام الأسبوع مشغولاً
بسياسة البلاد، أمّا ابن أخيه فكان يصرف جميع أيّامه
متاجراً بنفوذ عمّه بين طالبي الوظائف ومريدي الوجاهة.
كان المطران لصّاً يسير مختبئاً بستائر الليل، أمّا
منصور بك فكان محتالاً يمشي بشجاعة في نور النهار.

Halk da hırsız ve hilekarlar arasında, kurtların dişleri ve kasapların bıçakları arasında yok olan koyun sürüsü gibi yok oluyordu. İşte bu şekilde Doğu milletleri çarpık ruhlara, fesat ahlaklara boyun eğip öteye çekiliyor, çukurun derinliklerine düşüyordu. Zaman da tıpkı demir çekicin, toprak çömleği un ufak edişi gibi bu milletleri ayaklarıyla ezerek ilerliyordu.

Acaba; zavallı bir kadının hikayesini yazmaya ve aşkın sevinçleriyle dokunmayıp aksine hüznleriyle tokat attığı bir kalbin hayallerinin tasvirine tahsis ettiğim halde; beni bu sayfaları zavallı ve ümitsiz milletler hakkındaki sözlerle meşgul ettiren şey nedir? Gözyaşlanımı; hayatın, ölüm kendisini kucaklayıncaya kadar boynuna sarılmadığı zayıf bir kadının günlerinin hatırasına vakfetmişken; niçin gözyaşlanım, aldanmış ve mazlum halklardan söz etmek için göz kapaklarını ayartıyor? Peki, zayıf bir kadın, mazlum bir milletin sembolü değil midir? Ruhunun arzuları ve bedeninin kelepçeleri arasında acı çeken bir kadın, yöneticilerinin ve din adamlarının arasında azap gören bir millet gibi değil midir? Güzel bir kızı kabrin karanlığına doğru sürükleyen gizli duygular, halkların hayatını toprakla örten şiddetli fırtınalar gibi değil midir? Bir milletin kadını, kandildeki ışık huzmesi gibidir. Yağı az olunca kandildeki ışık da zayıf olmaz mı?

كذا تبديد الشعوب بين اللصوص والمحتالين مثلما
تفنى القطعان بين أنياب الذئاب وقواطع الجزارين،
وهكذا تستسلم الأمم الشرقية إلى ذوي النفوس
المعوجة والأخلاق الفاسدة فتراجع إلى الوراء ثم تهبط
إلى الحضيض فيمرّ الدهر ويسحقها بأقدامه مثلما
تسحق مطارق الحديد آنية الفخار...

وماذا يا ترى يجعلني الآن أشغل الصفحات بالكلام
عن أمم بائسة يائسة وأنا قد خصصتها لتدوين حكاية
امرأة تاعسة وتصوير خيالات قلب وجيع لم يلمسه
الحب بأفراحه حتّى صفعه بأحزانه؟ لماذا تراود الدموع
أجفاني لذكر شعوب خاملة مظلومة وأنا قد وقفت
دموعي على ذكرى أيام امرأة ضعيفة لم تعانق الحياة
حتّى احتضنها الموت، ولكن أليست المرأة الضعيفة هي
رمز الأمة المظلومة؟ أليست المرأة المتوجّعة بين ميول
نفسها وقيود جسدها هي كالأمة المتعذّبة بين حكامها
وكهّانها؟ أوليست العواطف الخفيّة التي تذهب بالصبية
الجميلة إلى ظلمة القبر هي كالعواصف الشديدة التي
تغمر حياة الشعوب بالتراب؟ إن المرأة من الأمة بمنزلة
الشعاع من السراج، وهل يكون شعاع السراج صئيلاً
إذا لم يكن زيتُه شحيحاً؟

Güz günleri geçti. Rüzgarlar, ışıkların denizin köpükleriyle oynaması gibi, san yapraklarıyla oynayarak ağaçları utandırdı. Ardından kış ağlayıp dövünerek geldi. Bu sırada ben Beyrut'taydım. Ruhumu yükseltip bazen yıldızlara ulaştıran ve bazen de kalbimi de aşağı indirip yerin bir çukuruna gömen hayallerimden başka arkadaşım yoktu.

Kederli ruh, uzlet ve yalnızlıkta rahat bulur. Yaralı bir ceylanın, sürüsünden uzaklaşıp ölünceye ya da iyileşinceye kadar mağarasına sığınması gibi insanları terk eder.

Bir gün Faris Kerame'nin hasta olduğunu duydum. Yalnızlığımı bırakıp, arabaların gürültüsünün etrafını sekinetini rahatsız ettiği umumi yoldan ayrılarak yağmur damlalarıyla kurşuni renkteki yaprakları parlayan zeytin ağaçlarının arasındaki yalnız yoldan yürüyerek ziyaretine gittim.

İhtiyarın evine ulaştım. İçeri girdiğimde onu yatağa uzanmış halde buldum. Bedeni bitkin, yüzü solgun ve sararmıştı. Kaşlarının altında boğulmuş gözleri, hastalık ve acının içinde dolaştığı karanlık iki çukur gibi gözüküyordu. Daha dün mutluluk ve sevincin nişanı olan çehresi büzüşmüş, kararmış ve hastalığın, üzerine tuhaf ve anlaşılmasız satırlar yazdığı buruşuk kül rengi bir sayfaya dönüşmüştü.

مضت أيام الخريف وعزّت الرياح الأشجار متلاعبة
 بأوراقها الصفراء مثلما تداعب الأنوار زبد البحر، وجاء
 الشتاء باكيًا منتحبًا وأنا في بيروت ولا رفيق لي سوى
 أحلام تتصاعد بنفسي تارة فتبلغها الكواكب وتنخفض
 بقلبي طورًا فتلحده بجوف الأرض.

إن النفس الكئيبة تجد راحة بالعزلة والانفراد فتتهجر
 الناس مثلما يبتعد الغزال الجريح عن سربه ويتوارى في
 كهفه حتى يبرأ أو يموت.

فذات يوم سمعت باعتلال فارس كرامه، فتركت
 وحدتي وذهبت لعيادته ماشيًا على ممرٍ منفرد بين
 أشجار الزيتون المتلمعة أوراقها الرصاصيّة بقطرات
 المطر، متنحياً عن الطريق العموميّة حيث تزعج ضجّة
 المركبات سكيّنة الفضاء.

بلغت منزل الشيخ ودخلت عليه فوجده ملقى
 على فراشه مضنى الجسم، شاحب الوجه، أصفر
 اللون، قد غرقت عيناه تحت حاجبيه فبانتا كهوتين
 عميقتين مظلمتين تجول فيهما أشباح السقم والألم،
 فالملامح التي كانت بالأمس عنوان البشاشة والانبساط
 قد تقلّصت واكفهرت وأصبحت كصحيفة رمادية
 متجعّدة تكتب عليها العلة سطورًا غريبة ملتبسة.

Şefkat ve yumuşaklıkla kaplı olan elleri zayıflamıştı, derisinin altındaki parmak kemikleri, fırtınanın önünde sallanan kuru bir dal gibi görünüyordu.

Halini sormak için ona yaklaştığımda solmuş yüzünü bana doğru çevirdi. Titrek dudaklarında mahzun bir tebessümün hayali belirdi. Duvarın arkasından geldiğini sandığım zayıf, donuk bir sesle: "Git, şu odaya git oğlum. Selma'nın gözyaşlarını sil. Korkularını gider sonra yatağımın başucunda oturması için onu bana getir..."

Karşıdaki odaya gittim. Selma'yı, kendini bir koltuğa atmış halde buldum. Başını bilekleriyle kapatmış, yüzünü yastıklarla bastırmış, nefesini babasının feryatlarını işitmemek için tutmuştu. Yavaşça ona yaklaştım. Ardından iç çekmeye benzer bir ses tonuyla adını söyledim. Kabusların aldattığı, uyuyan biri gibi zorla hareket etti. Ardından koltuğun üzerinde doğrulup sanki rüya aleminde bir hayalet görmüş gibi iri, donuk gözleriyle bana baktı. Gerçekten burada, yanında olduğuma inanamıyordu.

واليدان اللتان كانتا مغلفتين باللفظ واللدانة قد نحلتا
حتى بدت عظام أصابعهما من تحت الجلد كقضبان
عارية ترتعش أمام العاصفة.

ولما دنوت منه سائلاً عن حاله حوّل وجهه المهزول
نحوي وظهر على شفّتيه المرتجفتين خيال ابتسامة
محزنة، وبصوت ضعيف خافت خلته آتياً من وراء
الجدران قال: اذهب، اذهب يا ابني إلى تلك الغرفة
وامسح دموع سلمي وسكّن روعها ثمّ عد بها إليّ لتجلس
بجانب فراشي...

دخلت الغرفة المحاذية فوجدت سلمي منطرحة على
مقعد وقد غمرت رأسها بزنديها وغرقت وجهها بالمساند
وأمسكت أنفاسها كيلا يسمع والدها نحيبها. فاقتربتُ
منها ببطء ولفظت اسمها بصوت أقرب إلى التهنّد منه
إلى الهمس، فتحرّكت مضطربة كنائم تراوده الأحلام
المخيفة ثمّ استوت على مقعدها ونظرت إليّ بعينين
شاخصتين جامدتين كأنّها ترى شبحاً في عالم الرؤيا ولا
تصدّق حقيقة وجودي في ذلك المكان.

Sihirli etkileriyle bizi, tanrıların şarabıyla sarhoş olduğumuz o anlara döndüren derin bir sessizlikten sonra Selma, parmaklarının ucuyla gözyaşlarını sildi ve kederle şöyle dedi: “Günlerin nasıl değiştiğini gördün mü? Zamanın bizi nasıl yanılttığını, süratle nasıl da korkutucu mağaralara doğru ilerlediğimizi gördün mü? Bahar, bu mekanda bizi aşkın tutkusuyla bir araya getirmişti. Şimdi ise yine aynı mekanda kış, bizi ölüm tahtının önünde bir araya getiriyor. O gündüz ne kadar parlak, bu gecenin karanlığı ise ne kadar da şiddetli!”

Kelimelerin sonları boğazına düğümlenerek söyledi bunları. Ardından döndü ve elleriyle yüzünü kapattı. Sanki geçmişin hatıraları o an canlanmış ve önünde durmuş, o ise bunu görmek istememişti. Elimi Selma'nın saçlarına koyarak şöyle dedim: “Gel Selma... Gel, fırtınanın önündeki kaleler gibi dimdik duralım. Haydi gel, düşmanın önündeki askerler gibi kılıçların ucunu sırtımızla değil, göğsümüzle karşılayarak duralım. Şayet vurulur da yıklırsak, şehit olarak ölürüz. Yok galip gelirsek o zaman da kahramanlar gibi yaşarız... Ruhun zorluk ve meşakkatler karşısında metanetli duruşuyla eziyet görmesi, huzur ve güvene doğru geri çekilmesinden daha şereflidir.

وبعد سكوت عميق أرجعنا بتأثيراته السحرية إلى تلك الساعات التي سكرنا فيها من خمرة الآلهة مسحت سلعى دموعها بأطراف أناملها وقالت متحسرة: رأيت كيف تبدلت الأيام؟ رأيت كيف أضلنا الدهر فسرنا مسرعين إلى هذه الكهوف المفزعة؟ في هذا المكان جمعنا الربيع في قبضة الحب، وفي هذا المكان يجمعنا الآن الشتاء أمام عرش الموت، فما أبهى ذلك النهار وما أشدّ ظلمة هذا الليل.

قالت هذه الكلمات وقد ابتلعت الغصّات أواخرها ثمّ عادت فسترت وجهها بيديها كأنّ ذكرى الماضي قد تجسّدت ووقفت أمامها فلم تشأ أن تراها. فوضعت يدي على شعرها فائلاً: تعالي يا سلعى، تعالي نلتصّب كالأبراج أمام الزوبعة. هلمّي نقف كالجنود أمام الأعداء متلقين سفار السيوف بصدورنا لا بظهورنا، فإن صرّعنا نموت كالشهداء وإن تغلبنا نعيش كالأبطال... إن عذاب النفس بثباتها أمام المصاعب والمتاعب لهو أشرف من تقهرها إلى حيث الأمن والطمأنينة.

Nitekim bir kelebeğin, ışığın etrafında yanıp can verene kadar uçuşması, karanlık yuvasında rahat ve emniyet içinde sonsuza kadar kalmasından daha yücedir. Kışın soğuşuna ve tohumların çatlamalarına dayanamayan çekirdekler, yeri yarmaya güç yetiremezler ve asla Nisan'ın güzelliğine sevinemezler... Haydi Selma şu engebeli yolu sağlam adımlarla basarak takip edelim, kayalar arasına atılmış kafataslarını ve dikenler arasında süzülen yılanları görmemek için gözlerimizi güneşe doğru kaldıralım. Eğer korku bizi yolun yarısında durdurursa o vakit gece hayaletleri bize alay ve küçümseme çığlıklarını dinletir. Şayet cesaretle dağın zirvesine ulaşırsak, o vakit gökyüzündeki ruhlar da bizimle birlikte zafer şarkılarını söylerler... Kendini yatıştır Selma ve gözyaşlarını dindir. Yüzünde beliren şu kederi gizle. Ayağa kalk, babanın yatağının yanına oturalım. Çünkü onun hayatı senin canlılığında şifası ise senin gülümsemendedir."

Selma şefkat, merhamet ve sevecenlik dolu bakarak: "Gözlerinde umutsuzluk taşıyan anlamlar varken benden sabırlı olmamı ve dik durmamı mı istiyorsun? Hiç aç bir fakir ekmeğini diğer bir aç fakire verir mi? Yahut bir hasta kendisi daha muhtaçken ilacı başka bir hastaya verir mi?" dedi.

فالفراشة التي تظلّ مرفرفة حول السراج حتّى تحترق هي أسمى من الخلد الذي يعيش براحة وسلامة في نفقه المظلم. والنواة التي لا تحتمل برد الشتاء وثورات العناصر لا تقوى على شقّ الأرض ولن تفرح بجمال نيسان... هلمي نسرياً سلمي بقدّم ثابتة على هذه الطريق الوعرة رافعين أعيننا نحو الشمس كيلا نرى الجماجم المطروحة بين الصخور، والأفاعي المنسابة بين الأشواك، فإن أوقفنا الخوف في منتصف الطريق أسمعنا أشباح الليل صراخ الاستهزاء والسخرية، وإن بلغنا قمة الجبل بشجاعة تترنّم معنا أرواح الفضاء بأنشودة النصر والاستظهار... خفّفي عنك يا سلمي وجفّفي دموعك وأخفي هذه الكآبة الظاهرة على محياك وقومي نجلس بجانب فراش والدك لأنّ حياته من حياتك وشفاء بابتسامك.

فنظر إليّ نظرة ملؤها الحنان والرأفة والانعطاف ثمّ قالت: أطلب منّي الصبر والتجلّد وفي عينيك معنى اليأس والقنوط؟ أيعطي الفقير الجائع خبزه للجائع الفقير؟ أو يصف العليل دواء لعليل آخر وهو أخرى بالدواء؟

Durdu. Önümden başı eğik bir şekilde babasının odasına doğru yürüdü. İhtiyar adamın yatağının yanı başına oturduk. Selma sakın gözükme ve tebessüm etmeye, babası ise neşeli ve dinç olduğunu göstermeye çalışıyordu. Her ikisi de diğerinin ıstırabını hissediyor, zayıflığını biliyor, kalbinin acısını işitiyordu. Tıpkı sessizlikte birbirlerini yok etmek için mücadele eden iki kuvvet gibiydiler. Kızının zor ve acı veren durumu karşısında üzüntüden eriyen ağır hasta bir baba ve babasının hastalığı sebebiyle acı çekerek solup giden aşık bir kız. Aşk ve ölüm karşısında birbirini kucaklayan biri yolcu, diğeri ümidini yitirmiş bir ruh. İkisinin arasında, hem kendi derdine hem de onlardakilere katlanan ben... Kaderin eliyle bir araya getirdiği ardından toz haline gelene kadar kuvvetlice sıktığı üç kişi: fırtınanın viran ettiği bir evi temsil eden yaşlı bir adam, orak ucuyla boynu koparılmış zambağa benzeyen genç bir kız ve karların boyunu büktüğü zayıf bir fidana benzeyen genç bir adam. Hepimiz zamanın parmakları arasındaki bir oyuncak gibiyiz.

O an yaşlı adam yorganın arasında kımıldadı ve o zayıf elini Selma'ya doğru uzattı. Bir babanın kalbinde sevgi ve merhametten ve bir hastanın göğsünde ağır ve hastalıktan her ne varsa, hepsini içine alan bir sesle şöyle dedi: "Elini avcuma koy Selma."

ثمّ وقفت وسارت أمامي منحنية الرأس إلى غرفة والدها. جلسنا بقرب مضجع الشيخ العليل وسلمى تتكلّف الابتسام وهدوء البال وهو يتكلّف الراحة والقوّة، وكلّ منهما شاعر بلوعة الآخر، عالم بضعفه، سامع غصّات قلبه، فكانا مثل قوّتين متصارعتين يفني بعضهما بعضاً في السكينة. والد دنف يذوب ضني لتعاسة ابنته، وابنة مُحبّة تذبّل متوجّعة بعلة والدها. نفس راحلة ونفس يائسة تتعانقان أمام الحبّ والموت، وأنا بينهما أتحمّل ما بي وأقاسي ما بهما. ثلاثة جمعتهم يد القضاء ثمّ قبضت عليهم بشدّة حتّى سحقتهم: شيخ يمثل بيتاً قديماً هدمه الطوفان، وصبيّة تحاكي زنبقة قطع عنقها حدّ المنجل، وفتى يشابه غرسة ضعيفة لوت قامتها الثلوج، وجميعنا مثل ألعوبة بين أصابع الدهر.

وتحرّك الشيخ إذ ذاك بين اللحف ومدّ يده النحيلة نحو سلمى، وبصوت أودعه كلّ ما في قلب الأب من الرقة والرأفة وكلّ ما في صدر العليل من السقم والألم قال: ضعي يدك في يدي يا سلمى.

Selma elini uzatıp babasının parmakları arasına koydu. Babası şefkatle onun elini kavradı. Ardından ekledi: “Artık ben senelere doyduğum evladım. Uzun bir ömür yaşadım ve mevsimlerin verdiği tüm meyvelerin her türlüşünü tattım. Günlerin ve gecelerin gösterdiği ne varsa hepsinden istifade ettim. Çocukken kelebek kovaladım, gençken aşka sarıldım, yetişkin olunca para biriktirdim. Bu evrelerin tümünde mutluydum ve halimden memnundum. Anneni Selma, sen henüz üç yaşına varmadan kaybettim. Ancak o, değerli bir hazine olarak bana seni bıraktı. Sen de hilalin büyümesi gibi çarçabuk büyüdün. Tıpkı yıldızların ışıklarının bir durgun su havuzuna yansması gibi senin yüzüne de annenin çehresi yansıyor. İnce bir örtünün arkasından altın takıların görünmesi gibi annenin ahlakı ve meziyetleri de senin sözlerinde ve davranışlarında görünüyor. Ben seninle teselli buldum yavrum. Çünkü sen de annen gibi güzel ve bilgesin... Şimdiyse ben kocadım, yaşlı bir adam oldum. Yaşlıların rahatı ise ölümün yumuşak kanatları arasındadır. O yüzden sabret evladım. Çünkü ben seni olgun bir kadın olarak görmek için bekledim. Sevin! Çünkü seninle birlikte ben, ölümden sonra da hayatta kalacağım. Benim şimdi gidişim, yarın veya daha sonraki gidişim gibi olacak. Çünkü günlerimiz güneşin altında dökülüp dağılan sonbahar yaprakları gibidir. Saatlerin benim için acele etmesi, ruhumun annene kavuşma arzusunu bilmesindendir...”

فمدّت يدها وألقته بين أصابعه فضمّها بلطف ثم
 زاد قائلاً: لقد شبعت من السنين يا ولدي، قد عشت
 طويلاً وتلذذت بكلّ ما تثمره الفصول وتمتعت بكلّ ما
 تهرزه الأيام والليالي، قد لاحقت الفراش صبيّاً وعانقت
 الحبّ فتّى وجمعت المال كهلاً، وكنت في جميع هذه
 الأدوار سعيداً مغتبطاً. فقدت أمّك يا سلى قبل أن
 تبلغى الثالثة ولكنها أبقتك لي كنزاً ثميناً. فكنت تنمى
 بسرعة نموّ الهلال، وتنعكس على وجهك ملامح أمّك
 مثلما تنعكس أشعة النجوم في حوض ماء هادئ، وتظهر
 أخلاقها ومزاياها بأعمالك وأقوالك ظهور الحلى الذهبية
 من وراء النقاب الرقيق، فتعزيت بك يا ولدي لأنك كنت
 مثلها جميلة وحكيمة... والآن قد صرت شيخاً طاعناً
 وراحة الشيوخ بين أجنحة الموت الناعمة، فتعزي يا
 ولدي لأنني بقيت لأراك امرأة كاملة، وافرحي لأنني سأبقى
 بك حيّاً بعد موتي. إنّ ذهابي الآن هو مثل ذهابي غداً
 أو بعده، لأنّ أيماناً مثل أوراق الخريف تتساقط وتبدّد
 أمام وجه الشمس فإنّ أسرع بي الساعات إلى الأبدية
 فلأنّها علمت أن روحي قد اشتاقت إلى لقاء أمّك...

Son sözlerini özlem ve arzusunun tatlılığıyla dolu bir nağme ile söyledi. Buruşuk yüzünde çocukların kirpiklerinden taşan parlıtya benzeyen bir ışık parladı. Sonra başını çevreleyen yastıklara doğru elini uzatıp, dokunmaktan kenarları yumuşamış ve işlemeleri öpücüklerle silinmiş olan altın çerçeveli, eski, küçük bir fotoğraf çıkardı. Gözlerini resimden ayırmadan: “Yaklaş Selma. Yaklaş bana yavrum. Sana anneni göstereyim. Gel de, onun kağıttan bir sayfadaki gölgesine bak.” dedi.

Selma yıpranmış resim ile bakışı arasında engel olmaması için göz pınarlarından yaşlarını silerek yaklaştı. Sanki düşüncelerini ve yüzünün şeklini yansıtan bir ayna gibi uzunca baktıktan sonra dudaklarına yaklaşıp hasretle tekrar tekrar öptü. Peşinden haykırdı: “Anneciğim! Anneciğim. Anneciğim!” Bu sözcüklerden sonra başka bir şey söylemedi. Sanki fotoğrafa sıcak nefesleriyle hayat vermek istiyor gibi resmi, titreyen dudakların üzerine tekrar koydu...

Gerçekten insanoğlunun dudaklarının dile getirdiği en tatlı şey “anne” lafzı, en güzel sesleniş ise “anneciğim” seslenişidir. Ümit, sevgi, şefkat ve bir insanın kalbindeki bütün sevecenlik, tatlılık ve yumuşaklık ile dolu olan, hem büyük hem küçük bir kelime.

لفظ الكلمات الأخيرة بنغمة مفعمة بحلاوة الحنين والرجاء، ولاحت على وجهه المنقبض أشعة شبيهة بذلك النور الذي ينبثق من أجفان الأطفال، ثم مدّ يده بين المساند المحيطة برأسه وانتشل صورة صغيرة قديمة يمنطقها إطار من الذهب قد نَعَمَت حدوده لمسات الأيدي ومحت نقوشه قُبُل الشفاه، ثم قال دون أن يحوّل عينيه عن الرسم: اقتربي يا سلمي، اقتربي مَني يا ولدي لأريك خيال أمك. تعالي وانظري ظلّها على صفحة من الورق.

فدنت سلمي ماسحة الدموع من مقلتيها كيلا تحول بين ناظرها والرسم الضئيل، وبعد أن حدّقت إليه طويلا كأنه مرآة تعكس معانها وشكل وجهها قرّبتة من شفّتها وقبّلتة بلهفة مرارًا متوالية ثم صرخت قائلة: يا أمّاه. يا أمّاه. يا أمّاه! ولم تزد على هذه الكلمة بل عادت فوضعت الرسم على شفّتها المرتعشتين كأنها تريد ان تبتّ فيه الحياة بأنفاسها الحارّة...

إنّ أعذب ما تحدّثه الشفاه البشريّة هو لفظة "الأم" وأجمل مناداة هي: يا أمّي. كلمة صغيرة كبيرة مملوءة بالأمل والحبّ والانعطاف وكلّ ما في القلب البشري من الرقة والحلاوة والعذوبة.

Anne bu hayattaki her şeydir. Hüzün anında teselli, ümitsizlik anında ümit, zayıflık anında kuvvettir. O; şefkat, merhamet, acıma, bağışlanma kaynağıdır. Annesini kaybeden, başını yaslayacağı bir göğsü, kendisine dua edecek bir eli ve kendisini kollayıp gözetecek bir gözü kaybeder...

Doğadaki her şey anneliği simgeleyip onun hakkında konuşur. Güneş yeryüzünün anasıdır. Sıcaklığıyla onu besler, ışıyla onu kucaklar; akşam olduğunda ise onu, deniz dalgalarının sesleri, serçelerin ve derelerin şarkılarıyla uyutmadıkça terk etmez. Yeryüzü, ağaçların ve çiçeklerin anasıdır. Onları doğurur, ardından emzirir ve sonra da sütten keser. Ağaçlar ve çiçekler ise lezzetli meyveler ve canlı tohumlar için analık rollerini yürütürler. Tabiattaki her şeyin anası ise güzellik ve aşkla dolu, ezeli, ebedi, mutlak olan ruhtur.

Selma Kerame henüz küçük bir çocukken öldüğü için annesini tanımıyordu. Annesinin resmini gördüğünde, üzüntüyle haykırıp ona "Anneciğim!" diye seslenmişti. Bu durum onun iradesini zorladı. Çünkü tohumun, yerin bağrında saklanması gibi anne kelimesi de kalplerimizde saklıdır. Yine gülün kalbindeki kokunun saf ve yağmurlu gökyüzüne doğru yükselmesi gibi bu kelime de hüznü ve sevinçli anlarda dudaklarımızın arasından taşar.

الأم هي كلّ شيء في هذه الحياة، هي التعزية في الحزن، والرجاء في اليأس، القوّة في الضعف، هي ينبوع الحنو والرأفة والشفقة والغفران، فالذي يفقد أمّه يفقد صدرًا يسند إليه رأسه ويدًا تباركه وعينًا تحرسه...

كلّ شيء في الطبيعة يرمز ويتكلّم عن الأمومة، فالشمس هي أمّ هذه الأرض ترضعها حرارتها وتحتضنها بنورها ولا تغادرها عند المساء إلّا بعد أن تنوّمها على نغمة أمواج البحر وترنيمه العصافير والسواقي، وهذه الأرض هي أمّ للأشجار والأزهار تلدها وترضعها ثمّ تغطّمها. والأشجار والأزهار تصير بدورها أمّهات حنونات للأثمار الشهيّة والبزور الحيّة. وأمّ كلّ شيء في الكيان هي الروح الكليّة الأزليّة الأبدية المملوءة بالجمال والمحبة.

وسلّى كرامه لم تكن تعرف أمّها لأنّها ماتت وهي طفلة، وقد شهقت متأثرة عندما رأت رسمها ونادتها: يا أمّاه، قسر إرادتها، لأن لفظة الأمّ تختبئ في قلوبنا مثلما تختبئ النواة في قلب الأرض، وتنبثق من بين شفاهنا في ساعات الحزن والفرح كما يتصاعد العطر من قلب الورد في الفضاء الصافي والممطر.

Selma annesinin resmine bakıyor, onu hasretle öpüyordu. Sonra hızla çarpan göğsüne basıyor ve hıçkırarak inliyordu. Sonra iç çekiyor, her iç çekişyle gücünden bir parça kaybediyordu. Sonunda narin bedenindeki canlılık, zayıf düşünce yıkıldı ve babasının yatağının yanına düştü. Babası, ellerini kızının başına koyarak şöyle dedi: "Evladım, ben sana kağıt bir sayfada annenin cismini gösterdim. Şimdi bana kulak ver ki sana onun sözlerini dinleteyim."

Selma, yuvadaki yavruların dallar arasından serçenin kanat seslerini duyduklarında yaptıkları gibi başını kaldırdı. Eğilip kulak vererek babasına baktı. Sanki onun manevi kişiliği, dikkatle bakan gözlere ve uyanık kulaklara dönüşmüştü. Babası şöyle dedi: "Annen yaşlı babasını kaybettiğinde sen henüz süt emen küçük bir bebektin. Babasını kaybetmesine üzölmüş, metanet ve sabırla ağlamıştı. Ancak babasının kabri başından döner dönmez bu odada yanıma oturup elimi yavaşça tuttu ve 'Babam öldü Faris. Benim için geriye sen kaldın. Bu ise benim tek tesellimdir. Dalların budaklanan duyguları ile kalp, dağınık dalları olan sedir ağacına benzer.

كانت سلمى تحدّق إلى رسم أمّها ثمّ تقبّله بلهفة
 ثمّ تلزّه إلى صدرها الخفوق ثمّ تتأوّه متنهّدة ومع كلّ
 نهدة تفقد جزءاً من قواها، حتّى إذا ما وهت الحياة
 في جسدها النحيل هوت وسقطت بجانب سرير
 أبيها، فوضع كلتا يديه على رأسها قائلاً: قد أريتك يا
 ولدي شبح أمّك على صفحة من الورق، فأصغي إلّي
 لأسمعك أقوالها.

فرفعت سلمى رأسها مثلما تفعل الفراخ في العشّ
 عندما تسمع حفيف أجنحة العصفورة بين القضبان،
 ونظرت إليه مصغية صاغرة كأنّ ذاتها المعنويّة قد
 استحالت إلى أعين محدقة وآذان واعية.

فقال والدها: كنت طفلة رضيعة عندما فقدت أمّك
 والدها الشيخ فحزنت لفقده وبكت بكاء حكيماً متجلّد،
 ولكّنها لم تعد من جانب قبره حتّى جلست بجانبه في
 هذه الغرفة وأخذت يدي براحتها وقالت: قد مات
 والدي يا فارس وأنت باق لي وهذه هي تعزيتي. إنّ القلب
 بعواطفه المتشعّبة يماثل الأرزّة بأغصانها المتفرّقة،

Sedir ağacı kuvvetli dallarından birini kaybettiği zaman acı çeker fakat ölmez. Aksine yaşam gücünü, kesilen dalın yerine; gelişmesi, büyümesi ve noksan yerleri dallarıyla doldurması için kendisine bitişik diğer bir dala aktarır.' demişti. İşte babası öldüğünde annenin söylediği buydu Selma. Ölüm bedenimi kabir istirahatine, ruhumu da Allah'ın gölgesine aldığı zaman senin de söylemen gereken budur."

Selma perişan bir halde cevap verdi: "Annem babasını kaybettiğinde geriye ona sen kalmıştın. Peki ya ben seni kaybettiğim zaman bana kim kalacak babacığım? Babası öldüğünde o; sevgili, değerli ve güvenilir kocasının gölgesindeydi. Babası öldüğünde ona geride, kollarıyla boynunu sarmaladığı, küçük başını göğsünün üzerine bastırdığı bir küçük bebek kaldı. Peki ya ben seni kaybettiğimde geriye benimle kim kalacak babacığım? Sen benim babam, annem, gençliğimin yol arkadaşı ve öğretmenisin. Benden gittiğin zaman senin yerine kimi koyabilirim?"

Bunları söyledi ve ağlamaklı gözlerini bana çevirdi. Sağ eliyle elbisemin kenarını tuttu: "Benim bu arkadaşın başka kimsem yok baba. Sen gittikten sonra ondan başka kimse yanımda kalmayacak. O da benim gibi acı çekerken onunla nasıl teselli bulayım? Hiç kırık bir kalp kırılmış başka bir kalbi teselli eder mi? Güvercinin kırık kanatlarla uçamadığı gibi, acı çeken biri, komşusunun acısıyla teselli bulup metanetli duramaz. O benim yoldaşım. Lakin kederlerimle onun omuzlarına yük olup onu kambura çevirdim. Karanlıktan başka bir şey görememesine benim göz yaşlarım sebep oldu.

فإذا ما فقدت شجرة الأرز غصناً قوياً تتألم ولكّتها لا تموت بل تحوّل قواها الحيويّة إلى الغصن المجاور لينمو ويتعالى ويملاً بفروعه الغضة مكان الغصن المقطوع. هذا ما قالته والدتك يا سلمي عندما مات أبوها وهذا ما يجب عليك أن تقوليّه عندما يأخذ الموت جسدي إلى راحة القبر وروحي إلى ظلّ الله.

فأجابت سلمي متفجّعة: فقدت أمّي والدها فبقيت أنت لهما، من بقي لي إذا فقدتك يا والدي؟ مات والدها فبقي لها طفلة تغمر رأسها الصغير بثديها وتطوّق عنقها بذراعيها، فمن يبقى لي إذا فقدتك يا والدي؟ أنت أبي وأمّي ورفيق حداثتي ومهذّب شبّيتي، فبمن أستعويض إذا ما ذهب عني؟

قالت هذا وحوّلت عينها الدامعتين نحوي وأمسكت بيمينها طرف ثوبي ثمّ قالت: ليس لي غير هذا الصديق يا والدي ولن يبقى لي سواه إذا ما تركتني، فهل أتعزّي به وهو متعذّب مثلي؟ هل يتعزّي كسير القلب بالقلب الكسير؟ إنّ الحزينة لا تتصبّر بحزن جارتها كما أن الحمامة لا تطير بأجنحة مكسورة. هو رفيق لنفسي ولكّنتي قد أثقلت عاتقه بأشجاني حتّى لويت ظهره وسملت عينيه بعبراتي فلم يعد يرى غير الظلمة.

O benim kardeşim. Onu seviyorum, o da beni seviyor. Ancak aynı acıyla mustarip olan ama acıyı dindiremeyen sadece ağlamaya yardımcı olup gözyaşını acıyla ve kalbi, saygıyla dolduran bütün kardeşler gibi.”

Selma'nın söylediklerini dinlerken hissettiğim duygular birbiri ardınca büyüyor, göğsüm daralıyordu. Öyle ki sanki kaburga kemiklerim boğazımdan ve ağzımdan fırlayacaktı. Bir deri bir kemik kalmış bedeni, yavaşça yastık yorganların arasına gömülen ihtiyar da Selma'ya bakıyordu. Yorgun ruhu rüzgarın karşısındaki kandil ateşi gibi titriyordu. Sonra kollarını kızına uzattı ve sessizce konuşmaya başladı: “Sevgili kızım, bırak selametle gideyim. Gözlerim bulutların ardını gördü. Bu yüzden onları bu mağaraya bir daha asla çevirmeyeceğim. Bırak beni uçayım. Kanatlarım bu kafesin parmaklıklarını kırdı... Annen beni çağırıyor Selma, beni durdurma... Rüzgar esmeye başladı. Sis denizin üstünden dağıldı. Gemi yelkenlerini açtı ve yolculuğa hazırlandı. Onu durdurma. Dümenini çevirme. Bırak bedenim diğer uyuyanlarla birlikte uyusun. Ruhumu bırak uyansın artık kızım. Çünkü şafak söktü ve rüya bitti... Ruhumu ruhunla öp... Umut öpücüğüyle beni öp. Bedenime hüznün acısından bir damla bile dökme ki ot ve çiçekler bedenimin parçalarını emmekten çekinmesin. Ellerime ümitsizliğin gözyaşlarını dökme ki kabrimde diken bitmesin.

هو أخ أحبّه ويحبّني ولكنّه مثل جميع الإخوة يشترك بالمصيبة ولا يخفّفها، ويساعد بالبكاء فيزيد الدمع مرارة والقلب احتراقاً.

كنت أسمع سلمي متكلمة وعواطفي تنمو وصدري يضيق حتّى شعرت بأن أضلعي تكاد تتفجّر حناجر وفوهات، أمّا الشيخ فكان ينظر إليها وجسده المهزول يهبط ببطء بين الوسائد والمساند، ونفسه المتعبة ترتجف كشعلة السراج أمام الريح، ثمّ بسط ذراعيه وقال بهدوء: دعيني أذهب بسلام يا ولدي، لقد لمحت عيناى ما وراء الغيوم فلن أحولهما نحو هذه الكهوف. دعيني أطيّر فقد كسرت بأجنحتي قضبان هذا القفص... قد نادتنى أمك يا سلمي فلا توقفي... ها قد طابت الريح وتبدّد الضباب عن وجه البحر فرفعت السفينة شراعها وتأهّبت للمسير فلا توقفيها ولا تنزعي دفتها. دعي جسدي يرقد مع الذين رقدوا ودعي روعي تستيقظ لأنّ الفجر قد لاح والحلم قد انتهى... قبّلي روعي بروحك... قبّلي قبلة رجاء وأمل ولا تسكبي قطرة من مرارة الحزن على جسدي لئلاّ تمتنع الأعشاب والأزهار عن امتصاص عناصره. ولا تذرفي دموع اليأس على يديّ لأنّها تنبت شوگًا على قبوري.

Keder iniltileriyle alnıma bir şey yazma. Çünkü seher rüzgarı gelip okuduğunda kemiklerimin tozlarını yeşil kırlara taşımaz... Kızım, seni hayattayken de sevdim, öldükten sonra da seveceğim. Ve ruhum seni koruyup kollaması için daima yakınında olacak.”

İhtiyar bana döndü. Göz kapakları yavaşça kapanıyordu. Gözlerinin yerinde kül renginde iki çizgilerden başka bir şey görmüyordum. Ölümün sekineti kelimelerini çalıyordu: “Sana gelince oğlum, baban bana nasıl kardeş olduysa sen de Selma’ya kardeş ol. Sıkıntılı zamanlarında onun yakınında ol. Hayatın sonuna kadar onun yoldaşı ol. Onun üzülmesine izin verme. Çünkü ölümler için üzülmek geçmiş nesillerin yaptığı hatalardan biridir. Onun kulağına mutlu edici şeyler söyle. Hayat şarkılarını mırıldan. Böylece eğlenin ve unutun herşeyi... Babana beni hatırlamasını söyle. Sor ona, gençlik bizi bulutlara uçururken günlerimin meşgalelerini sana anlatsın. Ömrümün son demlerinde kendisini oğlunun şahsında sevdiğimi söyle ona...” dedi.

Birkaç dakika sessiz kaldı. Kelimelerinin hayaletleri odanın duvarlarında debeleniyordu. Aynı anda bana ve Selma’ya döndü. Fısıltıyla: “İlaçlarıyla hapisteki saatlerimi uzatması için doktor çağırmanın sakın. Çünkü kölelik günleri geçti. Ruhum gökyüzünün özgürlüğünü istiyor. Yatağımın başucuna papaz da çağırmanın. Çünkü ben günahkarsam o benim günahlarımı örtemez.

ولا ترسي بزفرات الأسي سطرًا على جبتي لأن نسيم
السحر يمزّ ويقراه فلا يحمل غبار عظامي إلى المروج
الخضراء... قد أحبتك بالحياة يا ولدي وسوف أحبك
بالموت فتظلّ روعي قريبة منك لتحميك وترعاك.

والتفت الشيخ إليّ وقد انطبقت أجفانه قليلا فلم أعد
أرى سوى خطّين رماديين مكان عينيه، ثمّ قال وسكينة
الفناء تسترق ألفاظه: أمّا أنت يا ابني فكن أخًا لسلي
مثلما كان والدك لي. كن قريبًا منها في ساعات الشدّة،
وكن صديقًا لها حتّى النهاية، ولا تدعها تحزن لأنّ الحزن
على الأموات غلطة من أغلاط الأجيال الغابرة، بل اتلّ
على مسمعها أحاديث الفرح وانشدها أغاني الحياة
فتسلو وتتناسى... قل لأبيك يذكرني. سله فيخبرك عن
مأتي أيّامي عندما كان الشباب يحلّق بنا إلى الغيوم... قل
له إنني أحببته بشخص ابنه في آخر ساعة من حياتي...

وسكت دقيقة وظلّت أشباح ألفاظه تدبّ على
جدران الغرفة، ثمّ عاد فنظر إليّ وإلى سلي بوقت
واحد وقال همسًا: لا تدعوا طبيبًا ليطل بمساحيقه
ساعات سجلي لأنّ أيّام العبوديّة قد مضت، فطلبت
روحي حرية الفضاء، ولا تدعوا كاهنًا إلى جانب فراشي
لأنّ تعازيمه لا تكفّر عن ذنوبي إن كنت خاطئًا،

Günahsızsam beni cennete çabucak vardırıamaz. Müneccimlerin yıldızları yörüngesinden çıkarmadıkları gibi insanın iradesi de Allah'ın kararını değiştiremez. Ben öldükten sonra doktor ve papazlar istediklerini yapsınlar. Deniz, dalgayı çağırır. Lakin bu gemi sahile ulaşincaya kadar ilerlemeye devam edecek.

O ürkütücü gece yarıldığında can çekişmenin karanlığında boğulmuş gözlerini açtı. Gözlerini son defa açtı. Onları yatağının ucunda diz çökmüş kızına çevirdi. Konuşmaya çalıştı, yapamadı. Çünkü ölüm, sesini içine çekmişti. Sonunda kelimeleri dudakları arasında derin bir nefes olarak çıktı: "İşte gece gitti... Geldi sabah... Selma... Selma... Selma..."

Sonra başını eğdi. Yüzü soldu. Dudakları tebessüm etti ve ruhunu teslim etti.

Selma ellerini uzattı. Babasının ellerini tuttuğunda buz gibi soğuk olduklarını hissetti. Başını kaldırıp ona baktığında babasının yüzünün ölüm peçesiyle örtüldüğünü gördü. Hayat Selma'nın bedeninde donmuş, göz yaşları göz uçlarında kurumuştu. Hareket edemedi, bağıramadı, ah edemedi. Bir heykel gibi donuk gözlerle ona bakıyordu sadece.

ولا تسرع بي إلى الجنة إن كنت باراً. إن إرادة البشر لا
تغير مشيئة الله كما أن المنجمين لا يحولون مسير
النجوم. أما بعد موتي فليفعل الأطباء والكهّان ما
شاؤوا، فاللجة تنادي اللجة، أما السفينة فتظلّ سائرة
حتى تبلغ الساحل...

عندما انتصف ذلك الليل المخيف فتح فارس كرامه
عينيه الفارقتين في ظلمة النزع، فتحهما لآخر مرة،
وحولهما نحو ابنته الجاثية بجانب مضجعه، ثم حاول
الكلام فلم يستطع لأن الموت كان قد تشرّب صوته
فخرجت هذه الألفاظ لهاثاً عميقاً من بين شفّتيه: ها
قد ذهب الليل... وجاء الصباح... يا سلمي... يا سلمي...
يا سلمي....

ثم نكس رأسه وابيضّ وجهه وابتسمت شفّته وأسلم
الروح.

ومدت سلمي يدها ولمست والدها فوجدتها باردة
كالثلج، فرفعت رأسها ونظرت إليه فرأت وجهه مبرقعا
بنقاب الموت، فجمدت الحياة في جسدها وجفّت
الدموع في محاجرهما، فلم تتحرك ولم تصرخ ولم تتأوّه،
بل بقيت محدّقة إليه بعينين جامدتين كعيني التمثال،

Dürülmüş nemli elbisenin gevşemesi gibi Selma'nın uzuvları gevşemeye başladı. Alnı yere degecek kadar çöktü. Sessizce: "Merhamet et ya Rab ve canlandır bütün kırk kanatları..." diyebildi.

Faris Kerame öldü. Ebediyet, ruhunu sardı, toprak bedenini geri aldı. Mansur Bek de onun tüm varlığına kondu. Hayatı, gözlerinin önünde korkuların oynadığı büyük bir trajedi olarak gören kızı da talihsizliğinin esiri olarak kaldı.

Ben ise hayallerim ve endişelerim arasında kaybolmuştum. Kartal ve akbabaların avlarına üşüştükları gibi günler ve geceler de üstüme üşüşüyordu. Ne kadar da kendimi zamanın defterini dürdüğü milletlerin hayalleriyle avutmak için kitapların arasında kaybetmeye çalıştım. Kitaplar okuyarak geçmiş nesillerin sahnelerine dönmek için bugünümü unutmayı ne çok denedimse de bunların hiçbirı bana kâr etmedi. Aksine ateşı yağla söndürmeye çalışan biri gibi oldum. Çünkü ne geçmiş nesillerde karanlık hayaletlerden başka bir şey gördüm. Ne de bu milletlerin ezgilerinde ağıt ve feryattan başka bir şey duydum.

Eyyüb'un kitabı, Davûd'un Zebur'undan daha güzeldir bana göre. Yeremya'nın ağıtları, Süleyman'ın ezgisinden daha sevimlidir bana. Nukbetu'l-Beramike, ruhuma Abbasilerin ihtişamından daha tesirlidir.

ثمّ تراخت أعضاؤها مثلما تتراخى طيّات الثوب البليل،
وهبطت حتّى لمست جيّتها الأرض، ثمّ قالت بهدوء:
أشفق يا ربّ وشدّد جميع الأجنحة المتكسّرة.

مات فارس كرامه وعانقت الأبدية ورحه واسترجع
التراب جسده، واستولى منصور بك على أمواله وظلّت
ابنته أسيرة تعاستها ترى الحياة مأساة هائلة تمثلها
المخاوف أمام عينيها.

أمّا أنا فكنت ضائعاً بين أحلامي وهواجسي، تنتابني
الأيّام والليالي مثلما تنتاب النصور والعقبات لحمان
الفريسة. فكّم حاولت أن أفقد ذاتي بين صفحات
الكتب لعلّني أستأنس بأخيلة الذين طواهم الدهر،
وكم جرّبت أن أنسى حاضري لأعود بقراءة الأسفار إلى
مسارح الأجيال الغابرة، فلم يجدني كلّ ذلك نفعا بل
كنت كمن يحاول إخماد النار بالزيت، لأنّني لم أكن أرى
من مواكب الأجيال سوى أشباحها السوداء، ولا أسمع
من أنغام الأمم غير الندب والنواح.

فسفر أيّوب كان عندي أجمل من مزامير داود،
ومراثي ارميا كانت أحبّ لديّ من نشيد سليمان، ونكبة
البرامكة أشدّ وقعا في نفسي من عظمة العباسيين،

İbn Züreyk'in kasideleri, Ömer Hayyam'ın rubailerinden daha etkileyicidir. Shakespeare'ın Hamlet'i, Batılıların yazdığı bütün eserlerden daha yakındır kalbime.

İşte ümitsizlik basiretimizi zayıflatır ve ürkütücü hayaletlerimizden başka bir şey göremeyiz. Umutsuzluk da kulaklarımızı sağırlandır ve kederle atan kalbimizin seslerinden başka bir şey duymayız.

وقصيدة ابن زريق أكثر تأثيراً من رباعيات الخيام،
ورواية هملت أقرب إلى قلبي من كل ما كتبه الافرنج.
كذا يضعف القنوط بصيرتنا فلا نرى غير أشباحنا
الرهيبة، وهكذا يصمّ اليأس أذاننا فلا نسمع غير
طرقات قلوبنا المضطربة.

Aşk Tanrıçası İhtar ile İsa Mesih Arasında

Beyrut'un sınırını Lübnan'ın eteklerine bağlayan tepeler ve bahçeler arasında; zeytin, fıstık ve söğüt ağaçları arasında, beyaz bir kayaya oyulmuş, eski zamanlara ait bir mabet var. Bu tapınak, araçların geçtiği yola yarım mil kadar uzaklıkta olmasına rağmen kalıntılar ve eski eser meraklılarının pek azı bilir onu. Aslında bu durum Beyrut'taki ihmal perdesiyle örtülmüş pek çok önemli eşyayı andırıyor. Sanki bu ihmalkarlık, yorgun ruhların halvet yeri ve yalnız aşıkların mezarı olması için onları arkeologların gözünden saklamaktadır.

Bu ilginç tapınağın, üstünde Fenikelilere ait bir resim bulunan doğu duvarında; zamanın parmaklarının bazı çizgilerini sildiği, mevsimlerin şekillerini boyadığı, kaya üzerine kazınmış tanıklar görülür. Bunlar, ihtişamlı tahtının üzerinde oturmuş aşk ve güzellik tanrıçası İhtar ve etrafında korkutucu bir şekilde farklı şekillerde duran yedi çıplak bakirenin temsilidir.

بين عشتروت والمسيح

بين تلك البساتين والتلول التي تصل أطراف بيروت بأذيال لبنان يوجد معبد صغير قديم العهد محفور في قلب صخرة بيضاء قائمة بين أشجار الزيتون واللوز والصفصاف. ومع أنّ هذا المعبد لا يبعد أكثر من نصف ميل عن طريق المركبات، فقد قلّ من عرفه من محبّي الآثار والخرائب القديمة، فهو مثل أشياء كثيرة خطيرة في سوريا مختبئ وراء ستائر الإهمال، فكأن الإهمال قد أبقاّه محجوباً عن عيون الأثريّين ليجعله خلوة لنفوس المتعبيين ومزاراً للمحبّين المستوحشين.

والداخل إلى هذا المبعد العجيب يرى على الجدار الشرقي منه صورة فينيقيّة الشواهد والبيانات محفورة في الصخر قد محت أصابع الدهر بعض خطوطها ولوّنت الفصول معالمها، وهي تمثّل عشتروت ربّة الحبّ والجمال جالسة على عرش فخم ومن حولها سبع عذارى عاريات واقفات بهيئات مختلفة،

Bunlardan birincisi bir meşale, ikincisi bir arp, üçüncüsü bir tütsü, dördüncüsü bir şarap testisi, beşincisi bir gül dalı, altıncısı defneden bir taç ve yedincisi de bir yay ve ok tutar. Bunları hepsi yüzlerinde tam bir itaat ve teslimiyet ifadesiyle İhtar'a bakarlar.

İkinci duvarda tarih bakımından daha yeni ve daha belirgin diğer bir resim var. Bu resimde haça gerilmiş Nasıralı İsa, O'nun yanında da üzgün annesi Mecdelli Meryem ve ağlayan iki kadın daha var. İşaretler, Bizans üslubundaki bu levhanın İsa'dan sonra beşinci veya altıncı yüzyılda oyulduğunu gösteriyor.

Batı duvarında da daire şeklinde iki küçük pencere varır. Buradan akşamüstü güneş ışıkları girer ve bu iki resme vurur. Böylece sanki altın suyuyla kaplanmış gibi olurlar.

Tapınağın ortasında köşelerinde, taşlaşmış kan kütlelerin altına gizlenmiş eski tarz nakış ve işaretlerin bulunduğu kare şeklinde mermer bir taş bulunur. Bu kan kütleleri, eskilerin kurbanlarını bu taşın üzerinde kestiklerini ve içki, koku ve yağlarını sunmak için üzerine döktüklerini gösteriyor.

فالأحاددة منهنّ تحمل مشعلًا والثانية قيثارة والثالثة
مبخرة والرابعة جرّة من الخمر والخامسة غصنًا من
الورد والسادسة إكليلاً من الغار والسابعة قوسًا
وسهامًا، وجميعهن ناظرات إلى عشتروت وعلى وجوههنّ
سيماء الخضوع والامتثال.

وعلى الجدار الثاني صورة أخرى أحدث عهدًا وأكثر
ظهورًا تمثل يسوع الناصري مصلوبًا وإلى جانبه أمّه
الحزينة ومريم المجدليّة وامرأتان ثانيّتان تنتحبان. وهذه
الصورة البيزنطية الأسلوب والقرائن تدلّ على كونها
حفرت في القرن الخامس أو السادس للمسيح.

و في الجدار الغربي كوتان مستديرتان يدخل منهما
شعاع الشمس عند أصيل النهار و ينسكب على
الصورتين فتظهران كأنهما قد طليتا بماء الذهب.

وفي وسط المعبد حجر من الرخام مربّع الشكل على
جوانبه نقوش ووسامات قديمة الطراز قد انحجب
بعضها تحت كتلات متحجرة من الدماء تدلّ على
أنّ الأقدمين كانوا ينحرون ذبائحهم على هذا الحجر
ويصبّون فوقه قرايين الخمر والعطر والزيت.

Bu küçük tapınakta; ruhu saran bir sekinet ve titremesiyle ilahların sırlarını ortaya çıkaran; milletlerin bir halden diğerine, bir dinden diğerine geçişlerini konuşmadan anlatan; şairi bu alemden uzak başka bir aleme çeken; filozofu, insanın, görmediklerini hisseden ve duyulannın algılamadığı şeyleri hayal edebilen, böylece hissettiklerini ruhunun derinliklerinde gizli manalara işaret eden simgeler olarak resmettiğini ve hayalini; şekilleriyle, hayattaki en mukaddes meyillerini ve en güzel ölüm sonrası arzularını ortaya çıkaran sözler, nağmeler, resimler ve heykellerle tecessüm ettiren dindar bir mahluk olduğuna ikna eden sihirli bir heybetten başka hiçbir şey yoktu.

Bu bilinmeyen tapınakta Selma Kerâme ile her ay bir kez buluşuyordum. Uzun saatler bu tuhaf iki surete bakarak ve Golgota dağı üzerinde nesillerin çarmıha gerilmiş genci hakkında düşünerek; daha önce yaşamış, aşık olmuş, aşk tannçası İhtar'ın şahsında güzelliğe tapıp heykellerinin önünde tütsüler yakan, sunağında güzel kokular saçan, sonra yeryüzünün kendilerini dürdüğü, günlerin ebediyete karşı durmadan tekrarladığı bir isim dışında kendilerinden hiçbir şey kalmayan Fenikeli gençlerin ve genç kızların siluetlerini hayallerimizde canlandırıyorduk.

ولم يكن في هذا المعبد الصغير شيء آخر سوى
سكينة عميقة تعانق النفس وهيبة سحرية تبيح
بتموّجاتها أسرار الآلهة وتتكلّم بلا نطق عن مآتي الأجيال
الغابرة ومسير الشعوب من حالة إلى حالة ومن دين إلى
دين، وتستميل الشاعر إلى عالم بعيد عن هذا العالم،
وتقنع الفيلسوف بأنّ الإنسان مخلوق ديّن يشعر بما
لا يراه ويتخيّل ما لا تقع عليه حواسه، فيرسم لشعوره
رموزًا تدلّ بمعانيها على خفايا نفسه ويجسم خياله
بالكلام والأنغام والصور والتماثيل التي تظهر بأشكالها
أقدس ميوله في الحياة وأجمل مشتهياته بعد الموت.

في هذا الهيكل المجهول كنت ألتقي سلمى كرامه
مرّة في الشهر فنصرف الساعات الطوال ناظرين إلى
الصورتين الغربيتين مفكّرين بفتى الأجيال المصلوب
فوق الجلجلة مستحضرين إلى مخيلتنا أشباح الفتيان
والصبايا الفينيقيين الذين عاشوا وعشقوا وعبدوا
الجمال بشخص عشتروت فحرقوا البخور أمام تماثيلها
وهرقوا الطيوب على مذابحها ثم طوتهم الأرض فلم يبق
منهم سوى اسم تردّده الأيّام أمام وجه الأبدية.

Selma ile beni bir araya getiren o anların hatıralarını sözlerle ifade etmek şu an bana öyle zor geliyor ki. Haz, acı, mutluluk, umut ve umutsuzlukla dolu, insanı insan yapan, hayatı ebedi bir bilmece kılan ne varsa içeren o ulvî anlar... O anlardan bahsedip de aşkın ve kederin çocuklarına birer örnek olarak kalsın diye, zayıf kelimelerle hayallerinden birini bile tasvir edememek ne zor.

Bu eski tapınakta baş başa kalıyor, kapısında, sırtımızı duvarına yaslayıp eski günleri hatırlayarak; şimdimiz hakkında sorular sorarak ve geleceğimizle ilgili endişelerimizi dile getirerek oturuyorduk. Sonra azar azar ruhumuzun derinliklerindeki açıyor ve her birimiz kederinden, yürek yangınından, hüzün ve hasretten çektiklerinden şikayet ediyordu. Sonra birimiz ceplerinde mutlu eden hayallerden; korkumuzu dindiren, gözyaşlanmızı kurutan tatlı rüyalardan umuda dair her ne varsa uzatarak bir diğerimizin önüne yığıyor, sabretmesini istiyordu. Böylece gönlümüz rahatlıyor, gözyaşlanmız kuruyor, çehremizdeki üzüntü dağılıyordu. Aşk ve aşkın mutlulukları dışında her şeyi unutmuş gibi yaparak tebessüm ediyor, ruh ve onun arzuları dışındaki her şeyden yüz çeviriyorduk. Sonra sarılıyor, delicesine aşk ve tutkuyla eriyorduk. Selma iffeti ve sevecenliğiyle saçının aynısını öpüyor, kalbimi ışıklarla dolduruyordu. Ben de beyaz parmaklarını öpüyordum.

كم يصعب عليّ الآن أن أدوّن بالكلام ذكرى تلك
الساعات التي كانت تجمعني بسلمى، تلك الساعات
العلوية المكتنفة باللذة والألم، والفرح والحزن، والأمل
والياس، وكلّ ما يجعل الإنسان إنساناً والحياة لغزاً
أبدياً. ولكن كم يصعب عليّ أن أذكرها ولا أرسم بالكلام
الضئيل خيالا من أخيلتها ليبقى مثلاً لأبناء الحب
والكآبة.

كنّا نختلي في ذلك الهيكل القديم فنجلس في بابهِ
ساندين ظهرنا إلى جداره مردّدين صدى ماضينا
مستقصين مآتي حاضرنّا خائفين مستقبلنا. ثمّ
نتدرّج إلى إظهار ما في أعماق نفسينا فيشكو كلّ منّا
لوعته وحرقة قلبه وما يقاسيه من الجزع والحسرة،
ثمّ يصبّر واحدنا الآخر باسطاً أمامه كلّ ما في جبوب
الأمل من الأوهام المفرحة والأحلام العذبة، فيهدأ
روعنا وتجفّ دموعنا وتنفرج ملامحنا، ثمّ نبتسم
متناسين كلّ شيء سوى الحبّ وأفراحه، منصرفين عن
كلّ أمر إلا النفس وميولها، ثمّ نتعانق فنذوب شغفاً
وهياماً، ثمّ تقبّل سلمى مفرق شعري بطهر وانعطاف
فتملاً قلبي شعاعاً، وأقبّل أطراف أصابعها البيضاء

O gözlerini yumup, fildişi rengi boynunu büküyor ve yanakları fecrin, tepelerin sırtına yaydığı güneşin ilk ışıklarına benzeyen şirin bir kırmızılıkla kızanıyordu. Sonra susuyor ve gün batımının portakal rengi ışıkları ile renklenmiş bulutların olduğu uzak şafağa uzun uzun bakıyorduk.

Buluşmalarımız sadece duyguların alışverişi ve şikayetler saçmaktan ibaret değildi. Aksine bilmeden umumi konulara geçiyor; bu tuhaf dünyanın mahiyeti hakkında düşünce ve fikir alışverişinde bulunuyor; okuduğumuz kitapların güzel ve kötü taraflarını, içlerinde bulundurdıkları ütöpik hayaller ve içtimai prensipleri müzakere edip amaçları hakkında tartışıyorduk. Selma insanlık aleminde kadının yeri, geçmiş nesillerin kadının ahlakında ve eğilimlerindeki etkisi, günümüzde evlilik ilişkisi, onu kuşatan hastalıklar ve bozulma sebepleri hakkında konuşuyordu. Bir defasında şöyle dediğini hatırlıyorum: “Yazarlar ve şairler kadının hakikatini anlamaya çalışırlar. Fakat onlar şimdiye kadar kadının kalbinin esrarını ve sinesinde saklı sırları anlayamadılar. Çünkü onlar kadına şehvî arzuların örtüsünün ardından bakıyorlar ve bedeninin hatlarından başka hiçbir şey görmüyorlar. Yahut nefret büyütecinin altına koyuyorlar ama zafiyet ve teslimiyet dışında hiçbir şey bulamıyorlar.”

فتغمض عينها وتلوي عنقها العاجي وتتورّد وجنتاها
 باحمرار لطيف يشابه الأشعة الأولى التي يلقيها الفجر
 على جباه الروابي. ثمّ نسكت وننظر طويلا نحو الشفق
 البعيد حيث الغيوم المتلوّنة بأنوار المغرب البرتقاليّة.
 ولم تكن اجتماعاتنا مقتصرة على مبادلة العواطف
 وبثّ الشكوى، بل كنّا ننقل على غير معرفة منّا إلى
 العموميات فنتبادل الآراء والأفكار في شؤون هذه
 العالم الغريب ونتباحث في مرامي الكتب التي كنّا نقرأها
 ذاكرين حسناتها وسيئاتها وما تنطوي عليه من الصور
 الخياليّة والمبادئ الاجتماعيّة، فتتكلّم سلمي عن منزل
 المرأة في الجامعة البشريّة وعن تأثير الأجيال الغابرة في
 أخلاقها وميولها وعن العلاقة الزوجيّة في أيّامنا هذه وما
 يحيط بها من الأمراض والمفاسد. وإني أذكر قولها مرّة:
 إن الكتاب والشعراء يحاولون إدراك حقيقة المرأة
 ولكنهم لأن لم يفهموا أسرار قلبها ومخبات صدرها
 لأنهم ينظرون إليها من وراء نقاب الشهوات فلا يرون
 غير خطوط جسدها، أو يضعونها تحت مكبرات الكره
 فلا يجدون فيها غير الضعف والاستسلام.

Yine bir keresinde eliyle mabedin duvarındaki oymalı iki resmi göstererek şöyle demişti: “Bu kayanın kalbinde nesillerin nakşettiği iki figür, kadının arzularının özetini gösteriyor. Aşk ve hüznün, sevgi ve fedakarlık, tahtında oturan İhtar ve haçın önünde duran Meryem arasında gidip gelen ruhun sırlarını ortaya çıkarıyor. Şan, şeref ve itibarı satın alan erkektir bedelini ödeyen ise kadın.”

Gizli buluşmalarımız Allah'tan ve şu bahçelerde uçuşan kuş sürülerinden başka kimse bilmiyordu. Selma, Paşa Bahçesi adındaki mekana kadar aracıyla gelir sonra küçük mabede varıncaya kadar تنها yollardan yürür, yüzünde güven ve huzurun görüntüsüyle şemsiyesine dayanarak içeri girer ve beni; kendisini bekler, yolunu gözler, özlemin tüm açlık ve susuzluğuyla müştak halde bulurdu.

Biz, bir casusun bizi gözetlemesinden asla korkmadık ve vicdan azabı hissetmedik. Çünkü ruh, ateşle annıp gözyaşlarıyla yıkanırsa insanların ayıp ve kusur saydıkları şeylere tenezzül etmez. Beşer kalbinin duyguları için geleneklerin şekillendirdiği şariat ve kanunlara kulluk etmekten kurtulur ve tanrıların tahtlarının önünde başı dik bir şekilde durur.

وقولها لي مرّة أخرى وقد أشارت بيدها إلى الرسمين المحفورين على جدران الهيكل: في قلب هذه الصخرة قد نقشت الأجيال رمزين يظهران خلاصة ميول المرأة ويستجليان غوامض نفسها المراوحة بين الحب والحزن، بين الانعطاف والتضحية، بين عشوت وت الجالسة على العرش ومريم الواقفة أمام الصليب... إن الرجل يشتري المجد والعظمة والشهرة ولكن المرأة هي التي تدفع الثمن.

ولم يدرك باجتماعاتنا السريّة أحد سوى الله وأسراب العصافير المتطايّرة بين تلك البساتين، فسلمى كانت تجيء بمركبتها إلى المكان المدعو بحديقة الباشا ثم تسير الهويناء على الممرّات المنفردة حتّى تبلغ المعبد الصغير فتدخله مستندة إلى مظلتها وعلى وجهها لوائح الأمن والطمأنينة فتجدني منتظرًا مترقبًا مشتاقًا بكلّ ما في الشوق من الجوع والعطش.

ولم نخف قطّ عين الرقيب ولا شعرنا بوخز الضمير، لأنّ النفس إذا تطهّرت بالنار واغتسلت بالدموع تترفع عمّا يدعوها الناس عيبًا وعارًا وتتحرّر من عبوديّة الشرائع والنواميس التي سنّتها التقاليد لعواطف القلب البشري وتقف برأس مرفوع أمام عروش الآلهة.

İnsanlık alemi, yetmiş asrı bozuk kanunlara teslim oldu ve böylece ilk kanunların yüce ve ebedî manalarını idrak edemez oldu. İnsan zayıf mum ışığına bakmaya alıştı ve artık gözünü dikip de güneş ışığına bakamaz oldu. Nesiller, yaygınlaşınca dek ruhi hastalık ve zayıflıklar birbirlerinden miras aldılar. Öyle ki insanın ayrılmaz sıfatlarından biri oldu. Böylelikle insanlar ona hastalık ve kusur olarak bakmadılar. Aksine Allah'ın Adem'e verdiği tabii, kutsal bir kusur kabul ettiler. Aralarından hastalık bulunmayan biri çıktığı vakit onun manevi noksanlıkta ve olgunluktan mahrum olduğunu düşündüler.

Selmâ Kerame'yi ayıplayacak ve başka bir adamla baş başa kalmak için meşru eşini terk etmesi sebebiyle adını kirletmeye çalışacaklara gelince; onlar hatasız kimseleri suçlu, yüce ruhlu insanları asi zanneden hastalıklı ve zavallı kimselerdir. Bilakis onlar karanlıkta debelenen, gelip geçenlerin ayakları altında ezilmekten korktukları için gün ışığına çıkmaktan korkan haşerelerdir.

إن الجامعة البشرية قد استسلمت سبعين قرناً
إلى الشرائع الفاسدة فلم تعد قادرة على إدراك
معاني النواميس العلوية الأولى الخالدة. وقد
تعوّدت بصيرة الإنسان النظر إلى ضوء الشموع
الضئيلة فلم تعد تستطيع ان تحدّق إلى نور الشمس.
لقد توارثت الأجيال الأمراض والعاهات النفسيّة
بعضها عن بعض حتّى أصبحت عموميّة، بل صارت من
الصفات الملازمة للإنسان فلم يعد الناس ينظرون إليها
كعاهات وأمراض بل يعتبرونها كخلال طبيعيّة نبيلة
أنزلها الله على آدم، فإذا ما ظهر بينهم فرد خالٍ منها
ظنّوه ناقصاً محروماً من الكمالات الروحيّة.

أمّا الذين سيعيبون سلى كرامه محاولين تلويث
اسمها لأنها كانت تترك منزل زوجها الشرعي لتختلي
برجل آخر فهم من السقماء الضعفاء الذين يحسبون
الأصحّاء مجرمين وكبار النفوس متمرّدين. بل هم
كالحشرات التي تدبّ في الظلمة وتخشى الخروج إلى نور
النهار كيلا تدوسها أقدام العابرين.

Mazlum bir mahkum, hapishanesinin duvarını yılmaya gücü yettiği halde yapmıyorsa o yüreksizdir. Selmâ Kerame hapsedilmiş, zulüm gören bir kimseydi ancak kurtulamıyordu. Hapishanesinin penceresinden yeşil tarlalara ve geniş gökyüzüne baktığı için ayıplanır mı? Mansur Bek Galip'in evinden gelip kutsal İhtar ve çarpmıha gerilen Mesih arasında yanıma oturduğu için insanlar onu hain mi sayarlar? İnsanlar dilediklerini desinler. Zira Selma onların ruhlarını kaplamış olan bataklıklardan aştı ve kurtların ulumasının, engerekli yılanların tıslamasının ulaşamadığı bu aleme ulaştı. İnsanlar benim hakkımda da dilediklerini desinler. Zira ölümün yüzüne tanık olmuş birini hırsızların yüzleri korkutamaz. Başının üstünde kesişen kılıçlara ve ayaklarının altında akan kan gölüne şahit olmuş bir asker, sokak çocuklarının kendisine attığı taşlara aldırış etmez.

إنّ السجين المظلوم الذي يستطيع أن يهدم جدران سجنه ولا يفعل يكون جباناً. وسلّمى كرامه كانت سجيّنة مظلومة ولم تستطع الانعتاق، فهل تلام لأنها كانت تنظر من وراء نافذة السجن إلى الحقول الخضراء والفضاء الواسع؟ هل يحسبها الناس خائنة لأنها كانت تجيء من منزل منصور بك غالب لتجلس بجانبه بين عثروت المقدّسة والجبار المصلوب؟ ليقبل الناس ما شاؤوا، فسلمى قد اجتازت المستنقعات التي تغمر أرواحهم وبلغت ذلك العالم الذي لا يبلغه عواء الذئاب وفحيح الأفاعي. وليقبل الناس ما أرادوا عنيّ، فالنفس التي شاهدت وجه الموت لا تذعرها وجوه اللصوص، والجندي الذي رأى السيوف محتبكة فوق رأسه وسواقي الدماء تجري تحت قدميه لا يحفل بالحجارة التي يرشقها بها صبيان الأزقة.

Fedakarlık

Haziranın son günlerinin birinde, sahillerde sıcaklıklar iyice artmış ve insanlar dağların tepelerini arzulamıştı. Adetim olduğu üzere kendime Selma ile buluşma sözü vererek, elimde o devirlerden bu yana hala ruhumu cezbeden Endülüs kasidelerinin olduğu küçük bir kitapla o mabede doğru yürüdüm.

Akşamüstü mabede vardım. Limon ile söğüt ağaçları arasında uzanan yolu gözleyebileceğim uygun bir yere oturdum. Zaman zaman kitabıma bakarak, terkiplerinin güzelliği ve vezinlerinin tınısı ile kalbi cezbeden, umuda ve arzuya dair içlerinde her ne varsa saraylarında, mabetlerinde ve bahçelerinde bırakan, yüzyılların hicaplarının ardında gizlenip göz kapaklarında gözyaşı, bağrılarında hasretle veda eden Gırnata, Kurtuba ve Sevilla kralları, şairleri ve süvarilerinin şereflerini dile getiren bu kasidelerin seçkin beyitlerini kulaklara fısıldıyordum.

التضحية

ففي يوم من أواخر حزيران وقد ثقلت وطأة الحرّ في السواحل وطلب الناس أعالي الجبال، سرت كعادتي نحو ذلك المعبد واعدًا نفسي بقاء سلى كرامه حاملاً بيدي كتابًا صغيرًا من الموشحات الأندلسية التي كانت في ذلك العهد ولم تزل إلى الآن تستميل روحي.

بلغت المعبد عند الأصيل فجلست أرقب الطريق المناسبة بين أشجار الليمون والصفصاف، وأنظر من وقت إلى آخر إلى وجه كتابي هامسًا في مسامع الأثير أبيات تلك الموشحات التي تستهوي القلب برشاقة تراكييها ورنّة أوزانها، وتعيد إلى النفس ذكرى أمجاد الملوك والشعراء والفرسان الذين ودعوا غرناطة وقرطبة وإشبيلية تاركين في قصورها ومعابدها وحدائقها كلّ ما في أرواحهم من الآمال والميول ثمّ تواروا وراء حجب الدهور والدمع في اجفانهم والحسرة في أكبادهم.

Bir saat sonra dönüp baktım ki iç içe geçmiş ağaçlar arasında narin yapısıyla Selma, keder ve cefa namına şu dünyada ne varsa yüklenmişçesine şemsiyesine dayanarak bana yaklaşıyordu. Mabedin kapısına varıp oturduğunda onun iri gözlerine baktım. Sakınma ve dikkat telkin eden, araştırıp soruşturma hissini ilham eden yeni ve anlaşılması zor manalar, sırlar gördüm onlarda.

Selma zihnimde dönüp duranları hissetti. Endişe ve kuruntuların arasındaki çekişmenin uzarnasını istemeyip ellerini saçlarına koydu ve: "Yaklaş, yaklaş bana sevgilim. Yaklaş ve bırak sana olan hasretimi gidereyim. Çünkü bizi sonsuza kadar ayıracak olan vakit yaklaştı." dedi.

Haykırarak: "Ne demek istiyorsun Selma, bizi hangi güç sonsuza kadar ayırabilir?" dedim.

Cevap verdi: "Bizi dün ayıran kör kuvvet bugün de ayıracak. Beşeri kanunları kendisine tercüman eden dilsiz kuvvet, ilkimizin arasında hayatın kölesinin elleri ile aşılmaz bir engel ördü. Şeytanları yaratıp ve insanlara karşı onları dost edinen o güç, beni, kemik ve kafataslarıyla yapmış bu evden çıkınamaya zorladı.

وبعد ساعة التفتّ فإذا بسلي تيمس بقدها النحيل
بين الأشجار المحتبكة وتقرب نحوي مستندة إلى مظلتها
كأنّها تحمل كلّ ما في العالم من الهموم والمتاعب. ولما
بلغت باب الهيكل وجلست بقربي نظرت إلى عينيها
الكبيرتين فرأيت فيهما معاني وأسراراً جديدة غريبة توحى
التحذّر والانتباه وتثير حبّ الاستطلاع والاستقصاء.

وشعرت سلى بما يجول في خاطري فلم تشأ أن
يطول الصراع بين ظنوني وهواجسي، فوضعت يدها
على شعري وقالت: اقترّب مني، اقترّب منّي يا حبيبي،
اقترّب ودعني أزود نفسي منك، فقد دنت الساعة التي
تفرّقنا إلى الأبد.

فصرخت قائلاً: ماذا تعنين يا سلى، وأيّة قوّة
تستطيع أن تفرّقنا إلى الأبد؟

فأجابت: إنّ القوّة العمياء التي فرّقنا بالأمس
ستفرّقنا اليوم. القوّة الخرساء التي تتخذ الشرائع
البشريّة ترجماناً عنها قد بنت بأيدي عبيد الحياة
حاجزًا منيعًا بيني وبينك. القوّة التي أوجدت الشياطين
وأقامتهم أولياء على أرواح الناس قد حتمت عليّ أن لا
أخرج من ذلك المنزل المبتئ من العظام والجماجم.

“Kocanın buluşmalarımızdan haberi oldu da öfkesinden ve intikam almasından mı korkuyorsun?” diye sordum.

Cevap verdi: “Kocam bana aldırıyor. Günlerimin nasıl geçirdiğimi de bilmiyor. O, yoksulluğun köle pazarına sürüklediği kan ve gözyaşları ile yoğrulmuş ekmekle satılmak için güzel kokulara bürünüp sürmelenen zavallı kızlarla meşgul.”

“Öyleyse, nedir seni bu tapınağa gelmekten ve yüce tannın huzurunda, çağların silueti önünde yanıma oturmaktan alıkoyan? Ruhumdaki sırları görmekten sıkıldın da vedalaşıp ve ayrılmak mı istiyorsun?” dedim.

Gözyaşları, göz kapaklarını isterken cevapladı: “Hayır sevgilim. Ruhum senden ayrı kalmayı asla istemez. Çünkü sen onun bir parçasısın. Gözlerim de sana bakmaktan usanmaz çünkü sen onların ışığısın. Fakat eğer kader, prangalarla hayatın zorlu engellerinin peşi sıra yürümeme hükmetmişse, senin bahtının da benimki gibi olmasına razı olabilir miyim?”

“Konuş Selma, her şeyi söyle ve ne olur beni bu bilinmezlikler arasında kaybolmuş vaziyette bırakma.” dedim.

فسألتها قائلاً: هل علم زوجك باجتماعاتنا فصرت
تخشين غضبه وانتقامه؟

فأجابت: إن زوجي لا يحفل بي ولا يدري كيف أصرف
أَيَّماي، فهو مشغول عني بأولئك الصبايا المسكينات
اللواتي تقودهنّ الفاقة إلى أسواق النخاسين فيتعطرن
ويكتحلن ليبعن أجسادهنّ بالخبز المعجون بالدماء
والدموع.

فقلت: إذن ماذا يصدّك عن المجيء إلى هذا المعبد
والجلوس بجانبني أمام هيبة الله وأشباح الأجيال؟ هل
مللت النظر إلى خفايا نفسي فطلبت روحك الوداع
والتفريق؟

فأجابت والدمع يراود أجفانها: لا يا حبيبي. إن روحي
لم تطلب فراقك لأنك شطرها، ولا ملّت عيناها النظر
إليك لأنك نورهما ولكن اذا كان القضاء قد حكم عليّ
أن أسير على عقبات الحياة مثقلة بالقيود وبالسلاسل
فهل أَرْضَى أن يكون نصيبك من القضاء مثل نصيبي؟
فقلت: تكلمي يا سلمي واخبريني عن كلّ شيء ولا
تركييني ضائعاً بين هذه المعميات.

“Her bir şeyi söylemeye takat yetiremem. Çünkü sancılarn susturduğu bir dil konuşamaz ve ümitsizliğin mühürlemiş olduğu bir dudak kımıldayamaz. Sana söyleyebileceğim tek şey, beni çekip düşürdükleri tuzağa senin de düşmenden korkuyor olduğumdur.” dedi Selma.

“Ne demek istiyorsun Selma, benim için kendilerinden korktukların kimler?” dedim.

Elleriyle yüzünü kapatıp acıyla iç geçirdi. Sonra duraksayarak konuştu: “Başpiskopos Pavlus Galip beni koyduğu mezardan ayda bir defa çıktığını öğrenmiş.”

“Başpiskopos burada benimle buluştuğunu da öğrenmiş mi?” dedim.

Selma: “Eğer bunu öğrenseydi şu an beni yanında otururken göremezdin. Ancak kuşkular içini kaplamış durumda ve şüpheler düşünceleriyle oynamakta. Öyle ki beni takip etmeleri için üzerime gözcüler salmış, yapıp ettiklerimi araştırırsınlar diye hizmetçilerine talimat vermiş. O hale geldim ki oturduğum evde, yürüdüğüm yollarda beni izleyen gözler, beni işaret eden parmaklar ve düşüncelerimin fısıltılarını dinleyen kulaklar hissediyorum.”

فأجابت: لا أقدر أن أقول كلّ شيء، لأنّ اللسان الذي أخرسته الأوجاع لا يتكلّم، والشفاه التي ختم عليها اليأس لا تتحرّك، وكلّ ما أقدر أن أقوله لك هو أنّي أخاف عليك من الوقوع في شرك الذين نصبوا لي الحبال واصطادوني.

فقلت: ماذا تعنين يا سلمي ومن هم الذين تخافين عليّ منهم؟

فسترت وجهها بيديها وتأوّهت ملتاعة ثمّ قالت متردّدة: إنّ المطران بوسل غالب صار يعلم بأنني أخرج مرّة في الشهر من القبر الذي وضعني فيه.

فقلت: وهل علم المطران بأنك تلتقين بي في هذا المكان؟

فأجابت: لو علم بذلك لما رأيته الآن جالسة بقربك، ولكن الشكوك تخامره والظنون تتلاعب بأفكاره. وقد بثّ عليّ العيون لترقبني وأوعز إلى خدمه ليتجسسوا حركاتي حتّى صرت أشعر بأنّ للمنزل الذي أسكنه والطرق التي أسير عليها نواظر تحدّق بي وأصابع تشير إليّ وآذانًا تسمع همس أفكاري.

Bir an için durdu. Yanakları üzerinden yaşlar dökülürken konuşmasına devam etti: “Ben Başpiskopostan kendim için korkmuyorum. Ne de olsa boğulmak üzere olan biri ıslanmaktan endişelenmez. Ancak sen güneş ışığı gibi hürken, benim gibi onun tuzaklarına düşmenden ve pençeleriyle seni yakalayıp dişleriyle parçalamasından korkuyorum. Yazgıdan da korkmuyorum, çünkü o da tüm oklarını sineme sapladı. Ama sen ömrünün baharındayken bir yılanın ayaklarını sokmasından, seni mutluluk ve ihtişamla dolu geleceğin beklediği dağın zirvesine giden yolda engellemesinden korkuyorum.”

“Gündüz yılanlarının ısırmadığı, gece kurtlarının dişlemediği bir kimse, gün ve gece ile sarmalanır. Ama Selma beni dinle, beni iyice dinle. İnsanların alçaklığından ve fenalıklarından sakınabilmek için aynılıktan başka bir yol yok mu önümüzde? Aşk, hayat ve hürriyet yolları kapandı da ölüm kölesinin iradesine teslim olmaktan başka çare kalmadı mı?” dedim.

Çaresizlik ve kederin kuşattığı bir tonla: “Veda ve aynılıktan başka bir çıkış yolu yok” dedi.

وأطرقت هنيئة ثم زادت والدمع ينسكب على وجنتها:
 أنا لا أخاف على نفسي المطران لأن الغريق لا يخشى
 البلل، ولكنني أخاف عليك وأنت حرّ كنور الشمس أن
 تقع مثلي في أشراكه فيقبض عليك بأظافره وينهشك
 بأنيابه. أنا لا أخاف من الدهر لأنّه أفرغ جميع سهامه
 في صدري، ولكنني أخاف عليك وأنت في ربيع العمر أن
 تلسع الأفعى قدميك وتوقفك عن المسير نحو قمة
 الجبل حيث ينتظرك المستقبل بأفراحه وأمجاده.

فقلت: إن من لا تلسعه أفاعي الأيام وتنهشه ذئاب
 الليالي يظلّ مغمورًا بالأيّام والليالي. ولكن اسمعي يا
 سلمى، اسمعيني جيّدًا، أليس أماننا غير الفراق لتنقي
 صغارة الناس وشروهم؟ هل شدّت أماننا سبل الحبّ
 والحياة والحرية فلم يبقَ غير الاستسلام إلى مشيئة
 عبيد الموت؟

فأجابت بلهجة يساورها القنوط والحسرة: لم يبقَ
 أماننا غير الوداع والتفرّق.

Elini tuttum. Artık ruhum içimde isyan etmiş, gençlik alevimin dumanı dağılmıştı. Heyecanla: “Uzun zamandır hep insanların arzularına boyun eğdik Selma... Bizi bir araya getiren o vakitten şu ana kadar ya körlere boyun eğdik ya da putları önünde diz çöktük. Seni tanıdığımdan bu yana Başpiskopos Pavlus Galib’in istediği gibi oynadığı, atıp tuttuğu iki top gibiyiz. Ona boyun eğerek kabrin bizi sakız gibi geveleyeceği ve yerin, midesine indireceği zamana kadar gözlerimizi ruhunun karanlığına dikmeye devam mı edeceğiz? Allah bize hayat soluğunu, ölümün ayakları altına koyalım diye mi bağışladı? Özgürlüğü bize köleliğin gölgesi edelim diye mi verdi? İçindeki yangını kendi eliyle söndüren kişi, onu tutuşturan semaya nankörlük etmiş olur. Haksızlığa katlanıp zulme başkaldırmayan; hakkın karşısında batılın yardımcısı, masumları katleden canilerin suç ortağı olur. Ben seni gerçekten sevdim Selma, sen de beni sevdin. Aşk, büyük ve yüce ruhlara Allah’ın teslim ettiği değerli bir hazinedir. Şimdi biz hazinemizi burunlarıyla karıştırırsınlar, ayaklarıyla savursunlar diye domuzların ahırına mı atacağız? Güzellikler ve bilinmezliklerle dolu geniş sahnesi ile dünya önümüzde, niçin Başpiskopos ve işbirlikçilerinin kazdığı bu dar tünelde duruyoruz?

فأخذت يدها وقد تمرّدت روعي في داخلي وتبدّد
الدخان عن شعلة فتوتّي. فقلت متهيجًا: قد استسلمنا
طويلا إلى أهواء الناس يا سلمى... منذ تلك الساعة
التي جمعتنا حتّى الآن ونحن ننقاد إلى العميان او نركع
أمام أصنامهم. مذ عرفتكَ ونحن في يد المطران بولس
غالب مثل كرتين يلعب بنا كيفما أراد ويقذفنا حيثما
شاء، فهل نبقي خاضعين لديه محدقين إلى ظلمة
نفسه حتّى يلوكنّا القبر وتبتلعنا الأرض؟ هل وهبنا الله
نسمة الحياة لنضعها تحت أقدام الموت، وأعطانا
الحرية لنجعلها ظلًّا للاستعباد؟ إنّ من يخمد نار نفسه
بيده يكون كافرًا بالسمااء التي أوقدتها. ومن يصبر على
الضيم ولا يتمرّد على الظلم يكون حليف البُطل على
الحق وشريك السّفاحين بقتل الأبرياء. قد أحببتك يا
سلمى وأحببتني، والحبّ كنز ثمين يودعه الله النفوس
الكبيرة السّاسة، فهل نرمي بكنزنا إلى حظائر الخنازير
لتبعثره بأنوفها وتذريه بأرجلها؟ أماننا العالم مسرحًا
واسعًا مملوءًا بالمحاسن والغرائب، فلماذا نسكن في
هذا النفق الضيق الذي حفره المطران وأعوانه؟

Hayat ve barındırdığı huzur, muthuluk, hüriyet önümüzde. Öyleyse niçin bu ağır boyunduruğu omuzlarımızdan atmıyor, ayaklarınıza bağlı prangaları kırmıyoruz? Niçin huzur ve güven istikametinde yürümüyoruz. Ayağa kalk Selma, bu küçük tapınaktan çıkıp tanrının en büyük mabedine gidelim. Hadi, kölelik ve ahmaklığın yer ettiği bu memleketten, hırsızların ellerinin uzanamayacağı ve şeytanların nefeslerinin erişemeyeceği diyarlara gidelim. Gel, gecenin örtüsüne bürünmüş sahillere koşalım. Sonra bizi denizlerin ötesine taşıyacak bir gemiye binelim ve iffet ve büyümeyle dolu yeni bir hayat sürelim. Artık yılanlar nefesleriyle bize üfürüp sırtlanlar ayaklarıyla bizi ezmesin. Tereddüt etme Selma, inan ki şu dakikalar kralların taçlarından, elçilerin sırtlarından çok daha kıymetli. Kalk, Güneş ışıklarının izinden gidelim; bizi bu kurak çölden çiçeklerin, güzel kokulu bitkilerin filizlendiği kırlara götürsün.

Başını salladı. Gözlerini mabedin tavanında, görünmeyen bir şeye dikti. İçindeki baskı ve ıstırapı yansıtan acı bir tebessüm aktı dudaklarında. Yavaşça konuştu: “Hayır, hayır sevgili. Gökyüzü ağzına kadar sirke ve acı ile dolu bir kadeh tutuşturdu elime.

أمامنا الحياة وما في الحياة من الحرّة من الغبطة والسعادة، فلماذا لا نخلع النير الثقيل عن عاتقينا ونكسر القيود الموثقة بأرجلنا ونسير إلى حيث الراحة والطمأنينة؟ قومي يا سلى نذهب من هذا المعبد الصغير إلى هيكل الله الأعظم. هلمّي نرحل من هذه البلاد وما فيها من العبوديّة والغباوة إلى بلاد بعيدة لا تطالها أيدي اللصوص ولا يبلغها لهاث الأبالسة. تعالى نسرع إلى الشاطئ مستترين بوشاح الليل فنعتلي سفينة تقلّنا إلى ما وراء البحار وهناك نحيا حياة جديدة مكتنفة بالطهر والتفاقم، فلا تنفثنا الثعابين بأنفاسها، ولا تدوسنا الضواري بأقدامها. لا تتردّدي يا سلى، فهذه الدقائق أثمن من تيجان الملوك وأسمى من سرائر الملائكة. قومي نتبع عمود النور فيقودنا من هذه الصحراء القاحلة إلى حقول تنبت الأزهار والرياحين. فهزّت رأسها وقد شخصت عيناها بشيء غير منظور في فضاء ذلك الهيكل، وسالت على شفقتها ابتسامة محزنة تعلن ما في داخل نفسها من الشدّة والألم، ثمّ قال بهدوء: لا، لا يا حبيب، إنّ السماء قد وضعت في يدي كأساً مفعمة بالخلّ والعلقم وقد تجرّعتها صرفاً

Ben de içtim. Birkaç damladan başka bir şey kalmadı ve onları da kadehin dibinde sırlardan, gizlenmişliklerden geriye ne kaldığını görebilmek için sabırla içeceğim. Şu yeni olan refah, sevgi, huzur ve güven ile çevrili hayata gelince; ben onu hak etmiyorum. Onun neşesini ve lezzetlerini kaldıracabilecek güçte de değilim. Çünkü kanatları kırık bir kuş kayalar arasında sürünerek debelenir. Ancak gökyüzünde süzülerek uçamaz. Hastalıklı gözler zayıf ışıklı şeyleri görseler de parlak ışıklara bakmaya güç yetiremezler. Bana mutluluktan bahsetme. Onu hatırlamak bile kötü bir şeymiş gibi bana acı veriyor. Bana esenliği anlatma. Çünkü gölgesi beni ıstırap kadar korkutuyor... Fakat Tanrının, kalbimin külleri arasında yaktığı kutsal ateşi sana göstermem için bana bak... Biliyorsun ki, seni bir annenin biricik çocuğuna olan muhabbeti gibi seviyorum. Bu aşk bana, seni kendimden bile korumayı öğretti. Bu aşk şimdi uzak diyarlara doğru seni takip etmekten beni alıkoyan, özgür ve temizce yaşa diye beni duygu ve isteklerimi köreltir hale getiren ve böylece insanların kınaması ve bozuk sözlerinden emniyet içinde olmanı sağlayan, ateşle temizlenmiş bir aşktır. Hakikatte sonlu bir aşk, sevgiliye sahip olmayı, sonsuz aşk ise yalnızca kendisini düşünür. Gençliğin uyanıklığı ve gafleti arasından gelen aşk, buluşmalarla yetinir, kavuşmayla tatmin olur. Öpücük ve kucaklamalar ile büyür.

ولم يبقَ فيها غير قطرات قليلة سوف أشربها متجلد^٥
لأرى ما في قعر الكأس من الأسرار والخفايا. أمّا تلك
الحياة الجديدة العلوية المكتنفة بالمحبة والراحة
والطمأنينة فأنا لا أستحقّها ولا أقوى على احتمال
أفراحها وملذّاتها، لأنّ الطائر المكسور الجناحين
يدبّ متنقلاً بين الصخور ولكنّه يستطيع أن يسبح
محلّقاً في الفضاء، والعيون الرمداء تحدّق إلى الأشياء
الضئيلة ولكنّها لا تقوى على النظر إلى الأنوار الساطعة،
فلا تحدثني عن السعادة لأن ذكرها يؤلمني كالتيغاسة،
ولا تصوّر لي الهناء لأنّ ظلّه يخيفني كالشقاء... ولكن
أنظر إليّ لأريك الشعلة المقدّسة التي أوقدتها السماء
بين رماد صدري... أنت تعلم بأنّني أحبّك محبة الأم
وحيدها، وهي المحبة التي علّمتني أن أحملك حتّى من
نفسي. هي المحبة المظّهرة بالنار التي توقفتني الآن عن
اتبعاك إلى أقاصي الأرض وتجعلني أميت عواطفي
وميولي لكي تحيا أنت حرّاً نزيهاً وتظلّ في مأمن من لوم
الناس وتقولاتهم الفاسدة. إنّ المحبة المحدودة تطلب
امتلاك المحبوب، أمّا المحبة غير المتناهية فلا تطلب
غير ذاتها. المحبة التي تجيء بين يقظة الشباب وغفلته
تستكفي باللقاء وتقنع بالوصل وتنمو بالقبل والعناق.

Ama sonsuzluğun bağnında doğan ve gecenin sırlarıyla yere inen aşk, sonsuzluktan gayrısına razı gelmez, ölümsüzlükten başkasıyla yetinmez. Bir an bile ilahlık makamı dışında bir başka şeyin önünde hürmetle dikilmez... Dün Başpiskopos'un, yeğenin evinden çıkmama engel olacağını ve evlendiğimden beri bildiğim tek güzelliği de benden çalacağını öğrendiğimde, odamın penceresinin önünde durdum ve ardındaki uçsuz bucaksız diyarları, manevi özgürlüğü ve şahsi bağımsızlığı düşünerek denize doğru baktım. Ruhumun senin yakınında yaşadığını, ruhunun hayaletiyle kuşatıldığını, bana olan sevginin bana yettiğini hayal ettim. Ne var ki mazlum kadınların kalbini aydınlatan ve onları hakları ve hürriyetin gölgesinde yaşamak umuduyla kadınları batıl taklitlere isyana zorlayan bu hayaller; içimden geçer geçmez nefsimin küçülmesine, zayıflamasına sebep oldu ve ben, sevgimizi, güneşin yüzüne karşı duramayan geçici, sınırlı bir sevgi olarak görmeye başladım. Tam o zaman mülkünü kaybeden bir kral ve hazinelerini yitiren bir zengin gibi ağladım. Ancak gözyaşların akarken yüzünü gördüğüm ve gözlerinin bana dikilmiş olduğunu fark ettiğim an, senin bir keresinde bana şu dediklerini hatırladım: "Selma. Gel düşmanlara karşı duralım, kılıçların keskinliğini göğsümüzle karşılayalım. Şayet yenilirse şehitler gibi ölüyoruz ama galip gelirsek de kahramanlar gibi yaşarız."

أما المحبة التي تولد في أحضان اللانهاية وتهبط مع أسرار الليل فلا تقنع بغير الأبدية ولا تستكفي بغير الخلود ولا تقف متهيبة أمام شيء سوى الألوهية... عندما عرفت بالأمس أنّ المطران بولس غالب يريد أن يمنعني من الخروج من منزل ابن أخيه ويسلبني اللذة الوحيدة التي عرفت منذ تزوّجت، وقفت أمام نافذة غرفتي ونظرت نحو البحر مفكرة بما وراءه من البلاد الواسعة والحرية المعنوية والاستقلال الشخصي، وتخيلت نفسي عائشة بقربك، محاطة بأخيلة روحك، قنوط بانعطافك، ولكن هذه الأحلام التي تنير صدور النساء المظلومات وتجعلن يتمرّدن على التقاليد الباطلة ليعشن في ظل الحق والحرية، لم تمرّ في خاطري حتّى جعلتني أستصغر نفسي وأستضعفها وأرى محبتنا وأهية محدودة لا تستطيع الوقوف أمام وجه الشمس. فبكيت بكاء ملك أضاع ملكه وغني فقد كنوزه، ولكنني ما لبثت أن رأيت وجهك من خلال دموعي وأبصرت عينيك محدقتين إليّ، فتذكرت ما قلته لي مرّة وهو: هلمّي يا سلمى نقف أمام الأعداء متلقّيين شفار السيوف بصدورنا، فإن صرّعنا نمت كالشهداء وإن تغلبنا نعش كالأبطال،

Zira nefsin, zorluklara ve yorgunluklara karşı sebat ederken azap çekmesi; nefsi, rahat ve güven sebebiyle yenilmesinden daha şerefli... İşte sevgilim bu kelimeleri babamın yatağının etrafında ölümün kanatlarını çırparken söylemiştin. Ben dün bu kelimeleri hatırladığımda ümitsizliğin kanatları başımın etrafında dalgalanıyordu. Güçlendim, cesaretlendim ve hapsin karanlığında; zorlukları görmezden gelen, kederleri küçümseyen manevi bir özgürlük hali hissetmeye başladım. Ve aşkımızın deniz gibi derin, yıldızlar kadar yüksek ve sema gibi geniş olduğunu gördüm. İstıraplı ve bitkin ruhumda yeni bir güçle sana geldim. O güç, en yüce amaca ulaşmak için büyük bir şeyi kurban etme kuvvetidir. O kurban, senin insanların içinde şerefli kalman, tuzaklarından ve baskılarından uzak olman için yakındaki mutluluğumdur... Dün, buraya zayıf ayaklarımda ağır prangalar varken geliyordum. Bugün ise bu ağır prangaları kıran ve yolu kısa gören bir azimle geldim. Daha düne kadar korkuyla kapıyı çalan bir hayalet gibi geliyordum. Ancak bugün, kurban vermenin gerekli olduğunu hisseden, acıların kıymetini bilen, sevdiğini akılsız insanlardan ve kendi aç nefsinden korumak isteyen diri bir kadın olarak geldim. Karşında titreyen bir gölge gibi oturuyordum. Ama bugün kutsal İhtar ve çarmıha gerilmiş İsa Mesih'in önünde sana hakikatimi göstermek için geldim.

لأن عذاب النفس بثباتها أمام المصاعب والمتاعب هو أشرف من تقهرها حيث الأمن والطمأنينة... هذه الكلمات قلتها لي يا حبيبي عندما كانت أجنحة الموت ترفرف حول مضجع والدي، وقد ذكرتها بالأمس وقد كانت أجنحة اليأس تصفق حول رأسي فتقويت وتشجعت وشعرت وأنا في ظلمة السجن بنوع من الحرية النفسية التي تستهون الشدائد وتستصغر الأحزان، ورأيت حبنا عميقاً كالبحر عالياً كالنجوم متسعاً كالفضاء. وقد جئت اليوم إليك وفي نفسي المتوجعة المنهكة قوة جديدة وهي المقدرة على تضحية الأمر العظيم للحصول على أمر أعظم، تضحية سعادتي بقربك لكي تبقى شريفاً بعرف الناس بعيداً عن غدرهم واضطهادهم... كنت أجيء بالأمس إلى هذا المكان والقيود الثقيلة تغل قدمي الضعيفتين، أما اليوم فقد جئت شاعرة بعزم هزأ بثقل القيود ويستقصر الطريق. كنت أجيء مثل طيف طارق خائف، أما اليوم فقد جئت مثل امرأة حية تشعر بوجوب التضحية وتعرف قيمة الأوجاع وتريد أن تحمي من تحبه من الناس الأغبياء ومن نفسها الجائعة. كنت أجلس حذاءك مثل ظل مرتجف وقد أتيت اليوم لأريك حقيقتي أمام عشروت المقدسة ويسوع المصلوب.

Ben, gölgede büyüyen bir fidanım. Bugün dallarımı, gündüzün nurunda bir an sallansınlar diye uzattım... Sana veda etmek için geldim sevgilim. Ayrılığımız da aşkımız gibi büyük ve muazzam olsun. Ayrılığımız, daha iyi parlasm diye altını eriten ateş gibi olsun.”

Selma bende herhangi bir söze ve karşılığa mecal bırakmadı. Bilakis gözleri ışıldarken bana baktı ve hemencecik gözünden yayılan ışıklar kalbimi kuşattı. Yüzünün çehreleri heybet ve celal örtüsüyle kuşandı. Sessizlik ve tevazuyu canlandıran bir kraliçe gibi gözüktü. Bu vakte kadar onda hiç rastlamadığım bir edayla kendisini tümüyle kucağıma doğru attı. Şimdiye kadar hiç rastlamadığım bir edayla yaklaştı. Boynuma sarıldı ve öptü. “Ben” diye isimlendirdiğim zatın, Selma’nın gönlünü mabet, ruhunu da sunak edinen ulvi kanun karşısında susarak boyun eğmek için alemin tümüne baş kaldırmasına neden oldu.

Güneş batıp son ışınları bağ ve bahçelerden de silinince, Selma kalktı ve mabedin ortasında durdu. Mabedin duvarlarına, köşelerine, sanki gözlerinin nurunu resimlerine ve simgelerine dökmek istermişçesine uzunca baktı.

أنا شجرة نابثة في الظلّ وقد مددت أغصاني اليوم لكي
ترتعش ساعة في نور النهار... قد جئت لأودّعك يا حبيبي
فليكن وداعنا عظيمًا وهائلاً مثل حبّنا، ليكن وداعنا
كالنار التي تصهر الذهب لتجعله أشدّ لمعانًا.

ولم تترك لي سلمي مجالا للكلام والاحتجاج بل
نظرت إليّ وقد برقت عيناها فأحاطت أشعتها بوجداني
واتّشحت ملامح وجهها بنقاب من الهيبة والجلال
فبانّت كملیكة توحی الصمت والتخشّع، ثم ارتمت على
صدري بانعطاف كلّی ما عهدته فيها قبل تلك الساعة،
وطوّقت عنقي بزندها الأملس وقبّلت شفّتی قبلة الخفیة
في نفسي، وجعلت الذات الوضعیة التي أدعوها "أنا"
تتمرّد على العالم بأسره لتخضع صامتة أمام الناموس
العلوي الذي اتّخذ صدر سلمي هيكلًا ونفسها مذبجًا.
ولمّا غربت الشمس وامحت أشعتها الأخيرة عن تلك
الحدائق والبساتین انتفضت سلمي ووقفت في وسط
الهیكل ونظرت طویلاً إلى جدرانہ وزوایاه كأنّها تريد أن
تسكب نور عینہا على رسومه ورموزه، ثمّ تقدّمت قليلاً

Sonra biraz ilerledi ve dikili İsa tasvirinin önüne huşu ile oturdu ve yaralı iki ayağını art arda öptükten sonra sessizce şöyle dedi:

“İşte senin haçını seçtim ey Nasıralı Mesih! İhtar'ın mutluluk ve sevinçlerini terk ettim. Ben, defne yerine başımı dikenlerle taçlandırıdım, hoş ve güzel kokular yerine kanım ve gözyaşım ile yıkandım, kevser ve şarap için yapılan kaseden tatsızlığı ve acıyı içtim. Beni zaaflarıyla birlikte güçlü takipçilerinin arasına kabul et. Ve elemleriyle yetinip kalplerinin kederleri ile mutlu olan seçilmişlerinin eşliğinde Golgota'ya doğru beni götür.”

Sonra kalktı ve bana doğru dönerek şöyle dedi:

“Şimdi korkunç hayaletlerin koşuşturduğu karanlık mağaraya sevinçle gideceğim. Bana sakın acıma ve benim için üzülmeye sevgilim! Çünkü bir kez Allah'ın gölgesini gören kişi artık iblislerin hayaletlerinden korkmaz. Bir defa ruhlar aleminden bir parıltıyla sürmelenen gözü bu alemin acı ve kederleri kapatamaz.”

İpek elbiseler giyinmiş Selma o mabetten çıktı. Ve tanrıların tahtların üzerinde oturdukları, meleklerin beşeriyetin amellerini kaydettikleri, ruhların hayatın trajedilerini okudukları; hayal gelinlerinin aşk, hüznü ve sonsuzluğun şarkılarını terennüm ettikleri rüya sahnelerinde beni şaşkın, çaresiz, düşünceli, divane bir halde bıraktı.

وجئت خاشعة أمام صورة يسوع المصلوب وقبّلت قدميه المكلومتين مرّات متوالية ثم همست قائلة:

ها قد اخترت صليبك يا يسوع الناصري وتركت مسرّات عشّرت وأفراحها. قد كلّلت رأسي بالأشواك بدلاً من الغار، واغتسلت بدمي ودموعي بدلاً من العطور والطيوب، وتجرّعت الخلّ والعلقم بالكأس التي صنعت للخمر والكوثر، فاقبلني بين تابعيك الأقوياء بضعفهم وسيّرني نحو الجلجلة برفقة مختارك المستكفين بأوجاعهم المغبوطين على كآبة قلوبهم.

ثم انتصبت والتفتت نحوي قائلة:

سأعود الآن فرحة إلى الكهف المظلم حيث تترامض الأشباح المخيفة، فلا تشفق عليّ يا حبيبي ولا تحزن من أجلي، لأن النفس التي ترى ظلّ الله مرّة لا تخشى بعد ذلك أشباح الأبالسة، وبالعين التي تكتحل بلمحة واحدة من الملاء الأعلى لا تغمضها أوجاع هذا العالم.

وخرجت سلمي من ذاك المبعد ملتفة بملابسها الحريريّة وتركتني حائرًا ضائعًا مفكّرًا مجذوبًا إلى مسارح الرؤيا حيث تجلس الآلهة على العروش وتدوّن الملائكة أعمال البشر وتتلو الأرواح مأساة الحياة وترنّم عرائس الخيال بأناشيد الحبّ والحزن والخلود.

Bu sarhoşluktan uyandığımda gece, karanlık dalgalarıyla varlığı tamamen bastırmıştı. O bahçelerin arasında, düşünceler içinde; Selma'nın konuştuğu bütün kelimelerin yankısını zihnimde hatırlamaya çalışarak, aynılığın ve ondan sonra gelecek olan yalnızlığın kederi ve özlemin o acı tadının hakikatini anlayana dek onun hareketlerini, durgunluğunu, yüz hatlarını, ellerinin dokunuşlarını ruhuma döndürmeye çalışarak buldum kendimi. Zihnim donuklaştı. Kalbimin ipleri gevşedi. Ve ilk defa öğrendim ki insan, hür doğsa bile babalarının ve dedelerinin ortaya koyduğu katı gelenek yüzünden köle olabilir. Ve yüce bir sır olarak vehmettiğimiz kader bugünün, yannın getireceklerine teslim edilmesi ve yannın da bugünün isteklerine boyun eğdirilmesinden ibarettir. O gecedен şu ana kadar Selma'nın hayat yerine ölümü tercih etmesine sebep olan manevi kanunları bir çok kez düşündüm. Fedakarlığın asaletini ve sapkınların saadetini, hangisinin daha yüce ve güzel olduğuna bakmak için yan yana koydum. Şimdi anladığım tek hakikat: bütün amelleri güzel ve şerefli kılan ihlastır. İhlas, Selma Kerame'de yer edinmiş, sağlam inanç onunla vücut bulmuştu.

ولمّا صحوت من هذه السكره، كان الليل قد غمر
الوجود بأمواجه القاتمة، وجدتني هائمًا بين تلك
البساتين مسترجعًا إلى حافظتي صدى كل كلمة لفظتها
سلى، معيدًا إلى نفسي حركاتها وسكناتها وملامح وجهها
وملامس يديها، حتّى إذا ما اتّضحت لي حقيقة الوداع
وما سيحيى بعده من ألم الوحشة ومرارة الشوق جمدت
فكرتي وتراخت خيوط قلبي وعلمت لأوّل مرّة أنّ الإنسان
وإن ولد حرًّا يظلّ عبدًا لقساوة الشرائع التي سنّها أبأوه
وأجداده، وأنّ القضاء الذي نتوهمه سرًّا علويًا هو
استسلام اليوم إلى مآتي الأمس، وخضوع الغد إلى ميول
اليوم، وكم مرّة فكّرت منذ تلك الليلة إلى هذه الساعة
بالنواميس النفسيّة التي جعلت سلى تختار الموت
بدلًا من الحياة، وكم مرّة وضعت نبالة التضحية بجانب
سعادة المتمرّدين لأرى أيّهما أجلّ وأجمل، ولكنني للآن
لم أفهم سوى حقيقة واحدة وهي أنّ الإخلاص يجعل
جميع الأعمال حسنة وشريفة؛ وسلى كرامه كانت
الإخلاص متأنّسًا وصحّة الاعتقاد متجسّدة.

Kurtancı

Selma, evliliği üzerinden beş yıl geçmesine rağmen varlığıyla kocası arasında ruhi bir ilişki oluşturacak, gecenin sonunu ve gündüzün başını birleştiren fecr gibi birbirinden nefret eden bu ikiliyi tebessümle yakınlaştıracak bir çocukla nızıklanmamıştı.

Kısır kadın hiçbir yerde istenilmez. Çünkü enaniyet, birçok erkek için hayatın, oğulların bedeninde devam etmesi anlamına gelmektedir. Bundan dolayı yeryüzünde ebedi kalmak için çoğalmak isterler.

Manadan yoksun adam kısır karısına, yavaş bir intiharı gördüğü gözlerle bakar. Bunun için de ondan aşırı derece nefret eder, onu terk eder ve sanki öldürmek istediği adi bir düşmanmış gibi onu imha etmek ister. Mansur Bek Galip de toprak gibi maddi, demir gibi katı ve mezarlık gibi doyumsuzdu. Kendi ismi ve şanına varis olacak bir oğula olan rağbeti, zavallı Selma'yı kendisine kötü gösteriyor ve gözlerinde Selma'nın güzelliğini cehennemî kusurlara dönüştürüyordu.

النقد

ومرّت خمسة أعوام على زواج سلمى ولم ترزق ولدًا
ليوجد بكيانه العلاقة الروحية بينها وبين بعلمها ويقرب
بابتسامته نفسيهما المتنافرتين مثلما يجمع الفجر
أواخر الليل وأوائل النهار.

والمرأة العاقر مكروهة في كلّ مكان لأنّ الأنانيّة تصوّر
لأكثر الرجال دوام الحياة في أجساد الأبناء فيطلبون
النسل ليظلّوا خالدين على الأرض.

إنّ الرجل المادي ينظر إلى زوجته العاقر بالعين التي
يرى بها الانتحار البطيء فيمقتها ويهجرها ويطلب حتفها
كأنها عدوّ غدار يريد الفتك به. ومنصور بك غالب كان
ماديًا كالتراب وقاسيًا كالفلّاذ وطامعًا كالمقبرة، وكانت
رغبته بآبن يرث اسمه وسؤدده تكرّره بسلمى المسكينة
وتحوّل محاسنها في عينيه إلى عيوب جهنميّة.

Şüphesiz mağarada yetişen ağaç meyve vermez. Selma Kerame de hayatın gölgesindeydi ve çocuk vermedi. Bülbül, yavrularına kulluğu varis bırakmamak için kafeste yuva yapmaz. Selma Kerame de mutsuzluğun mahkumuydu. Bu yüzden gök, onun hayatını iki esire bölüştürmedi.. Vadi çiçekleri; güneş sevgisi ve tabiat aşkının doğurduğu çocuklardır. İnsanlığın çocukları ise aşk ve şefkatten doğan çiçeklerdir. Selma Kerame Beyrut'un üst taraflarında, deniz kenarındaki bu büyük evde sevgi nefeslerini ve şefkatli dokunuşları hiçbir zaman hissetmemişti. Fakat o, gül parmaklarıyla gözyaşlarını silmesi ve gözlerindeki ışıqla kalbindeki ölüm hayalini kaldırmaması için kendisine bir çocuk göndersin diye tanrının önünde gecelerin sessizliğinde yalvararak dua ediyordu.

Selma acıyla o kadar dua etti ki gök dua ve feryatla doldu. O kadar yardım istedi ki bağrıışları bulutları dağıtıyordu. Sonunda tanrı onun haykırıışlarını duyup tatlılıkla mayalanmış bir nağmeyi onun rahmine gönderdi. Evliliğinden beş sene sonra Tanrı onu zillet ve utancını gidermek adına anne olmaya hazırladı.

Sonunda mağarada yetişen ağaç meyve vermek için çiçeklenmişti.

إنَّ الشجرة التي تنبت في الكهف لا تعطي ثمرًا،
 وسلوى كرامه كانت في ظل الحياة فلم تثمر أطفالًا.
 إنَّ البلبل لا يحوك عشًا في القفص كيلا يورث
 العبودية لفراخه، وسلوى كرامه كانت سجينه الشقاء
 فلم تقسم السماء حياتها إلى أسيرين. إن أزهار الأودية
 هي أطفال يلدها انعطاف الشمس وشغف الطبيعة،
 وأطفال البشر أزهار يلدها الحب والحنو، فسلى كرامه
 لم تشعر قط بأنفاس الحنو وملامس الانعطاف في ذلك
 المنزل الفخم القائم على شاطئ البحر في رأس بيروت،
 ولكتها كانت تصلي في سكينه الليالي ضارعة أمام السماء
 لتبعث إليها بطفل يجف بأصابعه الوردية دموعها
 ويزيل بنور عينه خيال الموت عن قلبها.

وقد صلت سلى متوجعة حتى ملأت الفضاء صلاةً
 وابتهالاً، وتضرعت مستغيثة حتى بدد صراخها الغيوم،
 فسمعت السماء نداءها وبثت في أحشائها نغمة مختمرة
 بالحلاوة والعدوبة وأعدتها بعد خمسة أعوام من زواجها
 لتصيها أمًا وتمحو ذلها وعارها.

الشجرة النابتة في الكهف قد أزهرت لتثمر.

Kafese hapsedilmiş bülbül kanatlarının tüyünden yuva yapmaya azmetmişti.

Ayaklar altına atılan arp, geriye kalan tellerini dalgalarıyla oynatsın diye esen doğu rüzgarının önüne koyulmuştu. Zavallı Selma Kerame, Tanrının hediyesini almak için zincirlerle bağlı iki elini uzatmıştı.

Dünya sevinçleri arasında ezeli gücün kendisini anneliğe uygun hale getirdiği kısır bir kadının sevincine benzer hiçbir şey yoktur. Baharın canlılığındaki tüm güzellik ve fecrin gelişindeki tüm mutluluk, Allah'ın mahrum bırakıp sonra da kendisine ihsanda bulunduğu kadının kaburgasının arasında toplanır. Rahmin karanlığında hapsedilmiş bir ceninin yaydığı ışıktan daha ışıltılı ve daha parlak hiçbir ışık yoktur.

Selma'nın çocuğunu doğuracağı günler geldiğinde Nisan çoktan tepelerin ve yamaçların arasından geçmişti. Sanki tabiat onunla anlaşmış da taşıdığı çiçek yükünü doğurmuş ve sıcak kundaklarıyla evlatları olan otlar ve çiçekleri sarmaya başlamıştı.

Bekleyiş aylan geçmiş ve Selma bir yolcunun sabah yıldızının doğmasını beklediği gibi kurtuluşa yaklaşmıştı. Geleceğe ise gözyaşlarının ardından bakıyor fakat onu karmakarışık görüyordu. Çoğu zaman puslu şeyler, gözyaşlarının arasından parlak gözükür.

البلبل المسجون في القفص قد همّ ليحوك عشًا من
ريش جناحه.

القيثارة التي طرحت تحت الأقدام قد وضعت في
مهبّ نسيم المشرق ليحرك بأمواجه ما بقي من أوتارها.
سلى كرامه المسكينة قد مدّت ذراعها المكبتين
بالسلاسل لتقبل موهبة السماء.

وليس بين أفراح الحياة ما يضارع فرح المرأة العاقر
عندما تهيئها النواميس الأزلية لتصيرها أمًا. كلّ ما في يقظة
الربيع من الجمال، وكلّ ما في مجيء الفجر من المسرة،
يجتمع بين أضلع المرأة التي حرّمها الله ثمّ أعطاها. لا
يوجد نور أشدّ سطوعًا وأكثر لمعانًا من الأشعة التي
يبعثها الجنين السجين في ظلمة الأشياء.

وكان نيسان قد جاء متنقلاً بين الراوي والمنحدرات
عندما تمّت أيام سلى لتلد بكرها، وكأن الطبيعة قد
وافقتها وعاهدتها فأخذت تضع حمل أزهارها وتلف
بأقمطة الحرارة أطفال الأعشاب والرياحين.

مضت شهور الانتظار وسلى تترقّب الخلاص مثلما
يترقّب المسافر طلوع كوكب الصباح، وتنظر إلى
المستقبل من وراء دموعها فتراه مشعشعًا، وقد طالما
ظهرت الأشياء القائمة متلمعة من خلال الدموع.

Selma, karanlığın hayaletlerinin Beyrut'un tepesindeki evlerin arasında dolaştığı bir gece doğum sancısı ve ağrılarıyla yatağa savruldu. Ölüm ve hayat Selma'nın döşeginin yanında boğuşuyorlardı. Doktor ve ebe bu dünyaya yeni bir misafir getirmek için teyakkuza geçtiler. O an yoldan geçenlerin hareketleri durmuş deniz dalgalarının nağmeleri kısılmıştı. Artık o mahallede Mansur Bek Galip'in evinin penceresinden yükselen korkunç çığlık dışında başka bir şey duyulmuyordu... Bir hayatın diğerinden ayrılışının çığlığı... Yokluğun boşluğunda hayatta kalma sevgisinin çığlığı... Sonsuz gücün sükuneti karşısında sınırlı insan kuvvetinin çığlığı... İki zorbanın, hayat ve ölümün ayakları altına savrulmuş zayıf Selma'nın çığlığı.

Şafak söktüğünde Selma bir oğlan doğurmuştu. Çocuğun ağlama sesini duyduğunda acıdan kapanmış gözlerini açıp etrafına bakındı ve odanın içindeki sevinçle parlayan yüzleri gördü... Tekrar baktığında hayat ve ölümün, yatağının dibinde boğuşmalarına devam ettiklerini gördü. Gözlerini yeniden kapatıp ilk defa şöyle bir çığlık attı: "Oğlum!"

Selma'nın ebesi çocuğu ipek kundağa sarıp annesinin karşısına koydu. Doktor ise ara ara Selma'ya doğru mahzun gözleriyle bakıyor sessizce başını sallıyordu.

ففي ليلة وقد طافت أشباح الظلام بين تلك المنازل
 في رأس بيروت، انطرحت سلى على مضجع المخاض
 والأوجاع، فانتصب الموت والحياة يتصارعان بجانب
 فراشها، ووقف الطبيب والقابلة ليقدما إلى هذا العالم
 ضيقاً جديداً، وسكنت حركة عابري الطريق وانخفضت
 نغمة أمواج البحر ولم يعد يسمع في ذلك الحيّ سوى
 صراخ هائل تصاعد من نوافذ منزل منصور بك غالب...
 صراخ انفصال الحياة عن الحياة... صراخ محبة
 البقاء في فضاء اللاشيء والعدم... صراخ قوة الانسان
 المحدودة أمام سكينه القوى غير المتناهية.... صراخ
 سلى الضعيفة المنطرحة تحت أقدام جبارين: الموت
 والحياة.

عندما لاح الفجر ولدت سلى ابناً، ولما سمعت
 إهلاله فتحت عينها المغلقتين بالألم ونظرت حوالها
 فرأت الأوجه مهللة في جوانب تلك الغرفة... ولما نظرت
 ثانية رأت الحياة والموت ما زالا يتصارعان بقرب
 مضجعهما، فعادت وأغمضت عينها وصرخت لأول مرة
 يا ولدي.

ولفت القابلة الطفل بالأقمطة الحريريّة ووضعت
 حذاء أمّه؛ أما الطبيب فظلّ ينظر بعينين حزينتين نحو
 سلى ومهزّ رأسه صامتاً بين الدقيقة والأخرى.

Sevinç nağmeleri bazı komşuları uyandırmıştı. Gecelikleriyle çocuğun babasını tebrik etmeye gelmişlerdi. Doktor ise hâla üzgün gözlerle çocuğa ve annesine bakıyordu.

Hizmetçiler varisinin gelişini müjdelemek ve avuçlarını bahşişleriyle doldurmak için Mansur Bek'e doğru koştular. Doktor hâlâ ümitsizce çocuğa ve annesine bakıyordu.

Güneş doğunca Selma oğlunu göğsüne yaklaştırdı. Çocuk ilk kez gözlerini açtı ve annesinin gözlerinin içine baktı. Sonra titredi ve gözlerini son kez kapattı. Doktor yaklaşıp çocuğu annesinin kollarından aldı. Bu sırada çocuğun yanaklarına iki büyük gözyaşı damlası düşmüştü. Ardından şöyle fısıldadı: "Geçici bir misafirdi o."

Mahalle sakinleri uzun yaşaması için, babasıyla büyük salonda onun adına içip kutlama yaparken çocuk ölmüştü. Zavallı Selma da doktora gözlerini dikerek şöyle çığlık atıyordu. "Oğlumu bana ver de sarılayım ona." Selma tekrar bakınca ölüm ve hayatın yatağının yanında boğuştuğunu gördü.

Çocuğun gelişini kutlayanların ellerinde kadeh sesleri yükselip yayılırken çocuk ölmüştü.

وأيقظت نغمة الفرح بعض الجيران فجاءوا بملابس
النوم لهتّوا الوالد بولده، أمّا الطبيب فبقي ينظر
بعينين كئيبتين نحو الوالدة وطفلها.

وأسرع الخدم نحو منصور بك ليبشّروه، بقدم
وارثه ويملأوا أيديهم من عطاياه، أمّا الطبيب فلبث
واقفاً ينظر بعينين يائستين إلى سلى وابنها.

ولما طلعت الشمس قرّبت سلى ولدها من ثديها
ففتح عينيه لأوّل مرّة ونظر في عينيها واختلج وأغمضهما
لآخر مرّة، فدنا الطبيب وأخذه من بين ذراعيها وانسكبت
على وجنتيه دمعتان كبيرتان ثمّ همس في سرّه قائلاً: هو
زائر راحل.

مات الطفل وسكّان الحيّ يفرحون مع الوالد في
القاعة الكبرى ويشربون نخبه ليعيش طويلاً، وسلى
المسكينة تحدّق إلى الطبيب وتصرخ قائلة: أعطني ولدي
لأضمّه. ثمّ تحدّق ثانية فترى الموت والحياة يتصارعان
بجانب سريرها.

مات الطفل وربّات الكؤوس تنمو وتتكاثر بين أيدي
الفرحين بمجيئه.

Fecr vaktiyle birlikte doğmuş, güneşin doğuşuyla da ölmüştü. Hangi insan, fecir ile güneşin doğuşu arasında geçen zamanın; milletlerin ortaya çıkıp ardından kayboluşu arasında geçen zamandan daha kısa olduğunu bize anlatabilmek için zamanı kıyaslayabilir ki?

Bir düşünce gibi doğdu bir müddet tutulup bırakılan nefes gibi öldü ve gölge gibi ortadan kayboldu. Selma Kerame'ye anneliğin tadını tattırdı ancak onu mutlu edip kalbinden ölümü yok etmek için kalamadı.

Gecenin sonunda başlayıp, gündüzün başlangıcıyla biten kısa bir hayat... Karanlığın göz kapaklarının döktüğü, aydınlığın dokunuşlarıyla kuruttuğu çiy damlası gibiydi.

Ezeli kanunların söylediği, ardından pişman olup ebediyetin sessizliğine geri aldığı bir kelime... Deniz dalgalarının sahil kenanna attığı, adaların derinliklere taşıdığı bir inci...

Hayatın goncasından taşar taşmaz ölümün ayaklarında ezilen bir zambak çiçeği...

Selma'nın gelişini gözlediği kıymetli bir misafirdi. Ancak yerleşmeden ayrıldı. Kapı kanadını açar açmaz gözden kayboldu...

ولد مع الفجر، ومات عند طلوع الشمس، فأَيُّ بشري
يستطيع أن يقيس الزمن ليخبرنا ما إذا كانت الساعة
التي تمرّ بين مجيء الفجر وطلوع الشمس هي أقصر من
الدهر الذي بين ظهور الأمم وتوارثها؟

ولد كالفكر، ومات كالتهيدة، واختفى كالظلّ، فأذاق
سلمى كرامه طعم الأمومة، ولكنّه لم يبقَ ليسعدها
ويزيل يد الموت عن قلبها.

حياة قصيرة ابتدأت بنهاية الليل وانقضت بابتداء
النهار، فكانت مثل قطرة الندى التي تسكبها أجفان
الظلام ثمّ تجفّفها ملامس النور.

كلمة لفظتها النواميس الأزليّة، ثم ندمت عليها
وأعادتها إلى سكينه الأبدية...

لؤلؤة قذفها المد إلى الشاطئ، ثم جرفها الجزر إلى
الأعماق...

زنبرة ما انبثقت من أكام الحياة حتّى انسحقت
تحت أقدام الموت.

ضيف عزيز ترقّبت سلمى قدومه، لكنّه ما حلّ حتّى
ارتحل، وما فتح مصراعي الباب حتّى اختفى...

Çocuk olamadan toprak olan cenin... İşte insanın ve milletlerin hayatı; hatta güneş, ay ve gezegenlerin hayatları da böyledir. Selma gözlerini doktora çevirdi. Acıklı bir şekilde iç çekip bağırdı: "Bana oğlumu ver. Kollarımla onu kucaklayayım... Oğlumu bana ver emzireyim..."

Doktor başını eğdi. Boğazındaki düğümler konuşmasını zorlaştırıyordu:

"Hanımefendi çocuğunuz vefat etti. Ondan sonra yaşamanız için metanetli ve sabırlı olmalısınız."

Selma korkunç bir sesle çığlık attı. Sonra bir an sustu. Ardından sevinç ve mutlulukla tebessüm etti. Sanki daha önce bilmediği bir şeyi öğrenmiş gibi yüzü güldü. Sakin bir şekilde: "Oğlumun cesedini bana ver. Ölüsünü bana yaklaştır." dedi.

Doktor ölmüş çocuğu aldı ve onu Selma'nın kolları arasına bıraktı. Selma onu bağına bastı. Yüzünü duvara çevirip onunla konuşmaya başladı: "Beni götürmek için gelmiştin oğlum. Sahile giden yolu bana göstermek için gelmiştin. İşte! Buradayım oğlum. Önümden yürü. Şu karanlık mağaradan çıkalım."

جينٌ ما صار طفلاً حتّى صار تراباً - وهذه حياة
الإنسان بل حياة الشعوب، بل حياة الشمس والأقمار
والكواكب. وحوّلت سلى عينها نحو الطبيب وتهدّت
بشوق جرح ثمّ صرحت قائلة: أعطني ابني لأضمّه
بذراعي... أعطني ولدي لأرضعه...

فنكس الطبيب رأسه وقال والغصّات تخرسه:

قد مات طفلك يا سيدتي فتجلدي وتصبّري لكي
تعيشي بعده.

فصرخت سلى بصوت هائل ثمّ سكّنت هنيئة، ثمّ
ابتسمت ابتسامة فرح ومسرّة، ثمّ تهلّل وجهها كأنّها
عرفت شيئاً لم تكن تعرفه وقالت بهدوء: أعطني جثة
ولدي. قرّبه مني ميتاً.

فحمل الطبيب الطفل الميت ووضعه بين ذراعيها،
ضمّمته إلى صدرها وحوّلت وجهها نحو الحائط وقالت
تخاطبه:

قد جئت لتأخذني يا ولدي. جئت لتدلّني على الطريق
المؤدية إلى الساحل. ها أنذا يا ولدي فسر أمامي لنذهب
من هذا الكهف المظلم.

Dakikalar sonra pencerenin perdeleri arasından içeriye güneş ışıkları girip annelik heybetinin kapladığı ve ölümün kanatlarının gölgelediği yatağa savrulmuş iki cansız cesedin üzerine aktı.

Doktor odadan ağlayarak çıktı. Büyük salona vardığında tebrik edenlerin sevincinin yerini çığlık ve feryatlar aldı. Ancak Mansur Bek Galip ne çığlık attı ne iç geçirdi ne bir damla gözyaşı döktü ne de ağzından bir kelime çıktı. Aksine sağ elinde şarap kadehiyle bir put gibi dondu kaldı.

Ertesi gün Selma beyaz gelinliğiyle kefenlenip saf kadife ile süslenmiş tabutun içine kondu. Çocuğun ise kefeni kundağı, tabutu annesinin kolları, kabri de annesinin asude bağıydı.

İki cesedi bir tabutta taşıdılar. Can çekişenlerin göğüslerinin içindeki kalplerin atışlarına benzeyen yok edici bir sakinlikle yürüdüler. Cenazedekiler yürüdü. Ben de onların arasında yürüdüm. Beni tanımıyor ve bana ne olduğunu bilmiyorlardı.

Kabre ulaştılar. Başpiskopos Pavlus Galip ayağa kalkıp dua okumaya başladı. Papazlar da onun etrafında durup somurtkan yüzlerindeki boş bakışlarla dua okuyor ve ilahi terennüm ediyorlardı.

وبعد دقيقة دخلت أشعة الشمس من بين ستائر
النافذة وانسكبت على جسدين هامدين منطرحين على
مضجع تخفّره هيبة الأمومة وتظللّه أجنحة الموت.

فخرج الطبيب باكيًا من تلك الغرفة، ولمّا بلغ القاعة
الكبرى تبدّلت تهاليل المهنيّين بالصراخ والعويل؛ أمّا
منصور بك غالب فلم يصرخ ولم يتنهّد ولم يذرف دموعه
ولم يفه بكلمة بل لبث جامدًا منتصبًا كالصنم قابضًا
بيمينه على كأس الشراب.

في اليوم التالي كفّنت سلمى بأثواب عرسها البيضاء
ووضعت في تابوت موثّى بالمخمل الناصع، أمّا طفلها
فكانت أكفانه أقمطته وتابوته ذراعي أمّه وقبره صدرها
الهادئ.

حملوا الجثتين في نعش واحد ومشوا ببطء متلفّين
يشابه طرقات القلوب في صدور المنازعين، فسار
المشيّعون وسرت بينهم وهو لا يعرفونني ولا يدرون ما بي.
بلغوا المقبرة فانتصب المطران بولس غالب يرتّل
ويعزّم، ووقف الكهّان حوله ينغمّون ويسبحون وعلى
وجوههم الكالحة نقاب من الخلو والغفول.

Tabutu çukurun derinliklerine indirdiklerinde orada bulunanlardan biri "Bir tabutun içinde iki ölüyü ilk defa görüyorum" diye mınıldandı.

Başka biri şöyle dedi: "Sanki çocuk onu eşinin zulmünden ve katı kalpliliğinden kurtarmak için gelmiş."

Bir diğeri: "Mansur Bek'in yüzüne bakın. Cam gibi gözlerle havaya bakıyor. Sanki karısını ve oğlunu aynı gün kaybetmemiş gibi."

Başka biri ise: "Yarın amcası onu daha zengin ve daha sağlıklı biriyle evlendirir."

Papazlar, mezarı kabri doldurana kadar dua okumaya, ibadet etmeye devam ettiler. Cenazeye katılanlar da teker teker Başpiskopos ve yeğenine yaklaşıp onlara sabır dileyip güzel sözlerle teselli etmeye başlamışlardı. Bense yalnız başıma ayaktaydım. Sanki Selma ve çocuğu bana en yakın iki kişi değillermiş gibi kimse beni teselli etmiyordu.

Cenazeye katılanlar gitmiş sadece elinde kazma küreğiyle mezarı, yeni kabrin başında kalmıştı. Ona yaklaştım ve sordum: "Faris Kerame'nin kabri nerededir hatırlıyor musun?"

ولمّا أنزلوا التابوت إلى أعماق الحفرة همس أحد الواقفين قائلاً: هذه أوّل مرّة رأيت جسدين يضمّهما تابوت واحد...

وقال آخر: كأنّ طفلها قد جاء ليأخذها وينقذها من مظالم زوجها وقساوته. وقال آخر:

تأملوا بوجه منصور بك فهو ينظر إلى الفضاء بعينين زجاجيتين كأنه لم يفقد زوجته وطفله في يوم واحد.

وقال آخر: غداً يزوجه عمّه المطران ثانية من امرأة أخرى أوفر ثروة وأقوى جسمًا.

وظلّ الكهّان يرتلون ويسبّحون حتّى فرغ حفّار القبور من ردم الحفرة فأخذ المشيِّعون إذ ذاك يقتربون واحدًا واحدًا من المطران وابن أخيه يصبرونهما ويؤاسونهما بمستعذبات الكلام، أمّا أنا فبقيت واقفًا منفردًا وحدي وليس من يعزّيني على مصيبتني، كأنّ سلى وطفله لم يكونا أقرب الناس إليّ.

عاد المشيِّعون وبقي حفّار القبور منتصبًا بجانب القبر الجديد، وفي يده رفشه ومحفره، فدنوت منه وسألته قائلاً: أتذكر أين قبر فارس كرامه؟

Bana baktı ve Selma'nın kabrini göstererek konuştu:

"Bu kabre kızını onun göğsü üzerinde, kızının göğsünde de çocuğunu gömdüm. Hepsinin üzerine de bu kürekle toprak koydum."

"Bu çukura benim kalbimi de gömdün be adam. Ne güçlü kolların varmış!" dedim.

Mezarı selvi ağaçlarının arkasında gözden kaybolunca sabır ve metanet bana ihanet etti. Kendimi Selma'nın kabrinin üzerine attım. Onun için ağlayıp ağıt yaktım.

فنظر إليّ طولاً ثمّ أشار نحو قبر سلمي وقال:

في هذه الحفرة قد مددت ابنته على صدره، وعلى
صدر ابنته قد مددت طفلها، وفوق الجميع قد وضعت
التراب بهذا الرفش.

فأجابته: وفي هذه الحفرة أيضاً قد دفنت قلبي أيها
الرجل، فما أقوى ساعديك!

ولمّا توارى حقّار القبور وراء أشجار السرو خانني
الصبر والتجلّد فارتميت على قبر سلمي أبكمها وأرثمها.

HALİL CİBRAN

KIRIK KANATLAR

Odama vardığımda bir avcının avladığı, kalbinde okla bahçe çitlerinin arasına düşen kuş gibi kendimi yatağa attım. Aklım ür-kütücü bir uyanıklık ve rahatsız edici bir uyku arasında git gel yapıyor ve ruhum bu gidip gel-meler arasında Selma'nın keli-melerini tekrar ediyordu: "Mer-hamet eyle ya Rab ve canlandır bütün kırık kanatları."

بلغت غرفتي وارتميت على فراشي
كطائر رماه الصياد فسقط
بين السياج والسهم في قلبه،
وظلت عاقلتي تراوح بين يقظة
مخيفة ونوم مزعج، وروحي في
داخلي تردد في الحالتين كلمات
سلمى، اشفق يارب وشدد جميع
الأجنحة المتكسرة.

Aziz Mahmud Hüdayi Mahallesi
Tepsi Fırını Sokak No:9/3
Üsküdar/İstanbul

muarrib.com
muarribdukkana.com
iletisim@muarrib.com

@muarrib

-facebook, twitter, instagram, youtube-

0 (850) 304 17 58
0 (530) 225 21 81 -whatsapp-

